

EERSTE LES - KOSMOLOGIE

Inleiding.

Er zijn in de loop der tijden verschillende kosmologieën verschenen. Enkele daarvan waren gebaseerd op zuiver stoffelijke wetenschap, andere op esoterische kennis of op zeer oude geschriften. Een kosmologie dient echter o.i. te beantwoorden aan de volgende eisen:

Zij moet berusten op feitenmateriaal: moet zich bij de keuze van de aangevoerde voorbeelden én feiten baseren op de wereld, waarin ze wordt uitgedragen: en ze moet een zuiver beeld geven van het totaal kosmisch bestel. Indien zij aan deze eisen niet kan beantwoorden, is zij o.i. de naam kosmologie niet waardig. Het is ons natuurlijk onmogelijk in de korte tijd, die op 10 avonden daarvoor beschikbaar is, een complete kosmologie aan U te geven. Zo zullen wij onderwerp na onderwerp trachten de voornaamste punten te belichten, kort en bondig samenvattende wat o.i. van groot belang is, het aan U latende om over enkele punten, die te kort worden weergegeven door vragen schriftelijk dan wel mondeling verdere opheldering te verkrijgen. Het ligt in ons doel als Orde der Verdraagzamen, om in de eerste plaats de eenheidsgedachte tot uiting te brengen. Nu is dit - gezien ons onderwerp - zeer eenvoudig. Want er is één bron, één kracht, waaruit alles voortkomt. Dit is zowel technisch, esoterisch als via het geloof aantoonbaar. Zowel in de mythologie als in de geloofsartikelen van de meer aanvaarde kerken kunnen wij deze eenheid steeds terugvinden.

Wij hopen in het verloop van onze betogen aan te tonen dat deze eenheid ook thans nog bestaat. En dat elke handeling die deze eenheid verloochent, elke gedachte die deze eenheid ontkent, in feite niet aan de kosmos zelve, maar aan de persoon binnen de kosmos afbreuk doet. Het doel van onze avonden is hiermede vastgesteld. Begrip verwerven omtrent de grote eenheid, die ons bindt met alle, maar dan ook werkelijk alle krachten, die in de kosmos bestaan.

DE BRON

Voor alle zijn moet een bron aanwezig zijn, een eerste oorzaak en uit zichzelf ontstaan vraagt nog een oorzaak, een bron en zelfs de kracht of de materie, waarin de vormende werkingen dan plaats kunnen vinden. Lang onderzoek heeft ons geleerd, dat wij - voor zover het 't geuite Al betreft - deze bron kunnen uitdrukken als een statische kracht. Simpel neergelegd kunnen wij zeggen: Een statisch veld, waarin door niet vaststelbare oorzaak een tweede zwakker veld wordt geprojecteerd, produceert door verschuiving van krachtlijnen het totaal der verschijnselen, die behoren bij de materiële en fijn-materiële wereld. Dit zwakke veld echter moet een oorzaak hebben. En zoekende naar een vergelijking, die past binnen onze beschouwing en beantwoord aan alle ons bekende feiten, kwamen wij tot de volgende veronderstelling:

Wanneer in een mens volkomen rust is en in hem wordt een gedachte geboren, een uitdrukking dus van een aanwezig maar tot dan toe niet werkzaam denken, dan zal hierop de reactie, stoffelijk kenbaar als daad, als handeling of als onthouding volgen. Waar deze analogie voor ons de meest bevattelijke lijkt, menen wij te mogen stellen: In het begin was een wezen. Een wezen, dat in zichzelf verschillende krachten of factoren verenigde, zoals dit thans met de mens en ook de geest het geval is. Dit wezen leeft verder in een wereld, die voor ons onvoorstelbaar is. Want in deze wereld. moet - aangezien wij hier met onze Godsopvatting zitten - geen enkele uiting, geen enkele omgeving, kortom niets - zelfs geen ruimte - aanwezig

zijn. Begrijpelijkerwijze is het bestaan van een dergelijk wezen voor ons niet denkbaar. Maar wanneer wij het benaderen vanuit een menselijk standpunt, dan lijkt ons de eerste te verwachten reactie van een dergelijk wezen: de behoefte om het enig zijnde te erkennen en zo zichzelf te zijn. Absolute daadloosheid en gedachteloosheid is dood. Indien wij aan dit begin, aan deze bron, een persoonlijkheid toekennen, zal deze persoonlijkheid niet "dood" kunnen zijn. Potentieel vanuit ons standpunt is hij voor zichzelf en zal hij voor zichzelf steeds weer zoeken naar een uitdrukking van de eigen persoonlijkheid in zich, waar deze buiten het "ik" niet mogelijk is.

Wij formuleren dus esoterisch: De bron van alle dingen is de Alvader, een wezen, dat uit eigen recht en kracht bestaat en al het bekende en denkbare omvat. Dit wezen komt tot scheppen, omdat het zichzelf wil spiegelen en zo zichzelf zijn. Deze spiegeling wordt door een uiting binnen het ik verkregen, waarbij de beschouwing van het goddelijk denken gericht op de verschillende delen van het eigen ik voor ons standpunt een schepping en een evolutie kan betekenen.

Wanneer wij nu aannemen, dat dus de goddelijke aandacht zich richt op delen van het eigen wezen, dan heeft deze voor het Goddelijke misschien niet in tijd te verschillen. Want het lijkt ons vreemd, indien wij voor God het begrip "tijd" moeten toepassen. Maar voor ons, die in Hem leven, kan wel degelijk tijd worden gezien, waar een reeks verschijnselen opeenvolgend zich toont voor ons bewustzijn. Wanneer dan de gedachte ontwaakt en de uiting zoekt, waarmee het scheppingsproces dus begint, dan zal in de eerste plaats een erkennen van het geheel plaats vinden. God erkent dus eerst Zijn wezen. Dit wezen wordt dan - vanuit ons standpunt - tot ruimte. Deze ruimte erkent God Zijn eigenschappen. Deze eigenschappen worden - vanuit ons standpunt - persoonlijkheden, omdat zij binnen dit ruimtelijk beeld, dat God binnen Zichzelf heeft gewekt, een afzonderlijke functie vertegenwoordigen, een eigen daad, een eigen kracht. In menig geloof spreekt men over engelen. In andere gevallen over grootmachten, die niet in de stof hebben bestaan. De ontkenning in de religie juist van het stoffelijk aspect van engelen, vereist van ons een nadere beschouwing.

Wanneer wij aannemen, dat de Bron scheidt in een behoefte, tot zelfuiting en dit binnen zichzelf doet, zullen bepaalde aspecten hiervan - mits zij deel blijven van het Goddelijke - voor ons niet stoffelijk zijn: ofschoon zij gelijktijdig, als materiescheppend en vernietigend kunnen optreden, zonder hun eigen kwaliteiten te verloochenen. Dit uitgedrukt binnen het totaal beeld op esoterische wijze. In een deling van eigen waarden en zo een wekken van tegenstellingen, waardoor binnen het ik een vergelijking mogelijk wordt, scheidt de Bron voor ons een reeks van eigenschappen: die elk voor zich volledig de capaciteiten van het Goddelijke uiten binnen hun kwaliteitsbeperking, die ze door de goddelijke vaststelling hebben verworven.

Nemen wij nu één zo'n engel, één zo'n kracht. Kan deze kracht uit zichzelf bestaan? Neen. Kan zij zichzelf zijn? Ook: neen. Zij kan slechts zijn een beperking van het Goddelijke, waar zij als deel daarvan een tegenstelling vormt, tot de rest. Conclusie: de eigenschappen van het Goddelijke zullen elk voor zich als volledige uiting van de goddelijke gedachte optreden, maar daarbij die uiting richten naar de eigenschap, die ze vertegenwoordigen. Van hieruit wordt de voortgang steeds duidelijker en begrijpelijker. De Bron zelf is voor ons onvatbaar: een theorie, die soms met woorden te omschrijven valt, maar waarvan geen werkelijke realisatie binnen ons begripsvermogen denkbaar is. De eigenschappen in hun beperking staan ons al nader. Maar de eigenschap zelve draagt in zich ook weer verschillende aspecten. En deze aspecten worden de uitvoerende kracht van de eigenschap.

Men zou kunnen zeggen: De hoge engel baart lagere engelen, die elk voor zich zijn eigen wezen vertegenwoordigen, maar in staat zijn zichzelf plus de eigenschap te beschouwen en zo aan de hand van de eis, die door het eigenschap zijn wordt bepaald in de grote engel, als kleine machten de werkelijke uitvoerders zijn van wat voor ons de schepping is. Vanuit de Bron een voortdurende deling, een voortdurende vertakking. Wij kunnen echter niet aannemen, dat alle uitingen slechts geestelijk waren. Er moeten eigenschappen zijn, die in hun uiting zuiver materieel zijn. Zo zou ik gaarne willen stellen: Er zijn twee waarden vanuit ons standpunt te onderkennen in de geuite eigenschappen van het Goddelijke. De ene reeks is materieel: d.w.z.. niet de gedachte behoudend, maar de gedachte uitdrukkelijk in vorm. Het

andere gedeelte is gedachtebehoudend en in zichzelf gedachtescheppend. De samenwerking van deze twee tegendelen maakt voor de Bron een realisatie van het "ik" mogelijk.

Conclusie: Stof en geest zijn volkomen gelijkwaardig. Zij vertonen elk dezelfde reeks mogelijkheden. En zo zij in verschijnsel verschillen is dit eerder te wijten aan ons punt van denken, ons punt van waarneming, dan aan de werkelijke verhouding binnen het Goddelijke, binnen het Al.

Ik heb nu twee krachten, twee partijen, die - vanuit de Bron werkende - voortdurend vormgeven aan ons leven. Enerzijds wat wij voortaan zullen noemen: de geest anderzijds. Wat wij voortaan zullen noemen de stof. Aan geen van beide partijen mag een denkend vermogen, een wil en energie of levenskracht worden ontzegd. Er is dus een voortdurende strijd tussen deze beide. Want zij zijn een tegenstelling. Deze strijd kan nooit vanuit de Bron ontstaan zijn. In de Bron is de uiting van het ik een realisatie van het ik. Geen strijd van het ene deel van het zelf tegen het andere. Elke strijd zal zich dus binnen ons moeten afspelen.

Conclusie: Elk conflict, elk verschil en elke verandering speelt zich af binnen de kleinste delen der schepping, waartoe ook wij behoren. De stof moet een uiting geven aan de grote kracht, die in het Goddelijke leeft. Deze moet geboren worden in de vorm van onbeteugelde energie. Onbeteugelde materiële energie kan weer worden uitgedrukt als geen massahebbende krachtvelden, die elkaar doorkruisen. Uit deze kruising zal echter een kristallisatie plaats vinden, zodat de materie als gekristalliseerde vorm het totaal van de stoffelijke eigenschappen Gods, de stoffelijke eigenschappen van de Bron, weergeeft. Vandaar sterrennevels en sterren. Het materieel ijle, dat het ledige benadert en de materiële dichtheid, die zo groot is, dat zij voor U op aarde onvoorstelbaar is. Vandaar de verterende gloed van een zon tegen de kilte van een maan. Vandaar de vlakken, die weerkaatsen en absorberen. De reeks stoffelijke verschijnselen vormt voor ons - mits wij ze goed begrijpen - tevens een opsomming van een reeks goddelijke eigenschappen. Alle wetten die het stoffelijke zullen regeren en door heel het Al gelijk zijn, zullen dus uiting zijn van de Bron zelve en voor ons een erkenning van de Bron - althans in het stoffelijke deel - mogelijk maken.

De geest, die zoekt naar ervaring, zal op haar beurt de materie als zetel beschouwen, waardoor zij een beleving, dus een voortdurend denken in zichzelf kan ervaren. De lagere engelen van de geest zijn de eersten, die - in de gloeiende chaos afdalende - voor zichzelf een proces beginnen, waarbij zij zichzelf trachten te uiten en dus de eigenschappen van de Bron binnen het materiële. Ik geloof dat de éénwording van een geestelijk en een stoffelijk aspect tezamen - of zo U zeggen wilt: een geestesengel en een stofengel tezamen - leidt tot de kristallisatie, die de ons vertrouwde stoffelijke vormen kenbaar maakt. Elke persoonlijkheid, die voor de mens en voor de geest kenbaar is, is een complex wezen, bestaande uit de tweeheid: stof - geest. Dit houdt in dat ook de scheppingskrachten van stof en geest in elke persoonlijkheid vertegenwoordigd zijn. Waar dit op zichzelf een niet te bestrijden waarheid is, mogen wij van hieruit ook besluiten trekken omtrent kosmische verhoudingen. Al wat in de kosmos bestaat en kenbaar is, is het product van stof en geest. Zuiver geest is niet kenbaar, zuivere materie evenmin. Eerst de beroering van deze beide schept het kenbare. Elke ster en elke planeet is dus beziel. Elke sterrennevel op zichzelf is een persoonlijkheid. Elk samenspel van deze krachten toont ons opnieuw een daarachter schuilende grotere persoonlijkheid. Waar het ons niet mogelijk is de grootmachten, die leven in de kosmos, allen te omschrijven, kunnen we volstaan met te spreken over de "Heren der sterren" als de "Prinsen des Lichts." Deze Prinsen des Lichts zijn de dragers van levengevende energie. Deze is materieel, maar geestelijk veredeld. Daardoor ontstaat een stroming, die in de materie vormgevend werkt en vormgevend ook levenbarend wordt.

Dit houdt in, dat alle lagere vormen uit hogere vormen zijn voortgekomen. Dat het oerprincipe ligt in de splitsing stof en geest. En dat uit de Bron alles voortdurend kan worden afgeleid, zonder enige onderbreking. Deze afleiding houdt tevens in, dat alles deel blijft van de Bron. Alvorens nu te gaan besluiten, is er nog één punt, dat onze bijzondere aandacht vraagt. Sprekende over het bestaan van alle dingen binnen God, komt ons de vraag, of de ruimtelijke voorstelling, die de mens - en tot zekere hoogte ook de geest - kent, juist kan zijn. Het antwoord hierop is eenvoudig. Zij is voor ons werkelijk, zoals voor ons ook andere waarden

binnen het Al reëel blijven. Deze realiteit houdt niet in, dat zij bestaan, zoals wij te kennen, maar zij betekenen, dat wij bepaalde werkelijk bestaande waarden in de Bron voor onszelf als zodanig ervaren en erkennen. Er is dus ruimte, er is afstand. En toch kan dit alles worden teruggevoerd tot een denken binnen één wezen. Dit maakt het ons duidelijk, hoe moeilijk het wordt vanuit menselijk of geestelijk standpunt te trachten de Bron te begrijpen. Wanneer ik dan ook op deze eerste bijeenkomst heb getracht om bepaalde beweegredenen van die Bron te omschrijven, heb ik dit gedaan volgens het geestelijk weten, dat in onze sferen voor ons bereikbaar is. Het is onvolledig. De voorstelling, die ik daarin geef, is echter volledig aangepast aan onze werkelijkheid. Vandaar dat ik durf te garanderen, dat al hetgeen ik verder zal zeggen omtrent de waarden in de kosmos, berust op realiteit, zoals wij die beschouwen.

Wat binnen God werkelijkheid is, kunnen wij niet bepalen. Wij kunnen slechts bepalen, wat binnen het Goddelijke voor ons werkelijk wordt. En dit houdt in, dat ook tijd voor ons reëel is, maar binnen het Goddelijke niet hoeft te bestaan althans in deze vorm. Dat wij ons, een opeenvolging van krachten voorstellen, waarbij de een na de ander ontstaat en geboren wordt, vloeit voort uit ons proces van bewustwording. Wij zijn niet in staat alle dingen gelijk te ervaren, maar nemen het een na het ander in ons op. Daarbij is onze eigen geardheid bestemd voor hetgeen wij éérst en hetgeen wij als láátste zullen accepteren en opnemen in onszelf. Hierdoor wordt voor ons dus een tijdsverloop geschapen, dat evenzeer reëel kan worden beschouwd binnen onze wereld.

Het is hiermede juist, dat het mij mogelijk wordt gemaakt het volgende te zeggen: Uit de Bron als eerste kracht zijn vele andere krachten voortgekomen, die in grootte en belangrijkheid voortdurend afnemen, naarmate het proces der schepping verder voortschrijdt volgens ons bewustzijn. In deze vertakkingen zijn wijzelf betrekkelijk kleine en onbelangrijke wezens. Wanneer wijzelf echter groeien en dus onze functie binnen het geheel veranderen, zullen wij ook in staat zijn grotere krachten te kunnen verwerken en geleiden en - alleen of tezamen met anderen - kunnen opklimmen tot de rang van Heren der schepping.

Waar dezen dan zullen blijven, is een vraag. Een boom kent takken, die verdorren en afvallen, terwijl andere, nieuwer, jonger en sterker, opgroeien. Voor ons bewustzijn kan het gebeuren, dat bepaalde uitingen, die in den beginne vanuit de Bron geboren werden, reeds tot de Bron zijn teruggekeerd, terwijl wij nog bestaan. En wij nemen dan de functie waar, die zij eens - volgens ons inzicht - hebben ingenomen binnen de schepping, zoals wij die kennen.

En hiermede zullen we dit eerste betoog dan beëindigen.

TWEEDE LES - DE GROTE PERSOONLIJKHEDEN VAN DE KOSMOS

In de kosmos zijn uit het Goddelijke verschillende grote krachten voortgekomen. Wij weten, dat deze krachten - voor ons althans - worden onderscheiden in krachten des lichts en krachten van het duister. Echter wordt elk dezer gebieden beheerst door meerdere grote persoonlijkheden, die elk voor zich een bepaald facet van het Goddelijke vertegenwoordigen.

Het is ondoenlijk hier een opsomming te geven van alle grootkrachten die scheppend optreden en die werkzaam zijn in de materie. Het ligt zeker niet in mijn bedoeling U verder te vermoeien met de orde van wezens, die in de geestelijke wereld de bijzondere leiding hebben. Om U echter duidelijk te maken hoe zo'n grote persoonlijkheid, zo'n groot wezen, ongeveer leeft, functioneert en denkt, zal ik gebruik maken van alle bronnen, die mij op dit gebied ter beschikking staan in mijn eigen sferen en hogere. Elk wezen, dat in zichzelf begrensd is en een kenvermogen heeft t.o.v. de omgeving, noemen wij "persoonlijkheid". Dit houdt in dat dus alle delen van het Goddelijke, die ten opzichte van de andere delen van het Goddelijke een bewustzijn bezitten of verwerven kunnen, persoonlijkheden zijn in de zin van het woord, zoals wij dit gebruiken.

Een grote of kosmische persoonlijkheid omvat echter een zeer groot gedeelte van de toestand, die wij kennen als ruimte. Waar zij gelijktijdig dicht bij het Eeuwige staat en praktisch onmiddellijk daarmee verbonden is, kent zij niet - wat wij noemen - tijd. Hierdoor wordt het wezen voor ons moeilijk te begrijpen, maar het staat ons toch reeds nader dan het Goddelijke Zelf. De persoonlijkheid heeft n.l. haar uitgesproken eigenschappen. En wanneer deze persoonlijkheid zich richt tot de materie in de eeuwige wisselwerking tussen de twee factoren, waarin het Goddelijke Zich bij de eerste uiting openbaarde, dan vinden we het volgende:

Het wezen zelf omvat een groot gedeelte der oermaterie en kan deze door werkingen van eigen kracht doen naderkomen tot elkaar en zo mede de schepping van nu gedefinieerde stelsels, dus zonnestelsels, enz. in de hand werken. Is er een vorige maal gesproken over twee velden, waarbij de beweging van het zwakkere een scheppende werking had, zo hebben wij thans te maken met een kracht, die stuwend werkt. De kosmische persoonlijkheid openbaart zich en werkt in een reeds bestaand Al, dat echter nog geen definitieve vormen kent. De vormgeving dus is de direct scheppende arbeid: en hierbij zal blijken, dat de eigenschappen van de persoon in al zijn scheppingen mede worden verwezenlijkt.

De onvolmaaktheid van de kosmische persoonlijkheid t.o.v. het Goddelijke veroorzaakt een onvolmaaktheid in alle schepping. Voor zover wij kunnen nagaan is deze reeks van onvolmaaktheden, die gezamenlijk het Volmaakte vormen, de trap, die wij allen zullen moeten beklimmen: de trap der bewustwording. Want het blijkt ons, dat zielen, die georigineerd en voortgekomen zijn vanuit het Goddelijke via één grote persoonlijkheid in de kosmos niet meer aan deze gebonden blijven, nadat zij een bewustzijn bereikt hebben omtrent die persoonlijkheid.

Vandaar dat wij deze scherpemde krachten ook wel "de grote goden" noemen. Ze zijn niet God, ze zijn wel creator, Schepper. Ze zijn vanuit ons standpunt volledig goddelijk, daar zij onze wereld beheersen en door hun eigen wil binnen de goddelijke wetten daarin voortdurend kunnen ingrijpen. Dit ingrijpen wil ik trachten te demonstreren aan de hand van Uw eigen wereld en enkele andere werelden, die mij persoonlijk goed bekend zijn.

Op de aarde bestond in allereerste fase de noodzaak om tot een definitieve vormgeving en begrenzing te komen. Dit was nog niet mogelijk, zo lang de aarde in een toestand van gloed verkeerde. Haar voortdurende activiteit van eigen materie betekende een uitstraling van deze materie in het Al, en daardoor een directe wisselwerking en verbinding met sterren en andere planeten op zelfs - voor ons doen althans - grote afstanden.

Om nu het eigen wezen in scheppende arbeid uit te drukken in deze wereld, was het allereerst noodzakelijk, dat deze wereld tot afkoeling werd gebracht. Hierbij is dus niet alleen sprake van een natuurlijk proces, maar van een proces, dat door de kosmische persoonlijkheid wordt geremd of bevorderd, naar gelang eigen inzicht dit noodzakelijk of wenselijk doet schijnen. Na een begrenzing van de wereld tot stand gebracht te hebben, had de kosmische persoonlijkheid dus de ruwe materie in handen voor uitdrukking van eigen persoonlijkheid. Het was een proces, dat te vergelijken valt met het prepareren van een doek door een schilder. Eerst daarna gaat men zijn eigen ideeën nader verwerklijken. En evenals de schilder dat eerst doet in schetslijnen, waarbij de indeling van het doek reeds ongeveer wordt bepaald, zo zal de scheppende persoonlijkheid haar eigen wezen uitdrukken door in grondlijnen de ontwikkeling van de aarde verder te definiëren. Dit gebeurde o.a. door het voortdurend corrigeren van de onderlinge verhouding tussen water en land, tot een aanvaardbaar begin verkregen was. Eerst toen deze beide aanwezig waren, kon het scheppend proces verder een aanvang nemen.

Ik verzoek U er rekening mee te houden, hoe vorm na vorm ontstaat, waarbij elke vorm steeds in zich de eigenschappen van de vorige draagt, maar daarnaast nieuwe - voor deze soort of dat wezen dus persoonlijke - eigenschappen mede in zich bergt. Er is hier dus sprake van een opbouw, die uitgaat van een bepaalde ondergrond volgens een vastgesteld schema.

In dit schema worden veranderingen aangebracht. Veranderingen, die ons op aarde b.v. sprongmutaties tonen, plotselinge veranderingen, waarbij in de soort qua uiting dus plotseling nieuwe eigenschappen naar voren komen. De geaardheid zelf echter verandert niet volledig. Denk U nu in, dat de scheppende persoonlijkheid, de kosmische persoonlijkheid dus, tracht zichzelf volledig te openbaren. Dan zal op deze wereld uiteindelijk iets geschapen moeten worden, dat de uitdrukking is van tenminste één in deze persoonlijkheid levende gedachte. Anders kan dat niet. Is deze gedachte echter verwezenlijkt, dan zal hetzelfde optreden, dat gebeurt bij een kunstenaar, die zijn werk voleind heeft. Voor het dan ontstane, het dan geschapene, bestaat geen interesse meer. Immers, de scheppende werking is de hoofdtaak van de persoonlijkheid. U zult begrijpen, dat dus een creator, een Schepper, op een bepaald ogenblik zoveel van zijn persoonlijkheid heeft gelegd in een wereld, dat er geen mogelijkheid meer bestaat deze in het ontwikkelde schema te verbeteren. Daarna laat de Schepper deze wereld aan zichzelf over.

Dit laatste punt is zeer belangrijk. Want zou de Schepper voortdurend bezig blijven met elk deel van zijn schepping, dan zou elke ontwikkeling daarin slechts een uiting van zijn wezen zijn. Naarmate echter de Schepper zich minder bezighoudt met de schepping en deze dus voor zichzelf gestabiliseerd wordt, zal zij haar eigen wezen sterker ontdekken en sterker uitdrukken.

Op Uw wereld werden verschillende vormen geschapen, die dezelfde mogelijkheden vertoonden als de mens. Zij voldeden niet en werden uiteindelijk omgevormd, gedeeltelijk ook vernietigd. Nu op het ogenblik leeft er op deze wereld een mensheid. En het eigenaardige is, dat in deze mensheid practisch geen veranderingen meer voorkomen sinds de laatste 50.000 jaar. Sedert deze periode blijft het schema van de mens ongeveer gelijk. De kleine veranderingen, die voorkomen, zijn eerder toe te schrijven aan een aanpassing aan omstandigheden en aan eigen bestrevingen, dan aan een plotseling en scheppend ingrijpen.

Verder zien we, dat ook de ontwikkeling van het planten en dierenleven op deze wereld nu niet meer wordt geregeerd door een dwang in een bepaalde richting. Degene, die bepalend is, is thans de mens. Hieruit kunnen wij concluderen, dat de Schepper dus deze wereld tijdelijk alleen heeft gelaten, of misschien wel voorgoed. Het houdt ook in, dat de wezens, die op deze wereld leven, nu het bewustzijnspeil kunnen bereiken, waarbij zij zich vrij maken van deze Schepper.

Indien er nu slechts één kosmische persoonlijkheid zou zijn, zou hiermee het raadsel van het leven opgelost zijn. De binding valt weg en dus zijn wij vrij. Deze vrijheid uit zich sterker, naarmate wij leren beter onszelf en onze omgeving te beheersen. Maar nu heb ik andere werelden gezien, waar dit proces zich, reeds had afgespeeld en waar daarna toch weer een gebondenheid ontstond.

Ik zou dit willen vergelijken met een kunstenaar, die zijn impressies in klei of in marmer heeft uitgedrukt en nu voor het maken van een perfecte afdruk of het polijsten en afwerken van het beeld dit tijdelijk of voorgoed overlaat aan een tweede, die zich juist op deze afwerking heeft gespecialiseerd. Juist omdat deze zelve het kunstenaarstemperament niet heeft voor primair scheppen. Een wereld, waar de beschaving die van de mens reeds ver overschreden had, bleek nu plotseling weer onder de invloed te komen van een Schepper. Een Schepper echter, die niet meer vormend werkte op de materie, maar op de geest. Het vrij verkregen bewustzijn werd zo in vaste banen geleid. En de gedachtewereld van alle schepselen werd in deze omgeving gericht op het doel van de Schepper.

Dit betekent een verplaatsing van het zwaartepunt van alle beleving. De materie werd verlaten en daarvoor in de plaats kwam primair, een geestelijk bestaan, de ontplooiing van vele geestelijke capaciteiten, terwijl zuiver stoffelijke, technische kwesties op zijn minst genomen van secundair belang waren. Wanneer een persoonlijkheid dus een deel van de schepping kan overnemen, leidt ons dit tot de volgende conclusie: De kosmische persoonlijkheden zijn heer over een bepaald deel van de schepping en uiten hier hun eigenschappen in. Maar waar de heerser kan veranderen, zal elk deel van de schepping een volledige ontwikkeling kunnen doormaken, ongeacht de onvolledigheid van de grootkosmische persoonlijkheden, die deze delen in hun ontwikkeling leiden en beheersen.

De consequenties hiervan voor de mens zijn de volgende: Zo lang het stoffelijk scheppend proces voortgaat, is al wat op aarde leeft gebonden in alle ontwikkeling aan de stoffelijke normen, die door de Schepper worden geschapen. Eerst nadat de Schepper zich heeft teruggetrokken, treedt een zekere vrijheid op. Wanneer deze vrijheid een rijping betekent - vooral op het gebied van de geest - zal op de duur de stof geheel vrij worden en dus geheel door die mensheid of door die schepselen beheerst kunnen worden, terwijl daarnaast hun geest gebonden wordt, beperkt wordt in een bepaalde richting, zodat de ontwikkeling daarvan nu gedetermineerd is. Een vrije wil kan dus niet bestaan op twee gebieden tegelijk. Zolang de grootkosmische persoonlijkheden hun scheppend werk bedrijven in het Al, zullen de eigenschappen van het Goddelijke op zichzelf een beperking betekenen van al wat binnen de schepping leeft.

Is het een bepaalde persoonlijkheid, die de beperkingen hiermede bepaalt, dan zal deze persoonlijkheid op eigen creatief gebied de vrijheden der ontwikkeling beperken en misschien zelfs te niet doen. Waar echter de andere ontwikkelingen vrij zijn en na het bereiken van een bepaald punt de creator geen verdere verbeteringen in zijn werk kan aanbrengen - dit overigens krachtens een goddelijke wet - zal door een afwisselende ontwikkeling van geest en stof in het stoffelijk geschapen Al een uiterste perfectie bereikt kunnen worden van zowel stof als geest. Alle ontwikkeling van de geest bestaat dus uit fasen van vrijheid en gebondenheid. Ditzelfde geldt voor de stof. Het afwisselend vrij en gebonden zijn heeft grote voordelen. En deze voordelen - op aarde nog niet zozeer merkbaar geworden - zijn op vele werelden reeds gekend en worden daar zelfs gebruikt.

Alle gebondenheid betekent een eenheid van ontwikkeling. Hierdoor is het mogelijk, dat geestelijke groepen ontstaan. Alle gebondenheid in de stof leidt tot het ontstaan van stoffelijke rassen met eigenschappen, die door het ras zelve grotendeels worden bepaald. Het feit echter, dat elke geest binnen een gebonden stoffelijk lichaam vrij is zijn eigen persoonlijkheid daarin uit te drukken, maakt een sterke differentiatie van persoonlijkheid mogelijk, ook binnen een ras. Omgekeerd zal een gebonden geest op haar eigen wijze de stof creëren, naar wat zij ziet als de perfecte uiting van haar streven. De veelheid der schepselen is de uitdrukking van de gebonden geest. De veelheid der geestelijke richtingen is de uiting van de gebonden stof.

Na deze korte afwijking van het eigenlijke onderwerp moet ik nu weer terugkomen op de kosmische persoonlijkheden zelf. Wij hebben geleerd, dat zij in twee verschillende groepen te verdelen zijn. Wij noemen daarvan de ene groep licht, de andere groep duister. Wij kunnen deze groepen - vanuit ons eigen standpunt - althans als volgt definiëren: Er zijn groepen, wier werk voor de stof opbouwend is. In de huidige fase der menselijke ontwikkeling heten dit: de lichtende geesten. Er bestaan ook kosmische persoonlijkheden, wier werk geestelijk opbouwend, maar gelijktijdig vormvernietigend voor de materie is. Ze maken de materie

amorf. Zij zijn vanuit het huidig standpunt negatief of duister. Het wezen der persoonlijkheden zelve kunnen wij dus nooit bepalen door onze aanduiding van licht of duister, van goed of kwaad. Wij kunnen slechts de geardheid van een wezen t.o.v. onze huidige ontwikkelingsfase aanduiden. Het is goed, dat wij dit beseffen. Want eerst met deze wetenschap kunnen wij begrijpen, dat een veelheid van kosmische persoonlijkheden gelijkelijk te allen tijde onmiddellijk met het Goddelijke in verband kan staan en desalniettemin vanuit ons standpunt vernietigend, opbouwend, of zelfs neutraal kan schijnen,

De neutrale persoonlijkheid hebben we hier nog niet behandeld. Neutraal noemt men een persoonlijkheid, wier eigenlijk werk in de eerste plaats een in-stand-houden is. Het in-stand-houden zonder zelve in te werken. Dit zijn geen Scheppers, het zijn wel heersers. Waar deze heersers echter er vrede mee hebben een bestaande toestand redelijk te handhaven, zijn zij verantwoordelijk voor de perioden, waarin stof en geest gelijkelijk vrij zijn. Deze perioden komen zeer zelden voor en alleen op het hoogste vlak. Daarbij is één eigenaardigheid op te merken: De neutrale persoonlijkheid heeft vrede met elke ontwikkeling van de schepselen, die onder deze persoonlijkheid staan. Dit houdt dus in, dat de vol-bewuste geest juist in de regering van deze kosmische persoonlijkheden en masse tot een bevrijding van de materie in de bekende vormen kan komen en een nieuw geestelijk bestaan kan aanvaarden.

Dit is de verklaring van de werelden, die te niet gaan, terwijl een groot gedeelte van het ras gelijktijdig weer een leidende factor wordt in de stoffelijke ontwikkeling van volgende planeten. Wij weten, dat de enkelen, die hier nog geen vormloosheid, geen vergeestelijking geheel kunnen aanvaarden binnen wat wij de lichtende sferen noemen, zich hernieuwd geplaagd zien in de materie en materiële gebondenheid op een andere planeet, die in dezelfde scheppingsfase verkeert, die zij voor zichzelf begeren. Die grote groepen nu, die vrij komen, zullen ongetwijfeld door het feit, dat zij niet meer stof én geest zijn, ook ontsnappen aan het gezag van de stoffelijk regerende en scheppende geest, evenals aan het gezag van de neutrale geest, die slechts door eer balanspositie zijn interesse aan het geheel kan behouden. Zij komen dus in het onmiddellijk bereik van de direct geestelijke krachten. Hieruit volgt, dat de geestelijk strevende kosmische persoonlijkheid een groot aantal helpers heeft. Helpers, die als een soort profeten of wegbereiders vaak reeds werkzaam zijn op een terrein, waarde materiële schepping nog voortgaat. De kosmische persoonlijkheid doet dit niet zelve, maar de met diens streven verbonden kleinere zielen zullen dus als meesters en leiders helpen de schepping van andere - nog stofgebonden werelden - tot stand te brengen.

Hetzelfde geschiedt bij de negatieve ontwikkeling. Ook hier zijn enkele werelden geweest, die er een voorbeeld van waren. De geest n.l. verwerpt de stof. Maar er bestaan wezens, die komen tot een verwerpen van de geest. Ook dit kan alleen gebeuren in een periode, dat de stoffelijke schepping is voleind, terwijl gelijktijdig nog geen geestelijk strevende kosmische persoonlijkheid de geestelijke leiding op zich heeft genomen. Gebeurt dit, dan zullen zij ten prooi aan de stoffelijke leiders. Zij zijn de materiële geesten en leiden voortdurend de vormende schepping in bij nieuwe planeten. Ook op Uw aarde is dit het geval geweest. Zij treden dan op als rassengeesten, als groepsgeesten, ja zelfs als de primitieve bezielers van gesteenten en leiders van vulkanische krachten. Zij zijn van Uw standpunt absoluut demonisch, d.w.z. zij nemen geen deel aan een geestelijke bewustwording. En waar deze optreedt, zullen zij trachten deze te bestrijden.

Na deze definities omtrent kosmische persoonlijkheden en hun helpers is er nog een volgend punt, dat evenzeer onze belangstelling waard is. Wij hebben gesproken over de grootkosmische Bron, God. En we hebben getracht weer te geven, hoe het scheppend proces zich daarin afspeelt. Nu is het duidelijk, dat deze goddelijke kracht onmiddellijk en volledig geuit is in alle stof en alle geest, dus ook volledig in elke grootkosmische persoonlijkheid. Nu is echter elke vormgeving zonder meer mogelijk, zonder dat goddelijke kracht daaraan verbonden moet zijn. Wel moet hetgeen waarin geschapen wordt, uit het Goddelijke voortgekomen zijn.

Wanneer nu een kosmische persoonlijkheid een dier of een mens scheidt en dit wil bezielen, ligt dit buiten zijn eigen scheppende capaciteit. Hij kan daar niet zijn eigen wil zonder meer

gebruiken om dus een tweeledig - stoffelijk en geestelijk -leven te geven. Moet dit tot stand gebracht worden, dan gebruikt hij zijn eigen goddelijke kracht. Vandaar dat men in vele legenden hoort, hoe de eerste mensen werden geschapen, doordat God hen de adem - en wel Zijn adem - inblies. Dit is volledig in overeenstemming met al hetgeen wij omtrent grootkosmische persoonlijkheden hebben kunnen leren. Want de grootkosmische persoonlijkheid bestaat krachtens een voortdurende wisselwerking met het onmiddellijk Goddelijke. Hier haalt hij dus adem, hieruit put hij dus zijn levenskracht. Deze levenskracht zal hij van Zichzelf uit weer moeten afgeven aan zijn schepping, wil hij haar bezielen.

Eén zeer belangrijk punt. Want indien niet onmiddellijk een Goddelijke band bestond tussen het bezielde schepsel en de grootscheppende Kracht, zou het schepsel teniet gaan op het ogenblik, dat de creator van dit speciale deel der schepping zijn werk verlaat. Het feit, dat de Goddelijke adem - dus het direct goddelijk vuur - echter in deze schepping mee wordt gebruikt voor elk bezielend effect, veroorzaakt een onafhankelijkheid van de schepping t.o.v. de Schepper. Deze moge niet groot zijn, maar ze betekent in ieder geval, een enkele Schepper zijn schepping te niet kan doen.

Dit is een zeer belangrijk iets, waar wij hier de zekerheid krijgen niet te zijn overgeleverd aan de willekeur van onvolmaakte persoonlijkheden, ook al reikt hun vermogen nog zo ver uit, ook al zijn zij nog zo groot, zo sterk en zo krachtig. Wij als zielen - zijn dus kleine persoonlijkheden. Zo klein, dat wij niet eens behoren onder de kleine goden, de kleine geesten, die zichzelf een scheppende kracht en scheppend vermogen hebben weten te verwerven - zij het beperkt. Wij, behoren tot de werkelijk kleinen. Maar als werkelijk kleinen zijn wij - nadat wij geschapen zijn - evenzeer onvernietigbaar als de allergrootsten. Wij zijn eeuwig als zij. De kracht, die in ons leeft, is even oud als de kracht, die in hen leeft. Er is geen enkel punt, waarop wij in feite verschillen, zij het dan, dat het bewustzijn van de grootkosmische persoonlijkheid enorm veel groter is dan ons ogenblikkelijk bewustzijn.

De conclusie, die hieruit te trekken valt, is dat ook wij indien dit volgens het Goddelijke wenselijk is tot grootkosmische persoonlijkheden kunnen groeien. Dat ook wij eens misschien zelfscheppend zullen zijn voor een bepaald deel van het Al. Onmetelijk ver ligt dit alles nog van ons weg. Vóór die tijd zullen wij nog veel moeten leren, veel moeten verwerven, misschien ook wel nog veel moeten lijden. Maar hoe het ook zij, teniet gaan kunnen wij niet. Een ondergang is voor ons niet bestaanbaar. En zolang ons bewustzijn zich uitbreidt, gaan wij schrede na schrede in de richting van het Groot-Goddelijke, in de richting van de Bron Zelve.

Nu wordt ons onder ogen gebracht, dat men op aarde toch ook demonen, duivels, krachten der duisternis kent en men zal zich afvragen, of dit wijst op het aanwezig zijn van een tweede kosmische persoonlijkheid, een kosmische persoonlijkheid, wier richting tegengesteld is en wier bestreving ook tegengesteld is aan de richting van onze eigen Schepper. Ik zal trachten ook dit probleem zo kort en duidelijk mogelijk te belichten. Op het ogenblik, dat onze Schepper stoffelijk vormend is, kunnen wij er van verzekerd zijn, dat alle geestelijke ontwikkeling voor ons kwaad, duister en demonisch lijkt. Hieruit vloeit voort, dat b.v. in de oudste tijd der mensheid demonen juist die krachten waren, die een geestelijke vrijheid zochten. Dit houdt tevens in, dat op het ogenblik, dat de aarde komt onder een invloed, die in de eerste plaats geestelijk vormend is, al hetgeen materieel, dus stoffelijk vormgevend is, tot het duistere en het kwade gaat behoren. De eigenschappen van de in de Schepper altijd aanwezige krachten en aspecten worden dus door ons demonisch, duivels of goed, goddelijk genoemd, naar gelang de binding van onze eigen persoonlijkheid aan de Groot-Kosmische Kracht boven ons.

Er is altijd een tweeheid voor ons nodig, wij kunnen daaraan niet ontkomen. Eén gebied, waarin wij vrij zijn, één gebied, waarin wij gebonden zijn. Op het gebied, waar de binding plaats vindt, zijn wij niet in staat zelfstandig te oordelen. Wij kunnen ten opzichte daarvan misschien gevoelens van lust en onlust kennen, maar wij kunnen niet komen tot een totale verwerping van dat gebied. Dit houdt in, dat eventuele ressentimenten, afkeer en dergelijke dus op het andere gebied geuit moeten worden.

Wat is nu een demon? (Op het ogenblik althans volgens het besef van Uw wereld) Een kracht, die in het stoffelijke vernietigend optreedt en waarvan men aanneemt (doch niet zeker weet), dat hij deze werking ook op het zuiver geestelijk terrein zal voortzetten. Ik zeg "aanneemt,"

omdat dit laatste lang niet zeker is. Want indien wij nagaan, hoe demonen werken, dan blijkt ons, dat ze - buiten de onmiddellijke materie - werkzaam zijn o.a. in het astraal gebied, maar niet meer voorkomen in die sferen, waar wij spreken van lichtend - dus alweer "bevrijd." Bevrijd in dit geval juist van de materiële binding. De stoffelijke (grofstoffelijke en middelstoffelijke) terreinen worden door de demonen beheerst. En deze demonen trachten hierin vormvernietigend te werken, om de eenvoudige reden dat zij slechts door het vernietigen van elke vorm behalve de eigene zich een vrijheid kunnen veroveren binnen de stof. Ik geloof, dat ik dit laatste nog met een voorbeeld moet toelichten.

Wij kennen een natuurgeest, die zich wreekt met stenenregen, spokerijen, ja, soms zelfs met het vernietigen van leven, om hierdoor eigen gezag binnen een bepaald gebied te handhaven. Wij noemen deze kracht een demon, omdat hij ons de geestelijke vrijheid neemt. Maar die geestelijke vrijheid - althans zoals wij ze beschouwen - bestaat in feite in een beïnvloeding van onze stoffelijke handelingen. En wel een vernietiging van ons eigen patroon van handelen en een daarvoor in de plaats stellen van een opgelegd patroon van handelen, dat beantwoordt aan de geaardheid van deze demon zelve. De conclusie is al duidelijk: De demon wordt voor ons tot demon op het ogenblik, dat hij onze stoffelijke voorstellingswaarde gaat veranderen. Niet wanneer hij dit geestelijk doet.

Het eigenaardige in de mythen, folklore en mystiek is dan ook, dat de geesten des duisters altijd middellijk of onmiddellijk zich uitdrukken door menselijke lusten. Dat zij gebruik maken hiervan en dat hun gebied slechts kan worden voorgesteld in zuiver stoffelijke zin. Daar staat tegenover, dat de engelen of lichte geesten, die eigenlijk pas de laatste tijd meer op de voorgrond zijn gekomen, over het algemeen zuiver geestelijke arbeid verrichten. Zelfs wanneer men nog gelooft aan een stoffelijk hiernamaals, b.v. een hemels Jeruzalem met muren, gebouwen, enz., dan is de engel niet de bouwer daarvan of de instandhouder: hij is slechts onze gids naar deze plaats. Dat wil zeggen: hij brengt een bewustzijn en laat ons vrij hem te volgen of niet. Hier ligt het grote verschil.

Engel of lichtende kracht: Kracht, die ons vrijlaat, maar die wij vrijwillig kunnen volgen. Verder kracht, die ons brengt tot vrede. Vrede, zijnde een innerlijke gesteldheid, die niet stoffelijk maar geestelijk bepaald is.

Demon: Een kracht, die ons onze vrede rooft door onze omgeving te beïnvloeden en zo onszelf in disharmonie met die omgeving te brengen. Hier niet een onmiddellijke oorzakelijkheid binnen de geest, maar een eventuele benadering van het geestelijk aspect vanuit de stof.

Hierbij blijkt, dat beide soorten geesten wel degelijk behoren tot de krachten, die voortkomen uit of samenwerken met onze creator, onze onmiddellijk scheppende geest. Maar het verschil in hun functie doet onszelf stelling kiezen t.o.v. hen. En wel, omdat wij de gebondenheid aan onze Schepper onwillekeurig aanvaarden, maar gelijktijdig een volkomen vrijheid willen verwerven in het gebied, waar geen banden aanwezig zijn.

Bij deze beschouwing van de grootkosmische persoonlijkheden kwam in de eerste plaats onze relatie met deze persoonlijkheden naar voren. Dit is begrijpelijk. De grootkosmische persoonlijkheid, voor ons aanschouwelijker en beter te bevatten, te verstaan, dan het Groot-Goddelijke, het Volledig Volmaakte, is voor ons toch nog een kracht, die te groot blijkt om geheel te overzien. Wij moeten vanuit onze eigen persoonlijkheid ook deze Scheppers binnen het Goddelijke trachten te benaderen. En slechts vanuit ons persoonlijk standpunt kunnen wij komen tot een begrip van Hem en zelfs een samenwerking met Hem. Wanneer ik een volgende maal met U zal spreken over kleine goden, hoop ik U duidelijk te maken, op welke wijze deze samenwerking, kan geschieden en welke de taken zijn van de kleinere geesten, die zich in samenwerking met zo'n grote Schepper dus tot taak hebben gesteld een wereld zo te vormen, of geestelijk zo te leiden. dat zij in zich het bewustzijn draagt van haar onmiddellijke vormgever en daarmede zijn contact met het Goddelijke ook benadert.

DERDE LES – DE KLEINE GODEN

Naast de grote scheppende krachten in het Al, bestaan er kleinere machten in zichzelf niet scheppend zijn. Zij zijn en blijven gebonden aan de totaliteit van wetten, die uit een bepaalde Schepper voortvloeit. Zij bewegen zich over het algemeen in de grensgebieden. De z.g. kleine geesten of kleine goden - in zichzelf t.o.v. de mens vaak nog onvoorstelbaar machtig - bewegen zich ofwel op het gebied, dat aan het stoffelijke grenst en vaak het astrale wordt genoemd, dan wel in de grensgebieden van de geest, die eveneens vergeleken zouden kunnen worden met een bepaald deel van de astrale wereld.

Om deze kleine goden nader te definiëren moeten we allereerst zien, wat voor kleine goden er kunnen bestaan. In de eerste plaats: bewuste wezens, die om enigerlei redenen niet de eenheid met hun Schepper nastreven maar trachten zichzelf te blijven. Zij kennen bepaalde magische aspecten, zijn vaak zeer oud en daardoor zeer wijs en maken gebruik van alle natuurwetten, die de mens kent, en niet kent. Zij kunnen vanuit hun astrale wereld, waarin zij voor zichzelf grote krachten weten te vergaren, werken op de materie en zij verrichten vaak grotere of kleinere wonderen.

Zij behoeven zich echter niet altijd als goden te uiten. Want er bestaan ook dergelijke geesten die in overeenstemming met het scheppingsplan of trachtend tegen het scheppingsplan in te gaan, leiding geven aan bepaalde groepen, die zich van deze leiding niet of ternauwernood bewust zijn. Wij zouden hier kunnen gaan spreken over bepaalde zichzelf rassengeesten ook, die bepaalde dier- en plantsoorten leiden en ontwikkelen. Hier vinden we de duivel en de demon wel zeer dicht naast elkaar, zoals de Oosterling spreekt over de witte en de zwarte djinn.

Djinn, eigenlijk demon, of duivel zelfs. Toch zijn deze duivels soms goed, soms kwaad. Ze hebben één eigenschap, die ze allen bezitten: Ze zijn magiër, ze bewijzen diensten aan de mensen en ze zijn vatbaar voor zekere invloeden. Ze worden b.v. aangetast door het woord "Allah": ook wanneer ze wit zijn. Een geest, die niet de eenheid met zijn Schepper nastreeft, kan desalniettemin "goed" streven, d.w.z. groei en bewustzijn van het mensdom of van een deel der schepping bevorderen. Maar zijn weigering om het Goddelijke te aanvaarden als einddoel doet hem schrikken voor alles, waarin dit einddoel zo duidelijk kenbaar wordt, b.v. in een naam. De duistere demon is de zelfzuchtige. Hij streeft voor zichzelf en zal vaak veel vernietigen om voor zichzelf enige voldoening te verwerven. Deze legendefiguren zijn een beeld van wat in werkelijkheid ook bestaat.

De oorsprong van deze demonen en kleine goden is natuurlijk zeer verschillend. Ik noemde U de natuurlijke, degenen, die door eigen ontwikkeling zich een plaats hebben verworven, waarbij zij heersend kunnen optreden t.o.v. delen der materie, of ook delen van de lagere geest. Maar er zijn ook kunstmatige goden. Kunstmatige goden worden opgebouwd, door de gedachten der mensen.

Het zijn voertuigen, die zeer langzaam gevormd worden, over het algemeen in het lager astraal gebieden zich voorstellen van een dergelijke god, zoals mensen dit doen, een vorm verkrijgen. Wat meer is, elke eigenschap, die aan die god wordt toegekend, leeft als enige impuls. Een dergelijke god heeft dus niet - wat we zouden kunnen noemen - een zedelijk bewustzijn. Een dergelijke god wordt gedreven om de impulsen door het volksgeloof - door zijn bouwer in hem gelegd - voortdurend te verwezenlijken. Desalniettemin heeft hij - juist door de grote mate van verering, die hij misschien ontvangt, de veelheid van kracht, dié op hem geconcentreerd wordt - een vermogen, dat verre alle voorstelbare vermogens op aarde overtreft. Hij kan mensen doden en doen herleven. Hij kan natuurrampen veroorzaken. Hij kan schatten eenvoudig uit stof scheppen, en dergelijke. Deze kleine goden zijn op aarde nog zeer machtig. Machtig vooral voor degenen, die zich aan hen onderwerpen.

Naast de kunstmatige god, die door de groep wordt opgebouwd, vinden we een kleinere god, die in feite zichzelf opbouwt. Dit duidelijk te maken vraagt een voorbeeld. Stellen wij, dat een mens overgaat. Deze mens blijft zich van zijn wereld bewust: b.v. een dronkaard, aangetrokken door zijn voortdurende begeerte tot drank. Hij weet het nu zover te brengen, dat hij via het lichaam van een ander aan de aangename sensatie van het drinken - zij het misschien voor een klein part - deel kan hebben. Hij zal nu voortdurend een ieder die drinkt, gaan helpen en bijstaan, opdat deze zal blijven drinken. De drinkers krijgen een vertrouwen in dit "geluk". Zij blijven dit geluk aanroepen, ja, komen er soms toe het te vereenzelvigen met een bepaald voorwerp, een amulet, een bepaalde omgeving en dergelijke. Hun vertrouwen en hun overgave op de duur aan dit "geluk" brengt met zich mede, dat de invloed van deze kleine mens, die niet eens het licht durfde of kon betreden, steeds groter wordt. En de krachten, die zijn sujetten, degenen die hem erkennen hem geven, maken het hem makkelijker zijn eigen begeerten door middel van de mensheid steeds sterker te bevredigen.

Deze kleine goden zijn zeer gevaarlijk. Zij zijn gebonden aan plaats en komen over het algemeen alleen daar voor, waar de slechtere hartstochten der mensen hun spel spelen. Wie het slachtoffer wordt van een dergelijke god, kan daarmee breken door een bepaald aspect van zijn leven eenvoudig te ontkennen, niet meer te zien, er niets meer aan te doen, enz.

Ik heb nu nog niet gesproken over natuurgeesten. Ook dezen worden soms als goden gezien, zoals de elfenkoning Oberon eigenlijk in menig sprookje tezamen met Titania een soort van pseudo-godenpaar vormen. Of - indien U een ander voorbeeld wilt hebben - de Russische figuur van Baba-jaga, de machtige heks, is ook zo'n pseudo-godin. De kleine goden kenmerken zich voortdurend door het volgende: Een direct ingrijpen, niet in het totale lot der mensheid, maar speciaal in het lot van één enkele mens of van enkele mensen. Ze zijn persoonlijke goden. Ze zijn veel gevoeliger voor verering en ontkenning dan de grote Scheppers. Hun hele strijd is gericht op het behouden van de invloed, die ze hebben. Ze hebben daarvoor alles over en zullen soms zichzelf vernietigen in een wanhopige poging om verloren invloeden te herwinnen.

De resultaten die uit het werk der kleine goden kunnen voortspruiten voor de aarde, moet ik hier even noemen. In de eerste plaats: de kleine goden kunnen de mensen zeer veel geluk geven. In de tweede plaats: de kleine goden zullen te allen tijde voor wat zij geven iets in ruil verlangen. Over het algemeen verering, aanbidding, soms ook bloedoffers. De kleine goden zullen zeer sterk staan op een zeker ritueel. Zij verbinden voortdurend hun verering aan reeksen van gewoontehandelingen en zullen door deze gewoonten, die ze de mens steeds dieper trachten in te prenten, hun eigen invloed op die mens versterken. De kleine goden kunnen ook veel onheil brengen. Zij werken voor het brengen van onheil wel met bovennatuurlijke middelen maar toch bij voorkeur door middel van enkele mensen naar bewustzijn zoekt.

Wanneer zij komen op het pad van de geest, die naar bewustzijn zoekt, zien wij de kleine goden vaak als poortwachters. Zij beheersen een bepaald gebied en wensen niemand de mogelijkheid te geven zich te bevrijden van de invloeden, die hun eigen macht bepalen. Zo zal de geest, die naar bevrijding streeft en uittreedt, zeer vaak deze demonen of kleine goden tegenover zich vinden als tegenstanders. Op het ogenblik, dat hij hen erkent, dat hij hen door hen aan te spreken, aanvaardt volgens hun eigen waardering, dan wel door angst mede in zijn eigen leven en streven betreft, is het hem onmogelijk verder te gaan. Zij belemmeren zo iemand, binden hem in hun eigen omgeving en trachten hem te gebruiken voor hun eigen werk. De geest daarentegen, die geen vrees kent noch zich door allerhande verlokkingen, door de bekoorlijkheden misschien ook van het gebodene, laat verleiden, blijkt door deze geest heen te gaan, alsof hij niet bestond.

Dit laatste lijkt mij zeer belangrijk. Een ieder, die streeft naar geestelijke bewustwording en daartoe het stoffelijke slechts middellijk wil gebruiken, zal op zijn weg de kleine goden vinden, die trachten hem te binden aan hun eigen sfeer, hun eigen werkzaamheden en gedachten. Slechts degene, die alles wil prijsgeven om zijn eigen doel na te streven de kleine goden terzijde latend, is in staat om voort te gaan tot de grote goden, tot de scheppende krachten van zijn eigen wereld en bewustzijn.

Om nu het standpunt van de mens - vooral tegenover de kleine goden - mede te helpen bepalen, lijkt het mij goed U enige punten te wijzen, die U in het eigen leven steeds kunt terugvinden. Bij de kleine goden - waarvan de allerkleinsten behoren tot wat U geleide-geesten noemt, want ook dezen zijn uiteindelijk machtiger dan U en kunnen in Uw leven soms ingrijpen - ontdekt U de volgende aspecten:

In het leven komen perioden voor, waarin voortdurend dezelfde mogelijkheid wordt geboden. U krijgt nooit één kans op iets: er zijn altijd meerdere. De leerstelling, dat men het geluk bij de voorlok moet grijpen, omdat het achterhoofd kaalgeschoren is, is alleen in zoverre waar, dat de mens meestal te zeer het verloren geluk, de verloren mogelijkheid natreurt, om bereid te zijn de nieuwe mogelijkheid te vatten. Doch indien U zich de moeite getroost het eigen leven na te gaan, zult U ontdekken, dat bepaalde verschijnselen - ten goede of ten kwade, volgens Uw huidig oordeel - voortdurend in reeksen zich voordoen. Wanneer U één dubbeltje vindt, dan vindt U meer op die dag. Wanneer U één ongelukje hebt, kunt U er zeker van zijn, dat er meerdere volgen. Wanneer U één persoon ontmoet, die U iets van esoterische wijsheid verkondigt of tracht te verkondigen, kunt U er zeker van zijn, dat in de komende periode meerdere van die personen op Uw pad komen. Wanneer U zoekt naar een bepaald antwoord, dan zult U soms ontdekken, dat U niet één keer maar wel tien keer een boek in handen krijgt, waarin iets staat, waaruit het antwoord kan komen.

Ik wijs op deze kleine feiten om U duidelijk te maken, wat de kléine goden doen. De kleine goden zijn niet in staat U te dwingen. Maar zij kunnen wel omstandigheden scheppen in Uw omgeving. Die omstandigheden scheppen zij zodanig, dat U door eigen vrije wil - en anders niet - in staat bent deze gelegenheden te gebruiken. Dat die gelegenheden geestelijk vaak heel anders worden gewaardeerd dan stoffelijk, zal voor een ieder, die onze lezingen volgt duidelijk zijn. Desalniettemin is het we uitermate noodzakelijk om na te gaan, of de gelegenheid die geboden wordt, verantwoord aanvaard kan worden. Zegt U: neen? meen dan niet, dat elke gelegenheid voorbij is, dat het hoofdstuk is gesloten. U zult ontdekken, dat steeds weer zichzelf hetzelfde terugkeert. En deze terugkeer biedt U dan in verschillende varianten dezelfde mogelijkheid, dezelfde ervaring, hetzelfde geluk of ongeluk.

Indien U met de kleine goden wilt strijden, dan zult U soms hun gaven, die ze U haast opdringen, moeten verwerpen. Want U kunt nooit van zichzelf wachten, dat de kleine goden U iets geven op een wijze, waardoor ge slechts hebt te aanvaarden. Ge zult altijd voor de aanvaarding of de verwerping zelve een daad moeten stellen. Dit zelve een daad stellen is Uw vrijheid. Indien zonder dit een geest of kleine god op U zou kunnen inwerken, ge zoudt een slaaf zijn van elke macht, die wenst U te bezitten, te regeren. Dat is toch duidelijk? Indien gijzelve niet eerst zoudt moeten toestemmen, dan zou elke macht met grotere kennis, met grotere geestelijke of stoffelijke vermogens, U kunnen overweldigen en dwingen mee te gaan in zijn eigen ontwikkeling volgens zijn inzichten. Waar de daad noodzakelijk is, zijt gij juist hierdoor gevrijwaard voor elke invloed der kleine goden, die ge niet wenst te ondergaan. Aan de andere kant zult ge - juist door de mogelijkheden, die de kleine goden U bieden - vaak voor Uzelf een ervaring, een bewustzijn rijker kunnen worden.

De naam die de meeste mensen geven aan het werk der kleine goden, is "Noodlot, tegenslag, ik heb het niet geweten, ik kan er niets aan doen." En de naam, die ze er aan zouden moeten geven, is: "Ik wist het niet, maar wetend zal ik het gebruiken. Ik streef daar niet naar, maar het past in mijn streven en dus zal ik het aanvaarden. En wat er ook gebeurt, ik ben altijd sterker." Wanneer men die drie namen geeft aan de kleine goden, of - zo U wilt - aan de toevalligheden van het leven, zichzelf dan zult U ontdekken, dat U door deze regels te gebruiken voor Uzelve de kleine goden leert beheersen, daarmee meer meester wordt over Uw eigen wereld en meer gebruik kunt maken van de gaven, die U door licht zichzelf en duister gelijkelijk zullen worden geboden. gedurende Uw hele aardse zichzelf bestaan.

Over deze kleinere machthebbers, zoals er rond Uw wereld zo veel zwerven, moet ik nog enkele laatste punten opsommen. Uit mijn uiteenzetting in het begin, waarbij ik U drie verschillende typen noemde, is U reeds gebleken, dat hun beweegredenen geheel andere kunnen zijn. En daarom is het noodzakelijk voor de mens, die leeft en zoekt naar bewustwording, dat hij zich niet bezighoudt met de beweegredenen van de kleine god, indien

deze ingrijpt, maar voortdurend zijn eigen inzichten blijft volgen, ongeacht de consequenties, die dit schijnbaar of reëel moge hebben. Over het algemeen zal blijken, dat de dreiging van de kleine god met consequenties groter is dan zijn vermogen om U deze consequenties daadwerkelijk te doen ondergaan.

In de tweede plaats zal blijken, dat de kleine god vaak niet in staat is zijn beloften te vervullen. Er is hier sprake van een zekere onvolmaaktheid. Ongetwijfeld zal elke geest - onverschillig of hij een natuurlijke, een kunstmatige kleine god is, of zelfs een overgegane, die zich macht en bewustzijn heeft verworven - trachten om zijn woord gestand te doen. Dit is immers noodzakelijk om zijn invloed te handhaven. Maar dat neemt niet weg, dat hij vaak zal falen. Falen, omdat de kleine god in Uw wereld niet kan handelen tegen het bewuste streven van de mens in zichzelf. Nu gebeurt er veel op de wereld, dat wij - althans voor een groot gedeelte - mogen wijten aan dergelijke kleine goden en hun invloeden. Maar het feit, dat het gebeurt, is tevens een bewijs van de zwakte van het menselijk denken. Wanneer door onze groep wordt gesproken over gedachtekracht als een machtig wapen, dan is dit niet alleen maar om de directe werkingen, die we kunnen verkrijgen met de straling der gedachten. Het is ook om de kracht, die wij verkrijgen juist door het vaak gezamenlijk denken, door het gezamenlijk streven in de geest, om de kleine goden van hun baan te dwingen.

De scheppende krachten - of het nu geestelijke of materiële Scheppers zijn - zijn sterker dan alle kleine goden. Dat zij niet ingrijpen in het werk van de kleine goden, zolang hiervoor geen directe reden bestaat vloeit voort uit het feit, dat de kleine goden een deel van hun schepping uitmaken. Maar wanneer een groot gedeelte der schepping zijn vrijheid tracht te verwerven of te behouden tegenover deze kleine goden, dan zal het scheppend vermogen - hetzij geestelijk of stoffelijk - een evenwichtstoestand stellen, waarbij niet de strijd overbodig wordt, maar waarbij de mogelijkheid tot zelfhandhaving voor beide partijen aanwezig blijft.

Uit deze strijd ontwikkelt zich voor de mens een nieuw bewustzijn. En voor de kleine god vaak nieuwe kracht of nieuwe mogelijkheid. De kleine god zal dus uit deze strijd rijker te voorschijn komen, indien hij strijd volgens eigen beste weten en niet zijn krachten verspilt omwille van een spel van lusten en gedachten. Voor de mens betekent het, dat de strijd tegen de kleine goden, de strijd soms ook mét kleine goden tezamen tegen andere invloeden, voor hem wordt een voortdurende vergroting van eigen kracht, van eigen vermogen. Op de duur een vermogen, dat in staat stelt de wereld der kleine goden te passeren en in de plaats daarvan nieuwere en grotere werelden te betreden, waarbij de onmiddellijk scheppende principes van de kleine Scheppers kenbaar en duidelijk worden.

De kunstmatige kleine god zal een dergelijk doel nooit kunnen bereiken. Ja, het streven daarnaar is hem zelfs onmogelijk. Vandaar dat deze de meest hardnekkige is in het trachten de mens terug te dwingen tot zijn zuiver menselijke afhankelijkheid.

De natuurlijke kleine god zal veelal de mens trachten te helpen, mits het streven van die mens in overeenstemming is met zijn eigen richting van ontwikkeling. En hier bestaat zowel de positieve als de negatieve richting, dus de vormende en de vernietigende. Elk van deze natuurlijke goden zal slechts die personen bijstaan, die streven in eigen ontwikkelingsrichting. Zij zijn echter niet zozeer geneigd als de kunstmatige goden om de mens klein te houden.

De derde soort, de overgegane, die zich - hetzij door kennis of anderszins - vermogens heeft weten te verwerven, waardoor hij kan ingrijpen in het Menselijk leven en daar de mogelijkheden wijzigen, zal voortdurend trachten de mens tot ontwikkeling te helpen, mits deze ontwikkeling inhoudt een vergrote mogelijkheid tot bevrediging van eigen verlangens.

VIERDE LES - DE SCHEPPING IN DE TIJD

Bij het beschouwen van de schepping zullen wij ongeacht ons kennen of niet-kennen van de verschillende krachten, die in die schepping actief optreden, voor onszelf de indruk krijgen dat zich een evolutionair proces afspeelt. Wij zien een reeks van momenten opeenvolgende vormen baren en in deze vormen ook bewustzijnsontwikkelingen zich afspelen. Voor onszelf moeten wij dus een evolutionair bestel aannemen, beperkt of onbeperkt, willen wij in staat zijn ons eigen beeld van de schepping uit te drukken in een realiteit, die voor ons kenbaar is.

Daarnaast staat natuurlijk - en naar ik meen voor de meesten van U ook bekend - de theorie van de onmiddellijke schepping, die - volmaakt zijnde - in zich alle waarden draagt, die door ons eerst achtereenvolgens bewust ervaren worden. Het is deze maal zeker niet onze taak een vergelijk te trekken tussen deze volmaakte scheppingstheorie en de theorieën der evolutie. Maar wel moeten we trachten het proces der schepping in de tijd, nader te de beschouwen en daaruit althans enig inzicht gewinnen omtrent de levensprocessen, waarvan wijzelf deel uitmaken.

Allereerst moeten wij ons wijden aan de gedachte "tijd". Tijd kan worden uitgedrukt als een effect van versnelling in ruimte. Dat wil zeggen dat de tijdsbelevingen, zoals de mens die doormaakt, en zoals door ons in lagere sferen ook nog gedeeltelijk worden ervaren, resulteren in een vaststellen van een beweging. Onze enige waardemeter is een verplaatsing temidden van het Al. Hierover zullen wij zo mogelijk later nog uitgebreider spreken. Thans wil ik U verzoeken deze stelling als een grondstelling voorlopig, te aanvaarden.

Wanneer ik tijd stel als een verschijnsel, dat door beweging in ruimte wordt veroorzaakt, dan moet als gevolg hiervan het verloop der tijd veranderen, naarmate het Al uitdijt. En wij kunnen vaststellen aan de hand van ook stoffelijk controleerbare waarnemingen, dat het Al in een groot gedeelte van zijn bestaansperiode inderdaad een uitdijning heeft vertoond. Een middelpuntvliedend Al is inderdaad een fase, waarvan op het ogenblik nog kan worden gesproken.

Voor de wereld misschien niet zo gemakkelijk vaststelbaar, maar voor ons evenzeer vaststaande is het feit, dat de oorspronkelijke versnelling van de delen van het Al groter was dan de ogenblikkelijke. Hier zijn inderdaad zeer grote verschillen in snelheid te zien. Uitgedrukt in tijdsmomenten zou dit betekenen, dat in het begin de tijd meer gecompriemd was, dus dat het bestel der tijden, dat U nu kent, zich in een veel snellere volgorde afspeelde. Het is belangrijk, dat we ook dit een ogenblik onthouden. Een tweede punt is, dat met een vertraging der beweging een verandering van tijdsinhoud en tijdservaring moet optreden. Wanneer n.l. de beweging vermindert, dan zal de tijdservaring rechtlijnig met de vertraging vergroot worden. Per ogenblik kan dus meer begrepen en ervaren worden. Het aantal ogenblikken daarentegen vermindert binnen een vaste maat, die aangelegd wordt over het hele bestaan van het Al.

Misschien doe ik er goed aan hierbij tevens nog aan te stippen. dat een terugvallen van het Al op zijn middelpunt ons inziens zeker niet tot de onwaarschijnlijkheden behoort, Velen onzer vrienden, die zich met de studie hiervan hebben beziggehouden, evenals esoterici, spreken dan ook niet van een vliedend of een terugvallend Al, maar van een ademend Al. Hiermee aangevende" dat een cyclische beweging de materie in het Al nu uitwaarts doet snellen, dan weer doet keren tot dicht bij het middelpunt.

Indien een reversie van de huidige beweging plaats zou vinden, zou dit evenzeer moeten betekenen een reversie van het tijdservaren. Het is goed ook dit punt een ogenblik te onthouden. Want op grond van deze stellingen wil ik dan de schepping in de tijd met U beschouwen.

De eerste scheppingsdaad stellen wij ons voor als uitgaande van een centraal punt. De bewustwordingen, die zich in deze periode afspelen, zijn betrekkelijk weinige. Anders gezegd: het tijdservaren is traag vergeleken met het huidige. Hierdoor kunnen stoffelijke processen van grote tijdsduur zich afspelen in een voor de geest praktisch niet merkbare tijdseenheid. Het persoonlijk tijdservaren van de geest speelt in het begin van deze schepping voor die geest een zeer geringe rol. Gezien de snelle ontwikkeling der materie is de geest in zijn ervaren praktisch tijdloos. Elke realisatie zal dus in de eerste plaats spruiten uit de geest zelve omtrent zichzelf.

Hieruit volgt dat de zich bewust wordende geest - dus nog niet gevormd - vóór die tijd geen actief deel, kan hebben in de vorming gedurende de eerste scheppingsperiode. Er moet worden aangenomen, dat gedurende de periode van eerste wording, wanneer nog geen sprake is van sterren, van planeten, van een redelijk ruimtelijke verdeling der kosmische materie, alleen de reeds bestaande en gevormde geesten - mogelijkerwijs de grote goden - in ieder geval de Instigator, de Schepper en - Instandhouder, de Alkracht Zelve - de vormgeving hebben beïnvloed, en leiding hebben gegeven aan de ontwikkeling van het Al. In de eerste spreken wij dus over een volkomen beheerperiode van het wordingsproces en geleide schepping.

Het is begrijpelijk, dat op de duur het geestelijk bewustzijn bij een vertraging van het stoffelijk tijdsmoment zich meer en meer gaat inleven en invoelen in de materie. Maar deze materie is reeds van vormen en eigenschappen - zij het misschien beperkt - voorzien. Logischerwijze kan dus het werken van de geest als bezielende en scheppende kracht in de materie pas stammen uit het moment, dat het Goddelijk scheppingsplan gerealiseerd was tot op zeer hoge graad.

Wij nemen dan ook aan, dat de voornaamste elementen alle gevormd waren. Verder, dat vóór er sprake was van enige bewust geestelijke ontwikkeling binnen de schepping, reeds een grote reeks van sterrenniveaus gevormd was en reeds de eerste sterren hun werveling begonnen aan de uiterste grens daarvan.

Wanneer wij op het ogenblik het Al beschouwen en daarbij uitgrijpen naar de sterrenniveaus, die nog kenbaar zijn, dan valt ons op, dat uit hun haast kurkentrekkerachtige wervelingen in het centrum een ster ontstaat, en deze ster bij het groeien der tijd langzaam maar zeker zich naar de buitenzijde verplaatst, waar zij door haar verandering van plaatsing t.o.v. oude en nieuwe sterren, mogelijkerwijze planeten, kan baren. Een groeiproces dus.

Wij kunnen ons voorstellen, dat op dit ogenblik de ster - wanneer zij vorm begint aan te nemen - reeds een intellect draagt, dat in staat is haar te bezielen. In het begin van de schepping kan dit niet het geval zijn geweest. Wanneer hier dus de eerste sterren bezielde waren, moeten zij bezielde zijn geweest, door kosmische intellecten, die reeds voordat deze scheppingsfase ontstond aanwezig waren.

Dit wijst ons op een continuïteit van schepping, die voor ons onvoorstelbaar is. Niet één heelal, dat tot een einde komt. Niet zelfs één heelal, dat oneindig en onbeperkt zich voortdurend uitbreidt in het grote Niet, dat we ruimte noemen. Maar een heelal, dat sterk begrensd en geregeld in het totaal van zijn bewegingen de in voortdurend nieuwe fasen uit het Goddelijke bewustzijnsvormen uitstoot, die zich tot intelligenten, uiteindelijk tot mensen en goden zullen kunnen ontwikkelen. Anderzijds een overblijven van bepaalde intellecten en intelligenten uit een vorige fase, die in staat zijn de nieuwe ontwikkelingsfase mede te leiden en te beïnvloeden.

Hierbij stellen wij dus in de eerste plaats vast: voordat sprake was van het begin van de voor ons kenbare stoffelijke schepping, de nieuwe periode van uitdijend Al, moeten er reeds een aantal persoonlijkheden aanwezig zijn geweest. Misschien zouden we kunnen zeggen: Voordat onze werelden geschapen werden, was er een hemelrijk, een wereld, die in vele dingen verschild heeft van al, wat wij kennen. Een Al, dat misschien geheel andere condities en voorwaarden kende dan onze werelden, maar iets, waarin reeds het bewustzijn kon groeien. Hoe aannemelijk wordt ons nu de slag in het koninkrijk der hemelen. Aannemelijk wordt ons thans, dat er engelen waren lang voordat er een mens bestond.

De Scheppende krachten, die het Al helpen vormen, zullen - zoals alle dingen in de schepping - tweeledig zijn, positief en negatief. In deze tweeledigheid zullen zij ongetwijfeld tot uitdrukking brengen de elementen, die wij noemen: goed en kwaad. Dus: engelen en demonen zijn er vanaf het eerste ogenblik der schepping. Zij zijn de restanten van een vorige fase van het Al, die we ons misschien vaag kunnen voorstellen, maar die wij de ons bewustzijn niet kunnen nazoeken.

Nu dienen wij ons te realiseren, hoe dan deze schepping binnen de tijd kan plaatsvinden. In de eerste plaats ontdekken wij bepaalde wetten en voor een fase - dus één dijing van het Al - een vaststaande regel van snelheid, snelheidsvergroting en snelheidsvertraging. Deze waarden zijn klaarblijkelijk vaststaand en berekenbaar. De conclusie is, dat hier een patroon, een wetmatig patroon, ten uitvoer wordt gebracht.

Nu blijkt ons, dat de toestand der materie inherent is aan een bepaalde bewegingsenergie binnen deze materie: en ook binnen de kosmos. De eenheid van deze waarden doet ons dan ook aannemen, dat het scheppingsplan met zijn mogelijkheden in de tijd is uitgestippeld als een logisch groeiproces. Wanneer de scheppende krachten, de grote of de kleine goden, daarbij hun eigen wezen tot uitdrukking brengen, doen zij dit binnen de tijd, dus ook binnen de door de Schepper oorspronkelijk gegeven mogelijkheden.

Nu moeten we een ogenblik zien naar onze wereld, Uw wereld. Deze wereld - in een kosmische explosie in de ruimte geboren - begint vormen van leven te vertonen. Dit gebeurt zeer langzaam. En de bewustzijnsvormen, die op aarde leven, bestaan reeds voordat er sprake is van water en van land, ja zelfs van een gedefinieerde atmosfeer. Wij vinden in het volksgeloof soms nog flauwe schaduwen ervan terug als zijnde salamanders en vuurgeesten.

Er heeft intellect bestaan, groeiend intellect, vanaf het begin dezer wereld. Maar wanneer dit op deze wereld waar is, hoe zou het dan niet waar zijn op andere werelden? Overal in de schepping bestaan de gelijke voorwaarden. Overal in de schepping bestaan de gelijke mogelijkheden. Overal in de schepping kan dus het groot scheppend Intellect het groeiend bewustzijn helpen en steeds meer vorm geven, tot het in staat is voor ons eigen bewustzijn een nieuwe vormenwereld te doen groeien.

Ons inziens is dit met de aarde wel degelijk het geval geweest. Ook in deze wereld echter zien wij bepaalde, zeer nauw omschreven perioden optreden. En elk dezer perioden kentekent zich door een speciale plantengroei, een speciale dierenwereld, kortom door vormen en normen beantwoordend aan de gemiddelde conditie. Willen wij aannemen, dat deze conditie willekeurig ontstaat, dan kunnen wij verder zwijgen. Dan kan er niet over een scheppingswerk worden gesproken. Maar zoals ik zo-even reeds opmerkte zeer zeker is er een ogenblik geweest, dat een wet werd gesteld, volgens welke dit ademend Al zich voortdurend uitstrekt in de ledigheid en zich terugtrekt in zichzelf. Dan moeten ook de voorwaarden voor deze ontwikkeling en groei vastliggen binnen het Al. Ja, wat meer is elke periode, die op aarde kenbaar wordt, moet een periode zijn, die gevormd wordt door veranderingen in tijdswaarde en daardoor veranderingen van materiële activiteit, zowel in de zon als in de aarde zelve.

Het zou ons te ver voeren hier de werking van de zon zelve, de eigen activiteit en de mogelijkheden van de aarde volledig te ontleden. Genoeg zij het hier te memoreren, dat deze waarden dus beïnvloed worden van buitenaf en wel in directe samenhang met de eigen versnelling van het Al, speciaal van dit gedeelte van het Al binnen het ledige. Ook hier erken ik dus een uiteindelijke leidende Macht, Die deze ontwikkeling van tevoren heeft gedefinieerd, omschreven en mogelijk gemaakt. Binnen de vorming echter ontdek ik het kleinere intellect, dat op zijn eigen wijze binnen de gegeven mogelijkheden zijn begeren uit naar bewustzijn, zijn denkbeeld omtrent volmaaktheid.

Dit denkbeeld omtrent volmaaktheid is zeer belangrijk. Want indien dit Al eens tot stilstand komt, wanneer het leven in deze vorm dooft, dan zal alle bewustzijn, dat hierin leeft, aanwezig blijven. Maar een reversie van beweging brengt - denkt U aan onze eerste stellingen - een reversie der tijd met zich mede. Zodat het totaal der bestaande ontwikkelingen in omgekeerde volgorde nogmaals beleefd wordt.

En hier ligt o.i. het grote criterium. De geest, die in staat is deze ontwikkeling geheel mee te maken en dus alle tijdsmomenten terug te vinden en zichzelf in deze tijdsmomenten het totaal van eigen leven te realiseren, zal - dit nemen wij eerlijk en overtuigd aan opgaan in de grote Kernkracht. Deze zal dus geen aparte persoonlijkheid meer zijn. Degenen, die onderweg blijven staan en niet in staat zijn het totale teruglopen van de tijd te volgen met een bewuste realisatie van het "ik" daarbinnen, zullen overblijven om de nieuwe scheppende elementen te zijn in een volgende periode van dijing van het Al.

Na deze beschouwingen omtrent tijd en tijdservaren wordt het voor ons raadzaam om het evolutionair principe, dat we in de schepping menen te erkennen, wat nader onder de loupe te nemen. Een evolutie wil zeggen: een voortdurende veruiterlijking van innerlijke waarden, waarbij deze veruiterlijking wordt geleid door buiten ons liggende omstandigheden. Ik meen, dat tegen deze formulering weinig of geen bezwaar kan worden gemaakt.

Dit houdt in, dat de gedachte aan een zuiver evolutionair Al voor ons tevens betekent een voortdurende leiding en conditionering van buiten dit Al: en in ieder geval van buiten ons wezen en onze wereld op wezen en onze wereld. Dit principe is voor ons natuurlijk niet geheel aanvaardbaar. Onze groep heeft getracht een oplossing hiervoor te vinden en kwam tot een involutionair principe. Hierbij werd aangenomen, dat uiterlijke waarden een voortdurend besef omtrent eigen waarden in de mens - en wat dat de in al het geschapene - wekken zou, zodat men zich steeds meer van het eigen wezen bewust wordende, zich aan dit bewustzijn aanpast.

In onze scheppingstheorie lijkt me deze vraag zeer belangrijk, want een conditionering van buitenaf zonder meer zou betekenen een voortdurende onderwerping aan krachten buiten ons, waar wij slechts slaafs hebben te volgen. Geheel ons leven en streven zou dan het resultaat zijn van buiten ons werkende invloeden. Onze vrije wil – een waan. Ons leven - een paskwil. Daarom denken wij aan een involutionair vormingsprincipe. Een aanpassing van de vorm - niet aan de uiterlijke omstandigheden maar aan het bewustzijn.

Een steun daarvoor vinden wij wel degelijk in bepaalde stoffelijke processen. Het is n.l. bekend, dat sommige planten en ook dieren plotseling varianten voortbrengen, zonder dat er een kennelijke reden voor bestaat. Dus zonder beïnvloeding van buitenaf. Men heeft getracht dit te verklaren door een terugval tot vroegere vormen. Maar gezien de aanpassing aan de moderne wereld kan dit nooit geheel juist zijn. Ik meen, dat wij in deze gevallen mogen spreken over een nieuwe vorm, die - zich houdende aan de oude vormen van het ras - een innerlijk bewustzijn uitdrukt en als zodanig een noodzaak was voor de continuering van het ras, van de soort. Deze stelling zal ongetwijfeld door velen bestreden worden. Toch lijkt zij voor mij de enig aannemelijke. Want slechts een Al, waarin wijzelf mede scheppend zijn, binnen de beperkingen ons gesteld door de grote regelen van het ademend Al, is voor mij aanvaardbaar. Slechts als medescheppend de kleinere vormen kan ik immers mijn eigen wezen ontwikkelen en uiten volgens mijn eigen wil en bewustzijn. Slechts op deze wijze kan ik een vrij en denkend wezen zijn. dat bewust streeft naar een doel.

Het streven naar een doel zal zeker worden beïnvloed door mijn eigen tijdservaren. Dit tijdservaren zal afhankelijk zijn van buiten mij bestaande condities. Maar in mijzelf zal ik steeds meer leren het tijdsmoment buiten mij in mijzelf tot een intenser beleven te maken. En dit is wel mijn vrijheid. Hierdoor kan ik mijn bewustwording voltrekken volgens eigen impulsen. Mijn oorsprong binnen dit Al kan ik niet bepalen. Ik weet, dat ik uit een grote Kracht voortkom. Maar het proces, dat zich na mijn eerste bewustwordingen heeft afgespeeld, doet mij denken, dat hierbij toch mijn eigen wijze van leven en denken beslissend is geweest voor de vormen, die ik heb aangenomen, voor de ervaringen, die ik heb opgedaan. Van een voordien geconditioneerd zijn om een bepaald deel van de schepping mede te zoeken, is - voor zover ik kan nagaan - geen sprake.

Daarom zijn wij ook slaven van de tijd en is de tijd een meester, die onberekenbaar en onbetrouwbaar is, waar zijn waarden voortdurend wijzigen zonder dat wij ons dit kunnen realiseren in de gelijke beïnvloeding van heel onze omgeving door diezelfde tijd – zo mogen wij toch zeggen -, dat wij als slaven van de tijd gelijkelijk de vrijen van geest zijn.

Want het in-ons-levende wordt niet meer door tijd beïnvloed. Het is voor zover wij kunnen nagaan onvergankelijk. En eerst bij een tot zijn beginpunt teruggaand Al zou mogelijk een absolute realisatie kunnen ontstaan van alle fasen, die hiertoe hebben geleid.

Zo wil ik mijn beschouwing over de schepping in de tijd niet besluiten zonder te zeggen: Moge het zijn, dat engelen en demonen bestaan hebben, voordat mijn bewustzijn in deze wereld was, moge het zijn, dat een Kracht - voor mij onbegrijpelijk, ver en groot - reeds Zijn wetten had gesteld, vóór dit Al geboren was, toch ben ik binnen dit Al vrij. En involuerend, steeds sterker doordringend in mijn eigen wezen en zijn, bereik ik uiteindelijk het bewustzijn, dat voor mij een oplossing betekent van alle problemen. In de schepping ben ik mede-scheppend. Niet zozeer misschien voor de wereld der schepping, als wel voor de wereld in mij. Een wereld in mij, waarin ik creator ben en waarin ikzelf de tijdservaring mede help bepalen. Een wereld, die mij tenslotte zal kunnen leiden tot de realisatie van die grote wereld, waarvan ik deel ben.

VIJFDE LES - HET VOLMAAKTE LEVEN BUITEN DE TIJD.

Wanneer een mens leeft, wanneer een geest leeft, dan bestaat, zoals U zich ongetwijfeld zult herinneren - dat leven uit een voortdurend op elkaar, aansluitende reeks van momenten. Elk moment betekent een bepaalde bewustwording en het totaal van deze bewustwordingen noemen we het levensproces.

Nu ligt in onze aard, in ons wezen besloten, dat wij de tijd en dus een wordingsproces, als inherent aan ons eigen wezen beschouwen. Toch is dit niet geheel juist en waar, want uitgaande van de stellingen omtrent het Goddelijke, die U zich allen ongetwijfeld ook nog herinnert, kunnen wij zeggen: "Waar het volmaakte slechts het volmaakte voortbrengt, zal het volmaakt blijven". Zo zal het Scheppend Vermogen, waarvan wij de volmaaktheid aannemen, volmaakt alles geschapen hebben, wat bestaat, bestaan heeft of bestaan zal: en wel in iets, wat voor dat Goddelijke gelijktijdig is. Dit houdt in, dat van uit het "Goddelijke" niet slechts verleden, heden en toekomst vastliggen, maar tevens, dat alle realiseerbare mogelijkheden en waarschijnlijk nog vele daarbuiten binnen dit ene moment van schepping, binnen deze goddelijke uiting, permanent geuit zijn.

Wij, als schepselen, belevend in de tijd, zijn onvolledig, om de doodeenvoudige reden, dat wij niet in staat zijn het geheel van ons eigen zijn en wezen te realiseren. Ook al roept men in het geestelijk leven en ook wel in het stoffelijk leven U reeds toe: "Ken Uzelve, wees U bewust van wat gij zijt," dan is dat toch niet geheel te realiseren.

Het volmaakte leven kan niet bestaan in materie en tijd. Want een volmaakt leven zou betekenen een volledig áfgeronde geheel evenwichtige uiting van het wezen. Stellen wij ons dit voor, dan moet een zodanige evenwichtigheid optreden van bewustzijn, begrippen, zelfkennis en eventueel realisatie van een buitenwereld, dat geen nieuwe beleving meer mogelijk wordt. Want het volmaakte kan niet vergroot of verkleind worden. Vandaar dat wij - denkende van uit onze eigen wereld - het volmaakte bewustzijn en het volmaakte leven eerst kunnen vinden buiten het tijdservaren, buiten de tijd.

Mijn wezen bestaat dus te allen tijde in dit tijdloze, de volmaakte eenheid de volmaakte uiting van het Goddelijke, zich in perfecte harmonie verbindende met het totaal van de schepping. Kan ik de tijd voor mijzelf verloochenen, dan zullen mij ongetwijfeld vele ervaringen, vele gedachten en belevingen ontgaan. Neem ik aan, dat deze noodzakelijk zijn voor een zelfrealisatie, dan kan ik dus eerst door het leven tot het tijdloze komen. Wij nemen echter aan, dat er een tweede weg bestaat, de weg van de absolute zelfnegatie, van zelfontkenning. Wij beredeneren dit op de volgende wijze:

Wanneer een mens of een geest zichzelf ontkent, heeft deze ontkenning betrekking op dat gedeelte van zijn wezen, dat gerealiseerd is. De ontkenning van dit gedeelte houdt dus tevens in zich een wegvallen van elke grens, die het bewustzijn of de persoonlijkheid trekt. Maar men kan nooit meer zijn dan zichzelf, of buiten zichzelf treden.

De volmaaktheid beperkt ons en belet ons hier om meer te zijn dan datgene, waar voor wij geschapen zijn. Deze zelfnegatie moet dus tot resultaat hebben, dat in het bewust geactiveerde gedeelte van onze persoonlijkheid, onze gehele persoonlijkheid tot spel en werking komt, en als zodanig tijdloos wordt gerealiseerd: het volmaakte leven. Deze theorie - want een theorie is het, ook bij ons - vindt haar bevestiging in het feit, dat bij de hogere sferen regelmatig gesproken wordt over een opgaan in God. Wanneer je daarvan dan een uitleg vraagt, krijg je ongeveer het volgende antwoord: Opgaan in God wil zeggen jezelf geheel prijsgeven en opgaan in het Goddelijke.

Daar is bij ons toen het volgende gevraagd: Gaat dan de persoonlijkheid verloren? Dat werd als volgt beantwoord: De persoonlijkheid blijft bestaan, maar zij is zodanig anders, dat men zich dat thans niet kan voorstellen. Degenen, die ons dit vertellen, zijn over het algemeen zo

hoog gestegen, dat zijzelf reeds - zij het in korte ogenblikken - deze overgave benaderend, soms voor een korte wijle haast bereikt hebben. Zij weten dus reeds, wat het doel is, waarnaar zij streven en hebben ongetwijfeld ook de mogelijkheden daarin bereikt.

Verder nemen wij aan, dat iemand, die zo dicht bij de Oneindigheid staat, door een affiniteit van zijn eigen wezen met die Oneindigheid, de gedachten daarvan, de werkelijkheid daarvan, beter in zichzelf kan opvangen, dan voor ons - beperkte wezens - mogelijk is. U zult ongetwijfeld met mij kunnen meevoelen, wanneer ik zeg, dat het haast ondenkbaar is om buiten de tijd te staan. Aan de andere kant: ons streven is de volmaaktheid. De volmaaktheid voor onszelf te gewinnen betekent: de tijd, en al wat daarin zich afspeelt, prijsgeven voor een vol erkennen van ons wezen. Het proces zou zich - zo denken wij het - ongeveer als volgt kunnen afspelen. Ons leven kent meer mogelijkheden, dan door ons wordt gerealiseerd. Ja, wat meer is, elke mogelijkheid, die gerealiseerd wordt, is één uit de vele mogelijkheden, die vóór de realisatie plaats vond, voor ons realiseerbaar waren. Zo zouden wij alle dingen kunnen volbrengen en beleven, die binnen ons voorstellingsvermogen zich voordoen.

Conclusie: Ons leven in de tijd is een selectief proces, waarbij wij niet reizen in de wereld buiten ons, maar in onszelf, om delen van ons eigen wezen te beleven i.v.m. een buitenwereld.

Nu reizen wij in onszelf langs een pad, dat wij noemen de wet van oorzaak en gevolg. Dit betekent, dat elke toestand die nu bestaat, zijn eigen consequenties uit in het volgende moment van ons bestaan of één der volgende elementen van ons bestaan. Zo kan deze weg, die wij volgen, misschien erratisch zijn van uit een goddelijk standpunt, voor ons is en blijft hij een logische ontwikkeling.

Deze logische ontwikkeling zal ons voeren langs alle fasen van bewustzijn en bewustwording, die mogelijk blijken. Maar in elk der fasen weigeren wij om het leven te erkennen, dat zich niet door ervaring (dus door persoonlijke beleving) reeds in ons heeft afgedrukt. Aannemende, dat deze afdrucken door de buitenwereld in ons gewekt worden, kunnen wij natuurlijk zeggen. Wij moeten voortleven, tot wij in het beleven de volmaakte weergave van onszelf gespiegeld hebben in de wereld buiten ons en vandaar de indruk weer terug hebben ontvangen. Logischer echter lijkt mij het volgende: Op het ogenblik, dat wij ons bewust worden van ons vermogen om alle krachten in onszelf onmiddellijk te realiseren en de realisatie van die krachten niet meer verbinden met voorstellingen buiten ons - tenzij dan voor bijzondere doeleinden - zullen wij ons kunnen onttrekken aan alle leven en beleven en daarvoor in de plaats de waarheid van ons eigen leven beseffen.

Voor een schepsel is dit nooit volledig en blijvend realiseerbaar, tenzij een onmiddellijke opgang in het Goddelijke daarvan het gevolg is. Maar is dit dan al niet volledig en voortdurend realiseerbaar, zo zal aan de andere kant voor korte ogenblikken (volgens ons tijdsbeleven) toch reeds de eenheid met ons eigen wezen bereikbaar zijn. Het komt dus hierop neer: Op het ogenblik, dat U tijdelijk Uzelf vergeet en één denkt te worden met de kosmos, wordt U alleen één met Uzelf. Want meer dan één zijn met Uzelf kunt U niet. Maar in dit één zijn met Uzelf bent U ook één met dat aspect van het Goddelijke, wat in Uw persoonlijkheid volmaakt en tijdloos geuit werd.

Wanneer deze stelling met zich meebrengt, dat ik nooit meer kan zijn dan mijzelf, maar dat ik mijzelf kan zijn in een omvaming van alle tijdsverschijnselen, dan kan mijn streven naar het volmaakte ook anders worden omschreven. Het streven naar het volmaakte is een streven naar het bestaan buiten tijd, maar ook buiten ervaring. Ervaring is een verschijnsel dat voortvloeit uit de tijd, n.l. uit een reeks van opeenvolgende momenten, waardoor voortdurend nieuwe realisaties mogelijk worden. Het woord bewustwording, dat door ons zo veel wordt gebruikt: is dus een woord, dat alleen van kracht is voor onze levensgang, maar nooit van kracht geacht kan worden voor ons werkelijke wezen. Ons werkelijke wezen is bewust.

Het verschil, dat wij maken tussen verschillende voertuigen, tussen verschillende werelden en sferen, is van uit de kern van ons wezen dan ook fictief. Voor de kern van ons wezen of de ziel bestaat er geen stof of geest. Bestaat er slechts "zijn," waarin een deel van de kracht, of - zo U wilt - de ingeschapen eigenschappen en bewustzijn van de ziel, tijdelijk worden geuit en

gerealiseerd op een ander plan. Ons hele streven, gericht op louter bewustwording, is dus vanuit de kern gezien niet juist. Ons streven naar bewustwording krijgt alleen dan zin, wanneer het ons mogelijk maakt meer en meer de begrenzing van ons eigen wezen te vergeten en daarvoor in de plaats op te gaan in grotere krachten, in groter bewustzijn. Het bewustzijn dat God gegeven is, en niet zelf gewonnen.

Nu kom ik hierbij schijnbaar in strijd met stellingen, die door onze Orde veel verkondigd worden. Maar dienaangaande kunnen we het volgende vaststellen: Zolang wij niet in staat zijn datgene, wat wij thans onze persoonlijkheid noemen, prijs te geven, zullen wij moeten streven naar bewustzijn. Want slechts indien de huidige persoonlijkheid een bewustzijn heeft, dat een prijsgeven van de kunstmatige grens, die ons ik afzondert van onze werkelijkheid, mogelijk maakt kunnen we komen tot het werkelijk bestaan, tot de waarheid.

De waarheid, mijne vrienden, is niet gebonden aan tijd. Zij is evenmin gebonden aan ruimte, aan begrip of aan persoonlijkheid. Zij is. Maar geschapen uit God zijn wij even waar als God. Even waar, even werkelijk.

Wanneer wij volledig waar en werkelijk zijn, is een verandering een leugen, een beleving telkenmale een aantasting van die waarheid. Want elke beleving, elke bewustwording, zou betekenen, dat iets aan de waarheid wordt toegevoegd, veranderd, of iets uit de waarheid wordt weggenomen. Vandaar dat wij - levend in het beperkte en strevend van uit een beperkte persoonlijkheid - ons tijdelijk doel moeten zien als bewustwording, maar deze bewustwording slechts als middel, kunnen gebruiken om tot werkelijkheid en waarheid te komen. De resultaten van ons stoffelijk en dus beperkt bestaan, evenals de resultaten van ons geestelijk bewustzijn, zullen dus alle gerubriceerd kunnen worden onder de gedachtegang: waan. De waanwereld is elk levensverschijnsel. De waarheid is de absolute zijnstoestand.

Stellen wij ons nu een ogenblik voor, hoe dan een tijdloze waarheid, dus ook een tijdloos bestaan, zich aan onze ogen moet voordoen. In de eerste plaats is de persoonlijkheid zelf onveranderlijk, evenzeer als alles, wat die persoonlijkheid zou omringen of begrenzen. Beleven komt niet voor. Zou ook het denken niet voorkomen?

Deze vraag kan beantwoord worden, indien wij stellen, dat tussen vaste waarden een voortdurend en wederzijds erkennen mogelijk is, zonder dat dit in feite een waardeverandering voor een der vaste waarden inhoudt. Waar een erkenningsproces mogelijk is, vinden wij dus ook een denken als mogelijkheid. Maar niet meer in de zin van het stoffelijk denken. dat een combineren en deduceren is, maar als een zielsdenken, dat een registratie is van het totaal Goddelijke, voor zover dit ontvangen kan worden binnen de grenzen van het eigen wezen.

In de tweede plaats: het wezen zelf, eeuwig zijnde, volmaakt zijnde, zal niet begrensbare zijn volgens de door ons gekende methode. Het zal schijnbaar zich oneindig uitbreiden in alle richtingen. In zijn volmaaktheid moet het gelijk zijn aan alle uitingen, dus ook aan de goddelijke. Een voorstelling, als uiting in een bepaalde dimensie of in een bepaald vlak, valt dus weg. Een uiting, die in alle richtingen gelijktijdig gaat tot de grenzen van het Al en toch niet alle waarden van het Al omvat, zou dan kunnen worden gesteld in een voorbeeld (een voorbeeld, dat dus in zichzelf weer enigszins onjuist is, omdat het een voorbeeld is) als volgt: Stel de volmaaktheid voor, de Goddelijke Volmaaktheid, als een cirkel. Trek daarbinnen in het middelpunt een andere cirkel en laat van deze cirkel lijnen lopen in elke gewenste richting. Zij zullen steeds tot de grens gaan en niet verder. Zij zullen de uitersten van het Goddelijke beroeren en gelijktijdig één zijn met de kern. Want het middelpunt van de grote cirkel zal - bij een juiste vlak indeling - liggen in het middelpunt van de kleine cirkel. Dan heeft U hier een voorstelling, die ons het bestaan buiten de tijd en de oneindigheid dus als volgt laat zien: Ik ben in de kern van mijn wezen identiek aan de kern van het Goddelijke. Ik ben in de uiting van mijn wezen begrensd tot aan het Goddelijke, maar volkomen gelijkvormig aan het Goddelijke. Vanuit mijn wezen kan de gedachte, de realisatie, gaan tot de grenzen van het Goddelijke. Maar ik kan slechts in het middelpunt vertoeven en blijven vertoeven, indien mijn erkenning van het Goddelijke naar alle zijden volkomen gelijkmatig en gelijk krachtig plaats vindt.

Hieruit volgt punt drie: Leven buiten de tijd is statisch. In deze status wordt echter de volmaaktheid gerealiseerd. Elk keren uit deze toestand van status tot een beleving of een realiteit zou een verwerpen van de volmaaktheid inhouden.

Hieruit volgt een conclusie: De mens, en ook de geest, het Goddelijke beroerende in zijn kern, kan slechts daarvan worden afgedreven, indien het eigen erkennen niet evenwichtig is. Ongelijkmatige krachtingen in de begrenzing van het Goddelijke betekenen een verplaatsing uit het middelpunt. En deze verplaatsing uit het middelpunt betekent een beweging. In deze beweging zal een ongelijk matigheid van krachten ontstaan, die een voortdurende verplaatsing binnen het Goddelijke betekent van een in zichzelf gelijkblijvende en alle waarden van het Goddelijke in kleinere kring in zich bevattende kracht. Is dit duidelijk.

❖ *De begrenzing van het Goddelijke (die buitenste cirkel), lijkt me een contradictio in terminis.*

Neen. Want aangenomen, dat God onbegrensd is, zal Hij naar alle richtingen gelijkelijk onbegrensd zijn en kunnen wij dus in een voorbeeld, dat in zichzelf misschien onjuist ijs, rustig aannemen, dat een begrenzing bestaat, mits deze begrenzing overal gelijkelijk ver van het middelpunt verwijderd is. Wanneer wij God onbegrensd laten, is het onmogelijk van uit onszelf ook maar enigerlei verhouding tegenover het Goddelijke vast te stellen. Verder zou een onbegrensd zijn van het Goddelijke inhouden, dat ons eigen wezen evenzeer onbegrensd is. Want - uit het Volmaakte geboren - zijn wij identiek aan het Volmaakte, behalve in onze oorsprong. Het resultaat zou dus zijn, dat het stellen van een niet-begrensd zijn van het Goddelijke, strijdig met ons ogenblikkelijk wezen en bewustzijn, elke realisatie van het Goddelijke en dus ook elk streven naar het Goddelijke volkomen fictief maakt. Met andere woorden degene, die God als het Onbegrensde stelt en geneigd is toch zichzelf als ik-heid te zien, schept daarmee voor zichzelf de onmogelijkheid het Goddelijke te bereiken of te benaderen, laat staan te begrijpen en er op in te gaan.

En daar volgt dan onmiddellijk uit, dat dus elke benadering, waarbij de mens of de geest, zichzelf ziende als begrensd wezen, een omschrijving van het Goddelijke geeft, deze omschrijving, juist of niet juist, een omgrenzing van het Goddelijke in zich zal moeten sluiten, wil een omschrijving van de relatie ook maar enigszins begrijpelijk of redelijk duidelijk zijn. En dan volgt hieruit, dat in een bespreking als deze de begrenzing van het Goddelijke a priori gesteld moet worden, waar anders de lezing en de totaliteit van de daarin verstrekte gegevens volledig zinloos zou zijn.

De redelijkheid, waarmee wij in deze status bestaan, moet uit de aard der zaak gelijk zijn aan de rede van het Goddelijke. De rede van het Goddelijke moet het goddelijk denken zijn, dat de schepping voortbrengt, (indien wij dit proces willen aannemen) of de schepping is (indien wij m.i. het probleem juister willen benaderen). Dan zou binnen de begrenzing ik-heid (dus deel van het Goddelijke) het geheel van het Goddelijke gereproduceerd zijn in ons wezen.

Van hieruit kunnen wij teruggaan tot onze meer normale esoterische stellingen en leringen. Want wij nemen aan, dat de ziel - de kern van de mens - voortdurend gebonden is met het Goddelijke. En dat de begrenzing, daaraan toegekend, binnen de schepping, voor God niet bestaande, voor ons slechts realiseerbaar is. Dan is in onze ziel het totaal van het Goddelijke dus voor ons benaderbaar en vindbaar. Dit Goddelijke echter ligt buiten alle tijd en buiten alle ruimte.

Consequentie: Wie zoekt naar zichzelf en in zichzelf het Goddelijke ontdekt, wordt vanuit zijn vorm opgenomen in een tijdloos bestaan, dat gelijktijdig alle bekende begrenzingen opheft en daarvoor in de plaats slechts de grens stel van deel-zijn in het wezen Gods, waardoor wij binnen het eindig gestelde wezen Gods eindig zouden zijn. Stellen wij God echter als het al-omvattende, daarbij een begrenzing al of niet in het midden latende, dan volgt hieruit, dat ons wezen - zij het kleiner of slechts deel van het Goddelijke - evenzeer al-omvattend is.

Deze laatste conclusie kunnen wij ons voorstellen redelijk genoemd te mogen worden bij gedachte. Nooit bij een feitelijke werkelijkheid. Dat twee gedachten elkaar volkomen inhouden en toch niet gelijk zijn, is voorstelbaar. Maar dat twee voorwerpen elkaar inhouden en toch niet volkomen gelijk zijn, is niet voorstelbaar. Dan stel ik, dat het tijdloze en de volmaaktheid

in het tijdloze voortvloeit uit het feit, dat de werkelijkheid een gedachte is en niet een toestand of een wezen.

Dan voeg ik hier vorder aan toe: Om te komen tot deze volmaaktheid dienen wij alle vormen en vormbewustzijn los te laten als kwalificatie voor onszelf, terwijl wij gelijktijdig alle vorm en vormbewustzijn in ons opnemen als identificatie van goddelijke waarden. Op deze wijze, terugbrengende wat werkelijkheid schijnt tot gedachte - zij het dan een gedachte, die wij nog niet als ook uit ons originierend kunnen beschouwen - zullen wij vinden, dat de beheersbaarheid van elke variatie in de gedachte het voor ons mogelijk maakt binnen de tijdloze en begrensde oneindigheid, die ons wezen is binnen God, alle aperte aspecten te beleven en te doorleven, zonder daarbij het totaal beeld van de schepping uit het oog te verliezen.

Hier vinden wij dan dus in het tijdloze de volmaaktheid van een hemel-beleven weergegeven. Zegt men niet, dat Gods loon voor een ieder, die deel wordt van Zijn rijk is, de vervulling van al zijn wensen en het perfecte geluk? Kan er een groter geluk zijn dan in jezelf alles te realiseren naar eigen believen, zonder ooit met jezelf of met God in strijd te komen? Gezien het volmaakte besef, dat de gedachte in zich houdt, zal de gedachte steeds een harmonische uiting zijn. Maar toch zal zij door een selectie van bepaalde elementen kunnen komen tot een beschouwing niet een beleving van elke volmaaktheid, die zij voor zichzelf afzonderlijk wenst te belichten.

ZESDE LES - BEWUSTWORDING IN DE KLEINE SCHEPPING.

Wanneer wij zoeken naar een bewustwording en onszelf als doel stellen een volmaakte beleving, die overeenkomt met een opgaan in of een-zijn met God, dan dienen wij ons eerst onze eigen werelden te realiseren. Uit voorgaande onderwerpen heeft U kunnen vernemen, dat wij onze wereld zien gescheiden in een wereld van grote goden en van kleine goden. Zo bestaat er dan ook een grote wereld en een kleine wereld.

De grote wereld omvat delen van de kosmos en is direct gereleerd met het Oneindige. In de grote wereld vinden we de kosmische waarden scherp uitgedrukt als wetten en zien wij minder het persoonlijk element optreden, dan in een kleine wereld mogelijk is. De kleine wereld met zijn kleine goden, met zijn kleine krachten is voor ons de wereld van de persoonlijke beleving. Om nu een bewustwording te beschrijven, die voor de mens mogelijk is, waarvan alle elementen voortdurend binnen het vermogen van de mens liggen, moeten we allereerst terugrijpen naar het persoonlijke. En dus ook naar de kleine wereld.

Die kleine wereld bestaat uit verschillende waarden, die, tezamen de mens vormen als deel van de kleine wereld. Zij zijn achtereenvolgend: de materie, de harmonie der materie, het astraal gebied of de semi-materie, het mentaal gebied of de herinnering en het weten der materie: en daarboven - de factor, die ook in de grote wereld geldt - de geest met zijn verdere voertuigen en als kern daarvan de ziel. Onze benadering van de kleine wereld moet geschieden van uit de laagste trap. Het is onmogelijk onmiddellijk in het hoogste te beginnen. Wel mogen wij trachten ons te realiseren, waar ons uiteindelijk doel ligt. Maar hebben wij ons dit gerealiseerd, dan zullen we moeten terugkeren tot het beging de stof.

Bewustwording in de stof. In het lichaam zijn een aantal vaste normen uitgedrukt. Zij komen tot uiting in de vorm daarvan, in de samenstelling daarvan. Deze normen komen overeen met onze mogelijkheden binnen onze wereld. Enkele voorbeelden: Het reversible zijn van de duim maakt het mogelijk, dat de mens een technische beschaving doormaakt en een technische wereld opbouwt. De plaatsing van zijn ogen en zijn wijze van voortbewegen, bestemmen hem voor om kunstmatige middelen aan te wenden en zo zijn beheersing over de stof te vergroten. Enz.

Dit lichaam moeten wij ons niet alleen maar realiseren als een voertuig zonder meer. Wij moeten er ons van bewust zijn, dat het door zijn vormgeving, zijn wijze van werken voor een groot gedeelte bepaalt, wat wij in de stof kunnen doen en moeten doen. Het is natuurlijk mogelijk dit kunnen doen en moeten doen even scherp te omschrijven. Ik moet dit echter doen vanuit het standpunt van een hoger voertuig, waar materie in zichzelf zijn doel vervult door materie te zijn. Vanuit mentaal gebied gezien is de taak van de stof en de bewustwording in de stof gelegen in deze waarden:

- a. Het kennen van de stof, het kennen van haar mogelijkheden en het gebruiken van haar mogelijkheden.
- b. Het aanpassen van de eigenschappen van de stof aan verlangde mogelijkheden, die buiten het onmiddellijk bereik van deze stof, deze lichamelijke vormt liggen.
- c. Het scheppen van een samenhang tussen eigen materie en de materie der omgeving.
- d. Beheersing van deze materie door de hogere vorm van bewustzijn, die dan in het mentaal gebied wordt uitgedrukt voor het zuiver materiële

Is dit bereikt, dan zijn we wat verder gekomen, maar nog niet ver genoeg. Want om werkelijk iets te kunnen presteren met het stoffelijk lichaam, is het noodzakelijk, dat wij de harmonie van de stof voor onszelf bereiken. Deze harmonie berust op een samenwerking van de volgende waarden:

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 6 – Bewustwording in de kleine schepping

1. Spierweefsels, ofwel cellen.
2. De beide zenuwstelsels.
3. Bloedsomloop.
4. Interne secreties.

Deze factoren zijn sterk van elkaar afhankelijk. Slechts wanneer een juiste en harmonische verhouding is ontstaan, kan met het spierweefsel tijdig worden gereageerd, zullen de weefsels op de meest rendabele manier zijn opgebouwd, zullen zij zo groot mogelijke kracht en zo scherp en juist mogelijke reactie in richting en plaatsing kunnen bereiken. Het opbouwen van een lichamelijke harmonie is een perfectioneren van het voertuig, waarin nu eenmaal de bewustwording van de kleine wereld zich voor een groot gedeelte afspeelt. Is dit bereikt, dan heeft de mens dus een werktuig geschapen, dat in staat is aan praktisch alle omstandigheden der wereld redelijk tegemoet te komen. Hij zal hierdoor in staat zijn zich binnen de beperkingen der materie vrijelijk te bewegen en zijn bewustwording onafhankelijk van zijn lichamelijke toestand te doen plaats vinden, volgens zijn eigen verlangen en bewustzijn.

Dit bewustzijn echter berust voor een groot gedeelte op het denken. Het denken is natuurlijk opgebouwd uit stoffelijke realisaties. Maar deze realisaties, die misschien een verbleekte schim uit het verleden zijn volgens zuiver stoffelijke waardering, zijn veelal gelijktijdig een realiteit in de astrale wereld. U moet zich dus voorstellen, dat elk probleem, dat in U leeft, op astraal gebied een demon kan zijn die U kwelt. Elk verlangen, dat in U leeft en niet beheerst wordt, is op astraal gebied wederom een demon, die U kwelt. Elke bereiking van iets goed, elk weten omtrent goede handelingen, goede gedachten, bouwt op astraal gebied een invloed op, die wij hemels zouden kunnen noemen en die het demonische neutraliseert.

De conflicten, die men vaak meent te erkennen tussen, bewustzijn en onderbewustzijn, worden op astraal gebied veelal veruiterlijkt. Zij worden dus buiten de mens geplaatst en door die mens ervaren als een buiten hem staande werkelijkheid. Wanneer wij een goed voertuig hebben, dan zal dit gehele voertuig ingesteld moeten zijn op het scheppen van een astrale vrede, waarbij het eigen astraal lichaam - iets wat veel overeenstemming heeft met het stoffelijk voertuig en geneigd is de eigenschappen daarvan te imiteren - dus geheel afgesteld moet zijn op harmonie, innerlijke vrede.

Is dit bereikt, dan zijn wij op twee gebieden gelijktijdig in staat te ervaren en te handelen. De ervaring, die wij opdoen op astraal gebied, wordt geprojecteerd in onze stoffelijke beleving. Omgekeerd zal elke stoffelijke beleving verwerkt worden tot een nieuwe houding t.o.v. de erkende astrale (door hoesten onverstaanbaar).

Heb ik nu zowel het astraal gebied als het materiële gebied onder mijn beheersing gekregen, dan is het mogelijk datgene uit te drukken, wat in mijn bewustzijn - het totale bewustzijn - rust. Ik vind dit in het mentale gebied, het hoogste gebied, dat tot de kleine bewustwording alleen behoort.

Het mentaal gebied kan worden voorgesteld als een totaliteit van weten en ervaring, gebonden aan vormwaarden. Zodra dus niet meer stoffelijk redelijke elementen optreden, zodra geen vergelijking meer mogelijk is tussen vormen, impulsen en bewegingen, houdt het mentale op te werken. In de kleine bewustwording echter, de bewustwording van onze kleine wereld, zullen wij altijd gelimiteerd blijven juist door dit vormbewustzijn en dit vormdenken.

Wat speelt zich nu af, wanneer wij in die kleine wereld bewustwording zoeken? In de eerste plaats bestaat er in de kleine wereld een directe relatie tussen delen der schepping en de z.g. kleine goden. Deze kleine goden zullen hun eigen wil afdrukken op de schepselen, die aan hen onderdanig zijn. Wij kunnen ons niet geheel van hun invloed, vrij maken, waar zij - zo ze ons misschien niet kunnen beheersen - meester zijn van de omgeving, waaraan wij nog volgens ons bewustzijn gebonden blijven. Het eerste probleem is dus: het benaderen van onze kleine goden, het erkennen van hun geaardheid, opdat wij in de verschijnselen rond ons zullen beleven, wat zij zijn en zullen leren hun houding t.o.v. onszelf van te voren a.h.w. vast te leggen.

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 6 – Bewustwording in de kleine schepping

Deze gehele wereld wordt nog beheerst door tijd: en tijd in drie verschillende elementen. In de eerste plaats de stoffelijke en dus geformaliseerde tijd. In de tweede plaats de astrale tijd, die onmiddellijk gereleerd is met ruimtelijke verhoudingen. In de derde plaats de mentale tijd, die gebonden is aan het optredend aantal belevingsmomenten. Deze drie tijdsnormen vloeien voor ons tezamen tot een ervaring. Maar in elk van deze ervaringsfactoren zal de uiting van de kleine goden anders zijn. Onze reactie in de stof mag dus nooit alleen gebaseerd zijn op de waarde van geestelijke krachten, die in de stof werken. Wij moeten gelijktijdig hun betekenis zien in zowel astraal als mentaal gebied.

Dit kunnen wij alleen leren door met een beheerst lichaam, waarin wijzelf een harmonie hebben geschapen, de stoffelijke waarden vast te stellen en gelijktijdig de astrale belevingen, die daarmee parallel lopen, hier mee te vergelijken. Daardoor is het van mentaal gebied uit mogelijk deze twee factoren te beschouwen en gelijktijdig eigen houding daartegenover te bepalen. In eigen houding ligt de werking van de kleine goden op het mentale gebied inbegrepen.

Redelijkerwijze gezien kan de mens al deze dingen ogenblikkelijk verwerkelijken. De moeilijkheid is echter, dat hij zich de wijze van verwerkelijking niet kan voorstellen. En dit is begrijpelijk. Wie leeft in een kleine wereld, is zozeer gebonden aan de waarden daarvan, dat hij niet kan leren zichzelf los te maken en als beschouwer - zonder deel te hebben - tegenover die werelden te staan. Het resultaat is, dat hij door zijn emotie, en zijn schijnbaar opgelegde belevingen gedrongen, voortdurend valse waarderingen vindt. Bewustwording in de kleine wereld houdt dan ook de volgende noodzaken in, wat betreft eigen houding t.o.v. die wereld: Een algehele onthechting aan alle waarden die, permanent lijken in die wereld. Dit houdt zowel, in een gehecht zijn aan goederen, aan dieren en mensen, als een gehecht zijn aan geloof, abstracte waarden en dergelijke. Men moet onthecht zijn, deze dingen doorleven, maar ze niet maken tot basis van eigen beleven.

Deze onthechting als eerste punt vraagt veelal jaren van streven. Is zij bereikt, dan kunnen wij van buitenaf de wereld beschouwen dus zonder werkelijk deel daarvan te zijn terwijl wij gelijktijdig onze rol daarin toch spelen. Hieruit vloeit dan voort, dat onze wereld ons een voortdurende openbaring wordt van alle krachten, van goden en demonen, die in die Wereld optreden. Op astraal gebied zullen wij dus krachtens dit weten trachten de voor ons nu kenbaar geworden tegenstellingen te projecteren van uit onszelf, en voor onszelf - waar wij scheppende macht zijn op het astraal gebied - een evenwicht tussen deze krachten te scheppen.

De bewustwording is niet gelegen - zoals men foutievelijk vaak aanneemt - in een alleen vergaren van ervaringen en feiten, maar in het vinden van een evenwicht, waarbij ervaring en feiten het ik steunen, zonder het ik te beroeren en in waarde te veranderen. Omtrent dit laatste zou ik enige opmerkingen willen plaatsen, die niet onmiddellijk met mijn onderwerp samenhangen.

Ik - in zijn wezen - staat boven de grote en de kleine schepping. Het is als deel daarin weliswaar aanwezig, maar zijn kern ligt onmiddellijk boven deze werelden in de alleen-Schepper of Alkracht. De daaronder als scheppend optredende krachten verwerven dus hun wezen en vermogen uit dezelfde Bron, waaruit de mens dit verkrijgt. Het resultaat is dus, dat de mens krachtens de kernwaarde, die in hem ligt, zich onttrekken kan aan de directe beïnvloeding door zowel de grote als de kleine schepping. Het feit, dat hij deze eigenschap bezit, maakt het voor hem mogelijk zich te verheffen boven de kleine goden, zich op gelijke voet te stellen met de grote goden en uiteindelijk van uit het gewonnen begrip - dit laatste punt - over te gaan tot de Algeest.

Ik heb dit even genoemd om U duidelijk te maken, hoe de samenhangen in feite zijn. Zijn wij in die laatste toestand gekomen, ja zeker, dan is het tijdloze onze realiteit. Dan is het voor ons te verwerkelijken, ongeacht hoe onze voertuigen op dat ogenblik zijn, ongeacht de werelden, waarin onze uiting plaats vindt.

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 6 – Bewustwording in de kleine schepping

Dit is voor ons erg prettig, want buiten de tijd is ál ons zijn en zijn ál onze momenten van bestaan gelijktijdig. Wij kunnen ons dus niet ontdoen van die waarden, maar wij kunnen ze op een andere wijze realiseren.

In de kleine schepping is het ons nog niet mogelijk ook maar een flauw begrip te krijgen van de werkelijke betekenis van hetgeen ik hier zeg. Wel kunnen wij opgroeien, zodat de kleine goden voor ons worden tot krachten, die wij kennen, eventueel zelfs hanteren. Wij weten, wat hen beroert, wat hen tot hun werken brengt. Indien wij dit weten, kunnen wij ook trachten hun werken te leiden door onze eigen invloed, handelingen en daden, zodat zij met ons tezamen of - zo U wilt - wij met hen in de schepping bepaalde elementen brengen, die wij voor onze eigen bewustwording noodzakelijk achten.

Zoekende naar de bewustwording in de kleine wereld zullen wij een aanvang moeten maken met het trainen van ons lichaam. Maar de directe relatie, die bestaat tussen ons stoffelijk denken en het lichaam, brengt een scholing met zich mede, die gelijk met het lichaam althans de reacties van het lichaam, die in het denken verwerkt worden, doet beheersen. De trainingen, die hiervoor bestaan, zijn van zeer verschillende geaardheid. Wij zien o.a. yoga-training optreden. Daarnaast vele meditatieve oefeningen, die gepaard gaande met houdingen, bezigheden, ja zelfs met zuiver lichamelijke vermoeidheid (bereikt op dan nauw omschreven wijze) alle tezamen natuurlijk kunnen meewerken. Maar ik voor mij geef er de voorkeur aan de volgende methode toe te passen, die ik U hier ter beschouwing voorleg:

In de eerste plaats zal men moeten leren dit streven onafhankelijk te stellen van de z.g. stoffelijke noodzaken. Een lichaam, dat gezond moet zijn, moet voldoende beweging hebben. Men achte er op, dat het deze krijgt. Deze beweging moet echter gepaard gaan met een uitschakelen van problemen, die normalerwijze het denken beheersen. Ik geef hiervan het volgende voorbeeld (ieder kan dit naar eigen behoefte dus wijzigen):

Ik ga een wandeling maken en leg mijzelf op deze in de vrije lucht te maken voor een periode van zeg een half uur. Ik leg mijzelf daarbij een zeker ritme op, maar zal gelijktijdig deze wandeling gebruiken om zoveel mogelijk alle dagelijkse beslommeringen van mij af te zetten. In het begin zal mij dit moeite kosten. Ik kan als eerste rem komen te staan tegenover het feit, dat ik eigenlijk geen tijd heb voor die wandeling. Vandaag gaat het wel, morgen gaat het niet. Ik zal eerst deze moeten overwinnen en zo voor mijzelf de regelmaat van mijn oefening moeten verzekeren. Zelfs dan zal blijken, dat ik gedurende deze wandeling problemen overdenk, die in directe samenhang liggen met mijn eigen wereld, mijn eigen bestaan. Nu kan ik niet - al wandelende - mij verzinken in kosmische waarden. Want ik wandel in een wereld, die van mij een zekere oplettendheid eist tijdens het mij verplaatsen. Als resultaat mag mijn denken vaag en fragmentarisch zijn, mits het elke beslommering, die met het dagelijks leven in verband staat, verwerpt.

Heb ik deze oefeningen eenmaal enige tijd doorgevoerd, dan zal ik beginnen mijn lichaam ook verder te trainen: Dat wil zeggen, ik ga oefeningen maken, die er op gebaseerd zijn elk deel van het lichaam afzonderlijk te ontwikkelen, te prikkelen, de nodige soepelheid, de nodige kracht te verschaffen.

Voor sommigen lijkt het, een paskwil iets dergelijks voor te schrijven. Men zal zeggen: Wanneer je nu al 60 of 80 jaar bent, wat heeft het dan nog voor nut deze dingen te doen? Ik wil U onmiddellijk toegeven, dat U niet dezelfde resultaten hiermee behaalt als een jonger mens. Maar het feit op zichzelf, dat U dit, doet, is een prikkel, die zich richt op activiteit in het lichaam en ook Uw gedachteleven hiermee bezig doet zijn. Hierdoor alleen reeds bevordert U een harmonie in Uw lichamelijk gestel. Want het feit, dat U zich oefent in de beheersing van spierdelen, van lichaamsdelen, brengt met zich mede, dat onwillekeurig reeds de bloedsomloop, de interne secreties en ook de reacties van het zenuwstelsel worden aangepast aan een betere toestand van het spierweefsel, dan in feite aanwezig is. De samenwerking maakt dus reeds een grotere lichamelijke harmonie mogelijk en zal zeker indien men - ook wat lichamelijke begeerten betreft - zich matigheid weet op te leggen, als gevolg een verbetering geven van de algehele toestand, gepaard gaande met een helderder, scherper denken.

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 6 – Bewustwording in de kleine schepping

Het laatste is belangrijk. Eerst wanneer wij zo ver zijn gekomen, dat wij inderdaad vlug, scherp en zuiver denken, wordt het voor ons tijd ook aan de scholing van ons gedachteleven enige tijd te gaan wijden. Deze training zou volgens mij het best op de volgende wijze kunnen geschieden: Afwisselend oefent men zich in het vasthouden van één bepaalde voorstelling en in het voor zichzelf ontwikkelen van mogelijkheden, gekoppeld aan een bepaalde voorstelling. Hierbij tracht men zoveel mogelijk voor zichzelf raadselen te stellen. Deze mogen van filosofische geaardheid, maar evenzeer met een meer technische inslag gekozen worden. De keuze is dus weer betrekkelijk vrij.

Het scherp doordenken van het probleem moet gepaard gaan met een scherp formuleren, zowel van het probleem als van het door het ik via het denken bereikte eindresultaat. Daardoor verandert de denkgewoonte en komt men tot hetgeen onze vrienden rationeel denken noemen. Dit denken is dan de basis, waarop wij een benadering van de beide andere gebieden kunnen doen plaats vinden.

Nu mijn denken scherp geschoold is, mijn lichaam in staat is in zich harmonisch te zijn, zal ik beginnen met dit lichaam te vermoeien tot een grens, waarop rust en dus ontspanning voor dit lichaam uitermate begeerlijk is. Gelijkzeitig zal ik mijn denken richten op astraal gebied, dus op belevingen, die liggen buiten mijn eigen wereld, blijkt dan, dat een voorstellingswereld wordt opgebouwd, die ongeveer identiek lijkt met de wereld, die ik ken, maar waarin - naarmate ik ze scherper beschouw - steeds meer verschillen met het mij bekende optreden. Vooral deze verschillen nagaande krijg ik een beeld, dat mij een indruk geeft van veranderingen, die voor mijzelf plaats vinden, wanneer ik mij ga bewegen in het astraal gebied. Ik moet hier nog steeds blijven overwegen, natuurlijk. En zo zal ik - terugkerende in de stof - mijn oefeningen van het stoffelijke paren aan meditaties over hetgeen ik astraal beleefd heb.

Dit klinkt waarschijnlijk voor velen van U moeilijk. Ik kan U verzekeren, dat het enige, wat er voor nodig is om deze resultaten te bereiken, doorzettingsvermogen is. De een zal eerder slagen in een resultaat dan een ander. Maar ieder kan deze, resultaten verwerven, indien wordt doorgezet. Hebben we dat peil bereikt, dus het peil van het gezonde lichamelijke bestaan, waarbij een zo groot mogelijke harmonie wordt gevonden, (het maximum, dat mogelijk is aan innerlijke harmonie en aan stoffelijke beheersing is afhankelijk van de voorgeschiedenis, die men stoffelijk heeft gehad) indien ik daar ongeveer mijn maximum peil bereikt heb plus een zeker bewustzijn omtrent de astrale wereld, dan zal ik in staat zijn het mentale gebied op mij te laten inwerken.

Dit wordt dan voor mij een niet meer redelijk, maar een inspiratief denken daarbij in het begin zeker een sprongsgewijs denken optreedt. Bijvoorbeeld een beeld, dat begint met a. gaat niet logischerwijze over naar b. maar zal b.v. op w. of ij springen. Vandaar gaat het terug b.v. tot d. Dit schijnbaar erratische van mijn denken brengt dan met zich mede, dat juist hierdoor een volkomen nieuwe waardering voor sommige feiten wordt geschapen. Dit is in het stoffelijk bewustzijn te realiseren. Het gaat hier dan om een verandering van denken plus reacties, die ervaren kunnen worden doch niet omschreven.

Indien aan al deze voorwaarden voldaan wordt, bereiken wij een eenheid met het totaal van de kleine wereld. Hierdoor zullen wij ook flitsen kunnen opvangen van een beleving dat buiten onze persoonlijkheid in deze kleine schepping plaats vindt. Op de duur - gezien het feit, dat wij gezocht hebben naar de uiting van de kleine Schepper - zullen wij de kleine Schepper leren kennen als een nauw omschreven entiteit. Het kennen van diens persoonlijkheid maakt het ons op de duur niet slechts mogelijk op de eigenschappen van die persoonlijkheid onze eigen handelingen te baseren, maar - wat meer is - ons door eigen scholing, door eigen denk- en redeneringsvermogen voortdurend te richten op die persoonlijkheid en zo naast haar te treden, haar eigen capaciteiten ook voor onszelf verwervende.

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 7 – Bewustwording in de grote wereld

INLEIDING

Waar de vorige les vele vragen deed rijzen, gaat de beantwoording van enige der vragen - op verzoek - aan de nieuwe les vooraf.

De eerste vraag betreft Sleutels no. 6 pag. 1 punt b., waar gespreken wordt over het aanpassen van de eigenschappen van de stof aan verlangde mogelijkheden, die buiten het onmiddellijk bereik van deze stof liggen. Hierbij werden de volgende voorbeelden gegeven;

Een geest verlangt een uiting in het stoffelijke, aangevuld met een beleving in het geestelijke. De beleving in het geestelijke behoort niet tot de normaal stoffelijke eigenschappen en zal dus in een éénwording met het stoffelijke allereerst moeten worden verworven. Zij bereikt daardoor capaciteiten en mogelijkheden, die buiten het normaal stoffelijk gebied liggen en toch in de persoonlijkheid verwerklijkt kunnen worden. Een concreet voorbeeld hiervan te geven is erg moeilijk, omdat voor U concreet betekent, zuiver stoffelijk. En deze waarden zijn juist allesbehalve stoffelijk. Laten we het zo proberen:

We nemen aan, dat een mens op aarde geboren zal worden. De geest, die incarneert heeft een bewustzijn. Dat bewustzijn wordt overgebracht op het stoffelijk vlak. Het wordt daarmee mentaal gebied, beheersende een reeks van lagere voertuigen plus het stoffelijk lichaam. In het stoffelijk lichaam zijn bepaalde mogelijkheden en eigenschappen. De geest kan echter krachtens haar vorige belevingen - verlangen om meer door te maken, meer te beleven, meer waar te nemen, te kunnen handelen, enz. dan stoffelijk normaal kan gebeuren.

Wanneer die geest dan deze stof instelt op een gedeeltelijk samenwerken met de geest, die daardoor vrij is in haar eigen gebieden te opereren, maar de resultaten van haar operaties in geestelijke gebieden stoffelijk kan uitdrukken (dat kan op allerhande gebied zijn zoals genezing, lering, enz.: dat is de uitdrukking, want de actie gaat nog verder), dan heeft ze dus iets bereikt, wat niet ligt op normaal stoffelijk niveau - dus buiten de mogelijkheden van het normaal stoffelijke - maar wat door de geest in samenwerking met het stoffelijke wel gerealiseerd kan worden. Dit wordt vaker bereikt, dan U denkt. Bewuste helderziendheid, bewuste inspiratie, kortom alle bewuste gebruik van occulte of z.g. paranormale gaven op aarde is reeds in zekere mate een bereiken van hetgeen hier wordt aangeduid. Het moet echter bewust gebeuren. Want op het ogenblik, dat U er niet van bewust bent, is er nog geen deelgenootschap tussen geest en stof. En dit deelgenootschap is juist het begeerlijke, omdat hierdoor de eerste reeks der ervaringen van de stof, enz. - dus het eerste punt - wordt aangevuld met de nieuwe factor: samenwerking tussen stof en geest en de mogelijkheden daarvan.

Hoe is het nu mogelijk die samenwerking te krijgen. Over het algemeen begint het streven bij de geest. De geest streeft. Daardoor komt de stof tot een reeks onverklaarbare handelingen. Ze kunnen niet redelijk worden verklaard maar desalniettemin wel worden aan gevoeld en van binnen uit beleefd en verwerkt. Dan treedt een rationalisatieproces op, waarbij de stof plus het stoffelijk bewustzijn trachten een eigen verhouding te vinden tot het optreden van deze krachten in het ik. Daarna treedt een toestand op, waarbij deze krachten dus door het stoffelijke bewustzijn kunnen worden geëvoqueerd, a.h.w. kunnen worden opgeroepen en gebruikt, om daarmee in overeenstemming met het geestelijk streven, want dat is noodzakelijk, anders kan de kracht niet tot uiting komen dus deze krachten te uiten op de ogenblikken, dat het stoffelijk begeerlijk is. En hiermee is het ogenblik van beheersing ingetreden.

In verband met punt e. werd het volgende gezegd:

Op het ogenblik, dat ik materieel besta, afgezonderd van de wereld, blijf ik beperkt tot een zelfbeleving, waarbij ik geen deel heb aan hetgeen anderen overkomt, aan hetgeen anderen aan vreugden, smarten en dergelijke hebben. Voorbeeld: Ik sta ergens buiten en zie een dier lijden. Het lijden van dat dier spreekt in mij aan en ik zal handelen om het lijden van het dier op te heffen. Ik heb mijn eigen bewustzijn plus mijn eigen ervaring uitgebreid tot dit dier. Zodoende ben ik in contact gekomen met de materie rond mij. En uit die materie rond mij zal ik ervaringen opdoen binnen de vermogens van mijn bewustzijn, die ik anders niet zou

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 7 – Bewustwording in de grote wereld

ervaren. In zijn zuiverste uitdrukking is het: kosmische naastenliefde. Dus een naastenliefde, die alle zijn - onverschillig in welke vorm - gelijktijdig tracht te beleven als deel van het ik en handelend optreedt, alsof dit deel van het ik ware.

Wat dat handelen betreft, is hier een ander voorbeeld. Nemen we aan, dat een hond een wond heeft opgelopen. Die wond is pijnlijk. U begrijpt, dat het dier zenuwachtig is. Dit begrijpen op zichzelf betekent dus reeds, dat U zich in de denkprocessen van het dier verplaatst, in diens bewustzijnsprocessen. U gaat daarna handelend optreden door te kalmeren en de wond te verbinden. U heeft dus een lijden ongedaan gemaakt. Dat heeft U alleen gedaan, omdat dit lijden voor U begrijpelijk en voelbaar was. Naarmate U dit sterker gevoelt en U sterker realiseert, wat het voor het dier - niet voor U - betekent, zult U meer één-zijn met het dier en als zodanig het ervaren van het dier kunnen toevoegen aan Uw eigen ervaring.

Inzake punt d. werd opgemerkt:

Deze woorden lijken weinigzeggend, omdat het hier een technische constructie is, een soort advocatentaal. Met andere woorden, het is juist in deze vorm gegoten, om elke uitwijking en andere uitleg onmogelijk te maken. Maar om het iets soepeler te zeggen, waarbij ik dan steeds weer moet verwijzen naar de oorspronkelijke zin: Op het ogenblik, dat mijn denken zo sterk is, dat ik de kracht van mijn denken kan gebruiken om toestanden of vormen in mijn omgeving te wijzigen, te creëren of te vernietigen, heb ik een beheersing over de materie van uit het mentale bereikt. Voorbeelden hiervan vindt U o.a. in telekinese, teleportatie, enz. Maar dat is niet alles. Een beheersing gaat n.l. veel verder. Vandaar juist deze constructie van de punten. Want er worden hiermee niet alleen verschijnselen bedoeld, waarbij gedachtekracht invloed uitoefent op stof, zoals bij telekinese. enz., maar zelfs de absolute vorm van beheersing, waarbij dus stof vormgebonden wordt (d.w.z. dat een vorm wordt geschapen) alleen, door middel van gedachtekracht. En wel tijdelijk of voorgoed. Dat is het scheppend vermogen, dat als mogelijkheid in elke mens ligt, maar over het algemeen niet gerealiseerd wordt. Toch behoort het verwerven van deze beheersing tot het doél van ons leven. Het is niet een van de hoogste of een der meest nabij staande punten. Het is a.h.w. de laatste fase, the finish.

Daarna werd de volgende alinea aangehaald: "Zodra niet meer stoffelijk redelijke elementen optreden, zodra geen vergelijking meer mogelijk is tussen vormen, impulsen en bewegingen, houdt het mentale op." Dit is niet eenvoudig te vertolken door de woorden: "Als er geen indrukken komen, houdt het mentale werken vanzelf op." Want men moet niet vergeten dat hier gewezen wordt op een associatie of een vergelijking tussen vorm, impuls en beweging. Men zou kunnen zeggen: "Waar de vormwereld ophoudt, houdt de mentale wereld op." Er zijn n.l. emotionele toestanden die helemaal niet met vorm, met tijd of met beweging in samenhang zijn, maar die innerlijk ervaren worden, b.v. liefde. Zo'n emotie reikt dus boven het mentale uit, waar zij daar volkomen gelijksoortig desnoods nog ervaren kan worden. Maar wanneer de liefde gepaard gaat met een persoonlijke bezitsuitdrukking, met een bezitsverlangen, dan is het weer vormgebonden en behoort het dus nog tot het mentale gebied.

Over het begrip tijd werd nog het volgende gezegd:

We hebben een geformaliseerde tijd, d.w.z. de tijd, die op aarde geldt voor tijdsberekening. Waar deze in het gewoontelevens van de mens en in zijn realisaties als mens een zeer grote rol speelt, moeten we deze nemen als eerste en meest voorkomende. Maar daarnaast bestaat de persoonlijke tijd. En die persoonlijke tijd bestaat wel degelijk in een vormwereld. Met terzijdestelling van de zuiver uiterlijke elementen is het echter een innerlijke beleving, waarbij indruk, vormgeving en dergelijke bepalend zijn voor het tijdsverloop. Want ook dat is een tijd. Denkt U b.v. een aan het lezen van een boek, waarbij men de tijd vergeet. Het is een wereldafgeslotenheid, waarbij het persoonlijk tijdselement op de voorgrond treedt en later – bij vergelijking met het geformaliseerde tijdselement van deze wereld – tot de ontstellende ontdekking voert, dat men uren bezig is geweest, of dat men pas zo kort bezig is.

Daarna volgde een nadere uiteenzetting over "onthecht" zijn (Sleutels no. 6, pag. 3). Kort en eenvoudig gezegd is het dit: Op het ogenblik, dat wij leren het leven te ondergaan, het in onszelf te waarderen zonder één van die waarden te beschouwen als iets, dat noodzakelijk is

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 7 – Bewustwording in de grote wereld

voor ons eigen bestaan, komen we tot een ware onthechting en dus ook pas tot een ware beleving.

Ten opzichte van het geschoolde denken (Sleutels no. 6, Pag. 5) rees de moeilijkheid het denken te richten op astraal gebied, dus op belevingen, die liggen buiten de eigen wereld. De vraag rees, hoe men dat zou moeten doen, waar men in het waakbewustzijn van het astrale niets af weet. Hierop kwam het volgende antwoord:

Wanneer een autobus een rondrit maakt, is het dan noodzakelijk, dat de bus ook weet, hoe de route loopt? Neen, niet waar? Dat moet de chauffeur weten. Op het ogenblik, dat U dus deze periode van vermoeidheid hebt doorgemaakt - een bewust verwekte vermoeidheid wel te verstaan -, juist om het bewustzijn van het lichaam zo ver mogelijk uit te schakelen neemt automatisch zonder meer (omdat de reactie op indrukken en eigen denkproces is uitgeschakeld) het z.g. onbewuste of onderbewuste denken over. En het onbewuste denken draagt waarden in zich, die wel degelijk thuis zijn op astraal gebied. Ja, verder waarden, die ook het mentale gebied, enz. kent. Dus dan ontstaat automatisch een toestand, waarin astrale waarden gemakkelijker worden gerealiseerd. En dan kan Uw hele vraag dus worden teruggebracht, niet tot: "Hoe moeten we dat nu precies zien?" maar eenvoudig tot: "Welke gedachte kan ik bij mijn concentratie of bij benadering gebruiken om deze toestand zo snel mogelijk te realiseren."

Het is voor ons dus helemaal niet noodzakelijk om het astrale gebied te kennen. Maar het zou wel begeerlijk kunnen zijn een methode te kennen, een wijze van concentratie of een onderwerp van beschouwing, dat voor ons de astrale elementen scherper doet doorkomen. En dan kunnen we dat heel eenvoudig zo zeggen: Op het ogenblik, dat er beelden gaan optreden in ons bewustzijn, zullen ze over het algemeen betrekkelijk vaag zijn en soms met herinneringsbeelden a.h.w. doorweven. Nu geef ik geen aandacht - dat zult U misschien heel vreemd vinden, maar het is toch juist - aan alle elementen, die mij niet bekend voorkomen. Ik realiseer me dus herinneringsbeelden en niet de vormen, die daarbij nog verder optreden.

Het herinneringsbeeld breng ik terug tot een realisatie van mijn eigen toestand in de periode, dat dit beeld bestond: plus een oordeel over mijn eigen houding - vanuit mijn huidig standpunt - over hetgeen toen bestond. Hierdoor heb ik mijzelf losgemaakt van mijn continuïteit in tijdsbeleving en ruimtebeleving. Met dit losmaken heb ik ook tevens mijn beschouwing beperkt tot een enkel punt, zodat geen volgorde van scènes mij meer lastig kan vallen, maar slechts één scène door mij wordt beschouwd. En dan zal ik zien, dat deze langzaam wegwijkt, alsof het een soort film is, waarbij de camera van het beeld wegloopt, terwijl wij dan als bij een soort coulisse andere vormen daarvoor zien treden.

Die andere vormen - in het begin meestal wazig - zullen zich langzaam maar zeker omschrijven. Wij letten daar niet op. Dan komt er een ogenblik, dat deze scène verdrongen is door een reeks van andere beelden, die we dan nolens volens moeten ondergaan. In dit ondergaan is de realisatie van het astrale gebied geboren. En dan krijgen we dus associatiebeelden, die wel degelijk in relatie staan met de eigen instelling t.o.v. dat beeld, maar die desalniettemin waarden van een min der stoffelijke wereld realiseren, kenbaar maken en op de duur ook beleefbaar. Het is niet iets, dat met de eerste oefening altijd slaagt, maar het is wel iets, dat bij een regelmatig pogen in deze richting - laten we zeggen na 49 of 50 oefeningen - zeker resultaat afwerpt.

De vraag, of het wenselijk is, dat we dit soort dingen doen, omdat astrale ervaringen ook lagere emoties omvatten, werd als volgt beantwoord:

Ze zijn een ontleding van de lagere emoties, en een erkennen van de drijfveren daartoe. Dat wil zeggen, wie het astraal gebied kan beschouwen van uit een kritisch standpunt - vandaar mijn opmerking "beschouw dat beeld vanuit je eigen tijd en oordeel daarover" - zal de kritische instelling ook behouden tegenover het astrale beeld. Hij zal dus de relatie tussen de waarde van de astrale wereld en de daarin optredende emoties én zijn eigen oordeel en wereld, vaststellen, waardoor een werkelijke bewustwording van het astrale plaats vindt. Een zuivere beleving van het astrale kan nooit een zuivere bewustwording zijn. Na deze vragen volgde het nieuwe onderwerp:

ZEVENDE LES – BEWUSTWORDING IN DE GROTE WERELD

De kleine wereld, die wij omschreven en beschouwd hebben, was een wereld, waarin onze persoonlijkheid een zeer grote rol speelde. In de kleine wereld is het voortdurend je eigen ik, dat je de waarde doet bepalen van hetgeen je omringt. Zelfs wanneer je geheel vrij bent van elke onmiddellijke binding met de kleine wereld, zul je nog altijd van uit jezelf die wereld moeten ondergaan en beleven.

De grote wereld nu is eigenlijk tegenovergesteld hieraan. Want de grote wereld is gebaseerd op de kosmos, de levenskracht, de levende waarde, die in ons allen bestaat. Om deze te doorleven, ons daarvan bewust te worden, zullen wij de gehele persoonlijkheid - dus ook het eigen oordeel - terzijde moeten stellen. Dit houdt in, dat alle lagere voortuigen, die nog een vormbewustzijn kennen, bij een dergelijke bewustwording niet redelijk deel hebben aan het proces.

Hieruit blijkt wel dat voor de doorsnee-mens een bewustwording in de grote wereld moeilijk te bereiken is en - zo ze al bereikt wordt - nog moeilijker is uit te drukken in voor de stof nog enigszins aanvaardbare termen. Het proces van de bewustwording in de grote wereld kan alleen meegedeeld worden volgens mij door een gezamenlijke meditatie, waarbij de waarden der gedachten worden verlaten, de emotionele ervaring van eenheid met het Al optreedt en uit deze eenheid langzaam maar zeker een vervlechting van persoonlijkheden ontstaat, die een gezamenlijk omvatten van een deel van de kosmos tot realiteit maken voor elk der deelhebbers om nu de behoeften van de mens niet te kort te doen en toch ook in korte punten te omschrijven, hoe de bewustwording in de grote wereld gebaseerd moet zijn, zal ik enkele punten weglaten, waar deze in een menselijke wereld toch tot de onmogelijkheden behoren. In de allereerste plaats een bewustwording, in de grote wereld is een het-ik verliezen in de Al-persoonlijkheid of de Algeest. Dit kan tijdelijk - soms ook voor langere duur - worden gerealiseerd en zal alle voertuigen, die op lager vlak bestaan, dan tot onmiddellijk voertuig maken van deze grote Kracht.

Ten tweede: Elk één-worden met de krachten van Het Al betekent gelijktijdig een in zichzelf verwerven van alle waarden, die in het Al zijn gelegen. Het bewustzijn van de grote wereld impliceert een volledig bewustzijn omtrent alle waarden, die eens bestaan hebben of zullen bestaan volgens menselijk begrip, in het ik, waar - in het verband met de grote wereld - dit gehele bewustzijn wordt afgedrukt in de persoonlijkheid.

Punt drie: In een bewustwording in de grote wereld gaat het ik niet ten onder, maar wordt teruggebracht tot zijn oorspronkelijke functie: Een klein deel van een groot geheel met nauw omschreven taken, maar gelijktijdig een bewustzijnsmogelijkheid, die het geheel omvat.

En dan als laatste punt: De bekroning, die wij kennen, van een bewustwording in de grote wereld, is het opgaan in God. De grote wereld omvat dus in haar mogelijkheden alle werelden, van de hoogste tot de laagste. Er is geen aparte bewustwording voor elke wereld te omschrijven in verband met de grote wereld. De grote wereld dringt door in alle kleine werelden en zal dus in elke kleine wereld gelijkelijk gerealiseerd kunnen worden, waarbij het persoonlijk bewustzijn op de duur zo zeer aan de grote wereld kan beantwoorden, dat de kleine wereld verlaten wordt, zelfs wanneer een deel van de vroegere persoonlijkheid nog actief in die wereld blijft.

Waar ons pogen in de kosmos één te zijn met alle dingen een directe band niet alle dingen inhoudt, zal het ons vaak zeer moeilijk zijn een zuiver stoffelijk of zelfs in de vormwereld geestelijk bestaan aan te passen aan dit bewustzijn. Vandaar dat een bewustwording in de grote wereld vanuit het standpunt der lagere werelden een verliezen is van het ik, een versmelten van het-ik of een opgaan van het ik in een grotere ikheid.

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 7 – Bewustwording in de grote wereld

Dit is echter slechts ten dele waar. Want ofschoon de uitdrukkingswaarden, zoals die in het onvolmaakte voor het ik nog bestonden, wegvallen bij de eenheid met de grote wereld, zal die eenheid met alle krachten, dus ook met alle door ons opgesomde krachten, die gezamenlijk de werelden regeren en beheersen, ons de uiting "volmaakt" doen geven. De uiting is volmaakt, omdat de Alkracht met Zijn volledig bewustzijn onze uiting beheerst. Wij zijn dan voertuig geworden van de Alkracht, maar gelijktijdig hebben wij een volledig bewustzijn zowel omtrent de Alkracht als omtrent hetgeen door ons wordt volbracht in eenheid met de Alkracht.

Alle realisatie, die in de grote wereld plaats vindt, is volmaakt d.w.z. al-omvattend en albeheersend. Een bewustwording in de grote wereld betekent dus gelijktijdig een vergroting van onze beheersing, van onze kracht en ons vermogen, Waar echter de ikheid opgaat in de grote Wil. zal de kracht in het ik dan in overeenstemming gebruikt worden met de grote Wil, Wanneer deze processen zich voltrokken hebben, kunnen wij zeggen, dat voor ons hemel en aarde niet meer bestaan. Voor ons bestaat alleen de Wil, waarvan wij nog de uiting zijn.

Om echter tot een dergelijke toestand te geraken, is het noodzakelijk, dat men eerst de kleine wereld leert beheersen. Heeft men de onthechting, die in de kleine wereld ook noodzakelijk is, bereikt, dan is het noodzakelijk zich een beeld te vormen van de hogere krachten. Dit beeld wordt verworven door de zuivere en onpartijdige beschouwing van alle levenswaarden - geestelijk zowel als stoffelijk - die kenbaar zijn. Men ziet aan in het gehele leven een reeks van richtlijnen, een reeks van wetten, die veel verder reiken dan de kleine wereld, die wij kennen en waarin wij beheersingsmogelijkheden voor onszelf vinden.

Als resultaat zullen wij kunnen streven naar dit hogere beeld. Dat betekent op de duur zelfs de waarnemingen, waaruit het bewustzijn eerst werd verworven, verwaarlozen. De waarneming is een bijkomstigheid, evenals de beleving. Het streven wordt hoofdzaak. Zo is het mogelijk een bewustwording in de grote wereld uit te drukken als een volledige inzet van de wil in één richting met uitschakeling van alle bijkomstige factoren, waardoor deze wil een contact verwerft met grote krachten die volmaakt zijn: De wil moet dan ook nog in staat zijn bij bereikt contact het eigen ik om te stellen als een uiting van de grote kracht, die men nu eenmaal heeft ervaren en bereikt. De consequenties hiervan zijn van uit de verschillende werelden als volgt:

Materie, o.a. aarde: Een wegvallen van de levensmogelijkheid op deze aarde, zodra de taak, die men op aarde voor zichzelf gesteld ziet door het Goddelijke, is volbracht. Het verdwijnen zal echter niet plaats vinden door een normale dood of overgang, maar ofwel door een volkomen uitblussing, dan wel door een directe transformatie, waarbij de eigen materie wordt getransmuteerd tot fijnere en zo het werkingsbereik in andere werelden wordt vergroot, terwijl de zichtbare en stoffelijke benaderingsmogelijkheid van de materiële wereld tijdelijk teloor gaat. Zij kan wel zij het niet voortdurend - gerealiseerd worden. De enige uitzondering hierop: indien de goddelijke Wil deze uiting op aarde doet weerkeren.

Vanuit de lagere sferen (gerekend hieronder zowel astraal gebied, mentaal gebied, als de eerste lichtsferen): Waar vormen hier reeds de gedachten volgen, zal het eerste verschijnsel zijn een totale verandering van de wereld, die zó sterk wordt gehandhaafd, dat alle persoonlijkheden, die hiermee in contact komen, de sereniteit hiervan ondergaan. In deze wereld volgt een sublimatie van het ik, waarbij elk vormbewustzijn teloor gaat, maar eigen activiteit - als resultaat van het willen één-zijn met de Volmaakte, met het Goddelijke - zeker blijft voortgaan, waarschijnlijk in het begin normaal. Langzaam maar zeker treden veranderingen in, waarbij de persoonlijkheid - zich volledig bewust van het Goddelijke - in zijn eigen wereld en sfeer gelijk leidsman en baken kan worden voor anderen.

In de niet-meer-vorm-kennende sferen, dus de hogere lichtsferen, die nog de entiteit afzonderlijk en begrensd erkennen, ligt de zaak als volgt: De persoonlijkheid, die hier het contact zoekt en vindt met de grote wereld, zal als resultaat hiervan zijn eigen persoonlijkheid versmelten met elke persoonlijkheid, die in de nabijheid te vinden is. In deze versmelting wordt de emotie, de beleving en de ervaring, die het ik heeft doorgemaakt, aan anderen zo volledig mogelijk overgegeven. Wanneer de éénheid volledig bereikt werd, zal het oorspronkelijke voertuig (dus het vormbegrensd ik) zich voor de anderen oplossen, terwijl dit

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 7 – Bewustwording in de grote wereld

ik zich gelijktijdig blijft uiten in al degenen, die deel konden en wilden hebben aan het ervaren, dat tijdens het bewustzijn van de grote wereld optrad.

Daarboven gelegen werelden kan ik U helaas niet beschrijven. De consequenties, die dus een bewustwording in de grote wereld voor ons heeft, zijn vele. In de eerste plaats houden zij in: Een verlies van onze eigen wereld. Een verlies van onze eigen persoonlijkheid en al datgene, wat daarvoor op het ogenblik nog belangrijk is. Het is een volledige opoffering en overgave aan het Goddelijke, gepaard gaande met een volledig beleven van het Goddelijke, dat in het bewustzijn zeer sterk wordt uitgedrukt, maar niet meer wordt gerealiseerd als een functie van het ik, doch slechts als een functie van het Goddelijke.

Indien U zich de moeite wilt getroosten deze woorden te herlezen, dan zult U zien, dat ondanks hun beknoptheid zij zeker een richtlijn in houden voor een streven, dat misschien aarzelend in deze wereld begonnen kan worden, maar dat zijn voltooiing voor praktisch allen van ons zeker eerst zal kunnen vinden in een van de hogere sferen, waarin vorm niet meer gekend wordt.

ENIGE GEGEVENS OVER HET ASTRAAL GEBIED

Onder astraal gebied verstaan wij een wereld, die zeer fijn-stoffelijk is. In vergelijking tot vaste materie zou men kunnen spreken over gasvormen, maar nog niet ontbonden in kleinste delen zonder meer. Er bestaan n.l. nog krachtvormen, die - als straling tot uiting komende - boven het astrale gebied liggen en toch nog materieel zijn. Over het astrale gebied dan het volgende:

Het bestaat uit los-gebonden materie, die door haar eigen onderlinge verhouding geleider is voor bepaalde krachten, die binnen frequenties vallen van ongeveer het gedachteveld. Het zijn dus nog in Angström meetbare waarden. Dit astrale gebied doordringt praktisch alle materie en vormt een band met de buitenwereld. Deze band met de buitenwereld moet U zich dus voorstellen als een contact, dat reikt naar andere krachtgebieden en vormgebieden, die vager zijn en niet bevattelijk voor de mens, die op aarde leeft. In de mens treedt het astraal gebied betrekkelijk scherp op, omdat hij als drager van zijn gedachte een zeker fijn-materieel iets nodig heeft, dat in staat is deze gedachte buiten hem in de wereld uit te zenden en omgekeerd - te ontvangen. Alles wat dus behoort tot de gave van helderziendheid, helderhorendheid en verdere paranormale gaven berust over het algemeen op werkingen, die direct met astrale waarden samenhangen.

In het astrale gebied zelve is echter de materie - deze fijne materie - zo weinig vormvast, dat zij als amorf beschouwd kan worden. Zij kan elke willekeurige vorm aannemen. De vorm, die wordt opgelegd, wordt in deze wereld bepaald door een spanning, dus door een zekere veldsterkte. De groepering gebeurt ongeveer zoals ijzervijlsel zich groepeerd onder invloed van een magnetisch krachtlijnveld. Het resultaat is, dat elke gedachte die in zich een scherp en begrensd beeld vormt, automatisch zich zal spiegelen in de haar omringende gebieden van het astrale bereik. Elke vorm, die op het astrale tot uiting komt, is in feite een waan, voor zover het een stoffelijke realiteit aangaat. Zij is een werkelijkheid, voor zover het een gedachte betreft. Als gedachte kan verder worden gesteld, dat zij de weerkaatsing is van een waarde, die binnen een bewustzijnhebbend wezen geboren is.

Wanneer wij het astrale gebied vanuit het stoffelijke moeten benaderen, dan krijgen wij te maken met spanningen van microvolts, met stromingen, die kunnen lopen van microampères tot honderdste ampères: en daarbij fluctuatiewaarden en trillingswaarden, die kunnen lopen van ongeveer 2/100 Angström tot ongeveer 23 Angström. Er zijn dus inderdaad grote variaties mogelijk binnen dit gebied en het omvat betrekkelijk veel.

Voor de mens kan normalerwijze gezegd worden, dat de zich binnen hem bevindende en gedeeltelijk rond hem bevindende astrale materie de vorm aanneemt van zijn lichaam, waar het ik-bewustzijn dit lichaam vereenzelvigd met het ik en tot basis maakt van het denken. De stroomwaarden, die daarin optreden, liggen over het algemeen rond de 2 tot 3 duizendste volt, en de 2 tot 3 duizendste ampère. Ze zijn dus microwaarden,

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Slutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 7 – Bewustwording in de grote wereld

Onder emotionele toestanden echter kan de spanning zozeer worden verhoogd, dat stromen kunnen optreden, die zelfs 1/10 ampère benaderen, terwijl de spanning in enkele gevallen t.o.v. de omgeving steeg tot hondervoud de grondwaarde omgeving. Hieruit blijkt wel, dat in de mens juist de astrale waarde als een zeer variabel iets optreedt. Dit is te danken aan het feit, dat aan het celweefsel zekere krachten onttrokken kunnen worden voor het astrale, die tijdelijk op dit gebied getransponeerd daar geuit worden.

Het astrale gebied, staande onder de indruk en invloed der gedachten, kan blijven voortbestaan voor de mens, nadat zijn lichaam uit zijn bewustzijn is uitgeschakeld, dan wel te niet gaat. In dit astrale gebied zal dan zijn ik-voorstelling - gebruik makende van een hoeveelheid astrale materie, die hij voortdurend binnen zijn eigen vorm heeft samengebracht - een volkomen belichaming geven. Een belichaming, waarmee gehandeld wordt als met een stoffelijke. Onder gunstige condities, wanneer voldoende spanning uit omringende mensen, wezens, of zelfs uit de omgeving zonder meer onttrokken kan worden, is een verdichting van de astrale materie mogelijk, die haar in staat stelt om zuiver materiële waarden te benaderen, te beroeren en eventueel daarop invloed uit te oefenen.

Waar het astrale gebied voor de mens dus een deel van zijn wezen uitmaakt, dienen wij ons te realiseren, dat daarnaast andere wezens kunnen leven en bestaan, wier bevoertuiging alleen astraal is. Zij zullen dan op dit vlak de mens ontmoeten, eventueel met die mens kunnen werken of die mens kunnen beïnvloeden.

Waar dit astraal is, is het semi-stoffelijk. De waarden, die van uit dit gebied komen, zullen dus nooit hooggeestelijk zijn of alleen denkbeelden bevatten. Zij gaan gepaard met daadprikkels, daadstellingen. Of kleine gebeurtenissen, enz. Om vanuit jezelf dit astraal gebied te realiseren, zou je afstand moeten doen van je stoffelijke werkelijkheid met een bijbehouden van je persoonlijkheidsvoorstelling. Hierdoor sluit je n.l. een ogenblik je eigen wereld uit, terwijl je - jezelf kennende, zoals je bent - de begrenzing van de astrale materie in jezelf voortdurend nog scherp tekent. Zo treed je dan als astraal wezen astrale invloeden tegemoet.

Vallen deze astrale invloeden binnen datgene, wat stoffelijk realiseerbaar is, dan zullen de indrukken daarvan optreden als een soort van droom, een dagdroom: of vaak ook als een emotie, waarvan de oorzaak niet geheel duidelijk is. Dit laatste treedt echter vooral op, wanneer geen zuivere herinnering wordt meegebracht uit het astrale naar het zuiver stoffelijke, terwijl de toestand zelf ook in het lichaam nog gerealiseerd wordt. Dit weer door de spanningsverhouding, die bestaat tussen de cellen van het lichaam en het astraal lichaam, dat zich in dit lichaam beweegt.

Waar de materie in het astraal gebied zo weinig vormvast is, rijst wellicht de vraag, hoe men zich de omgeving daar voorstelt. Qua vormen is de astrale wereld voor de doorsnee-mens het duplicaat van die waarden, die hij in zijn eigen wereld scherp omschreven kent. Met andere woorden een wereld, die gelijk komt aan alle beelden, die in hem leven. Verder blijft zij enigszins mistig, dus er is geen vast-getekende-einder. Er is niet vast te stellen, waar de vorm ophoudt en het vormloze begint, of omgekeerd.

Opmerkelijk is verder, dat de gedachte, die in de mens leeft en niet door hem als deel van zijn persoonlijkheid wordt erkend, door hem in dat astraal gebied juist vaak wordt beleefd als een buiten hem staande waarde. Zo zal menig mens voor zichzelf zekere impulsen ontkennen en deze buiten zich zien als levende wezens. Wanneer een dergelijk wezen echter niet door één maar door meerderen wordt gezien in ongeveer dezelfde vorm of verhouding, dan zal het beeld, dat door hen astraal ervaren wordt, een composietbeeld zijn dat de eigenschappen, die allen daaraan toeschrijven, ongeveer gelijkelijk in zich draagt, daarbij alleen die eigenschappen eliminerend, die door sommigen van de denkers worden tegengesproken. Het wezen krijgt dan een eigen gestalte en eigen geaardheid.

Naarmate men aan dit wezen meer aandacht schenkt, dus meer van zijn gedachten daaraan wijdt, zal het ook een meer zelfstandig leven gaan voeren, Dit laatste is begrijpelijk, want waar de invloed van meerderen het beeld in stand houdt en het beeld als geheel door allen is aanvaard, is de contrôle van de eenling over dat beeld aanmerkelijk verminderd.

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Sleutels jaargang 2: 1956 - 1957- cursus 1 - Kosmologie

Les 7 – Bewustwording in de grote wereld

Op de duur kunnen composietbeelden ontstaan met een buitengewone kracht en activiteit, die zelfs een stoffelijke bevoertuiging tijdelijk kunnen simuleren (dus in de vorm van een mens of een materialisatie op aarde zouden kunnen verschijnen) en die gedurende zeer lange tijd een bestaan kunnen voeren. We moeten ons echter realiseren, dat deze astrale vormen dan slechts bezielt zijn door de gedachten, die er aan worden gewijd. Op deze wijze zien wij dus inderdaad vele schijnwezens optreden, maar we mogen niet de fout begaan aan te nemen, dat zij waan zijn. Op astraal gebied hebben zij inderdaad krachten en machten. En zijn zij dan ook niet vrij in hun handelingen, maar worden zij daarin bepaald door de ingelegde waarden, zo zullen zij desalniettemin handelen als een realiteit en ons zo kunnen beïnvloeden.

Verder moogt U niet concluderen, dat U al, wat U denkt, daar kunt zien. Want hier hebben we te maken - zoals gezegd - met fijne materie en er is dus een zekere intensiteit van gedachte nodig, voordat gesproken kan worden van werkelijk zien of waarnemen. In andere sferen, die boven of onder het astraal gebied liggen (dus lichte of duistere sferen, waar geen materie is), wordt het gedachteleven automatisch geuit en ziet men buiten zich alles, wat men denkt. U moet dat niet met elkaar verwarren. Alleen hetgeen sterk in U leeft en door U toch niet als deel van Uzelf wordt erkend, zult U in het astrale buiten U zien als vorm.

Die andere gebieden, zoals b.v. Nevelland, bevatten het astrale niet meer in zich. Het is ijler qua substantie, d.w.z. in het Nevelland treden krachten op, die niet meer in vaste materiële schema's geacht kunnen worden gebonden te zijn. Qua ervaringen kan het er soms boven, soms beneden liggen. Anders gezegd: de astrale wereld is een uitingswereld, Nevelland een bewustzijnstoestand.

Ik hoop, dat deze samenvatting het voor U iets begrijpelijker maakt, wat we met astraal gebied bedoelen.

ACHTSTE LES - DE BAND TUSSEN HET GESCHAPENE

In al het geschapene moet de levenskracht van de Schepper aanwezig zijn. Er zal voor een ieder - waar hij leeft binnen de schepping, die wij tot nog toe als klein hebben aangeduid - een tweeledige band zijn met het leven. Waar deze kleine schepping gelijktijdig deel is van de grote schepping, zo zal in een ieder en in alles, wat in Uw eigen schepping kenbaar is, steeds én de kracht van de Creator én de kracht van de kleine Schepper gelijkelijk geuit zijn. Hieruit volgt dat in deze beide krachten een verbinding is geschapen tussen al, wat bestaat en wat kenbaar is voor U. Ja, dit gaat zelfs verder: want al datgene wat deel uitmaakt van Uw schepping zal ook één zijn, een band hebben met U, zelfs al kunt U het niet erkennen. Hieruit volgt dat de mens één is met de wereld, waarop hij leeft: dat hij één is met alle dingen, die op deze wereld leven, dat hij één is met alle mensen. Dat betekent tevens dat die eenheid moet worden uitgebreid tot elk leven, dat zich elders stoffelijk in het Al zal bevinden. Daarnaast zal de band ook blijven voortbestaan, wanneer b.v. een geest zijn stoffelijke vorm verlaat. Als zodanig zal de band tussen de mens en alle persoonlijkheden en alle mogelijkheden, die een werkelijk en zelfstandig leven bezitten in alle sferen, een realiteit zijn, die wij niet kunnen ontgaan.

Deze band tussen al het geschapene is aansprakelijk voor vele verschijnselen, die op zichzelf misschien wat vreemd aandoen. Er komt een ogenblik voor de mens, dat hij begrip heeft voor hetgeen leeft in een dier, dat hij zich een voorstelling maakt van het dier, zij het vaak op ietwat menselijke wijze. Hij kent gedachten en problemen toe aan planten en bloemen. Hij hoort zijn eigen woorden gefluisterd door de wind. Hij ziet zijn eigen geloof lichtend geschreven in de sterren. Hij associeert dus hetgeen in hem leeft met de wereld buiten hem. Voor elke denkwijze, voor elk probleem, voor elke realisatie, doet de mens een beroep op de buitenwereld. Hij vergelijkt de waarde daarvan met hetgeen hij als denkbeeld in zich draagt en door deze vergelijking komt hij tot een definitie voor zich zelf. Van uit menselijk standpunt mag dan ook worden gesteld, dat het bewustzijn der geest niets anders is dan een samenstel van waarden, die elders in de schepping bestaan. Elk bewustzijn zal op basis hiervan een conglomeraat van levende waarden genoemd kunnen worden, waarbij het leven niet tot de persoonlijkheid beperkt is.

Ik wil trachten om kort duidelijk te maken, hoe deze band tussen al het geschapene van een zeer directe en bijzondere invloed is op Uw eigen leven, Uw eigen toestand. Hiervoor zal ik bepaalde voorbeelden moeten aanhalen, die in zichzelf concreet zijn. De denkbeelden – daaruit voortvloeiend - mogen abstract lijken, zij zijn het in feite niet, waar zij deel uitmaken van de werkelijkheid, die gij beleeft.

Punt 1. Voorbeeld. Een mens denkt. In zijn omgeving zijn bepaalde kristallen aanwezig. Elk kristal heeft - in overeenstemming met zijn eigen structuur - een zekere innerlijke spanning. Naarmate deze spanning labieler is, zal meer geabsorbeerd worden van de gedachten van de mens. Zij blijft deel uitmaken van het wezen van het kristal. De mens gaat heen: er komt een andere mens, Het kristal straalt zijn eigen spanningen uit in de omgeving. In die mens worden denkbeelden gewekt, die door een vorige in het kristal waren gelegd. Conclusie: Er bestaat een wederkerige beïnvloeding zelfs tussen z.g. dode materie en de z.g. levende of denkende mens. Hierbij maken beide gebruik van dezelfde kracht, zij het dat ze deze in een andere vorm uitdrukken. Daardoor zijn de vormen, waarin die kracht gegoten is, uitwisselbaar en kunnen de krachten van de dode materie in de levende mens levensreacties wekken, terwijl omgekeerd de levende krachten van de mens structuurveranderingen kunnen veroorzaken in de dode materie.

Punt 2. Voorbeeld: Een mens heeft een bijzondere inval, die zijn gehele wezen in beslag neemt. Het vreemde is nu, dat gelijksoortige invallen op verschillende plaatsen van de wereld ongeveer gelijktijdig opduiken. Dit is het aardigst te controleren, wanneer U nagaat, hoe vaak

een bepaald patent door verschillende personen bijna gelijktijdig wordt aangemeld, waar bij natuurlijk de eerste de winnaar is.

Conclusie: Er is in het denken van elke mens een verbinding met het denken van de mensheid. Het denken van de mensheid beïnvloedt een ieder, waarbij de eigen instelling bepalend is voor de invloeden, die uit het totale denken in elke mens zullen optreden,

Punt 3. Voorbeeld: Astrologisch wordt het karakter van de mens berekend en aan de hand van astrologische invloeden kan een - zij het niet zeer betrouwbaar - beeld van toekomstige ontwikkelingen worden gegeven. De mens is dus klaarblijkelijk onderhevig aan invloeden van buitenaf en deze kunnen - zij het niet als onmiddellijke gebeurtenis, doch zeker als invloeden - optreden binnen zijn persoonlijkheid zowel als in zijn omgeving. Accepteert men dit, dan vloeit hieruit voort, dat er een band bestaat tussen de mens en vergelegen hemellichamen, wier straling plus weg zeer belangrijk blijken te zijn voor het leven van die ene mens.

Punt 4. Voorbeeld: Het is bekend dat groeiprocessen afhankelijk zijn van de stand van de maan. Hierbij blijkt vaak van belang te zijn, of de maan - terwijl zij vol is - al dan niet verhoud is. Het maanlicht schijnt dus chemische veranderingen te doen plaatsvinden, zij het van geringer belang dan vroeger werd aangenomen: o.a. op planten en t.o.v. sapdrift, zowel als opgenomen stoffen, kunnen zij vaak een bepaalde invloed hebben. De maan werkt dus onmiddellijk in op deze planten. De eigenschappen, die deze planten verwerken, moeten dus in onmiddellijk verband staan met de eigenschappen, die de maan zelve bezit, waar slechts deze reactie - door de eigenschappen in haar straling en licht uitgedrukt - in de plant kan worden gewekt.

Punt 5: Voorbeeld: Wanneer één planeet in zijn baan zou worden gestoord, zou het totale stelsel der planeten rond de zon een zeer grote wijziging ondergaan. Gelijktijdig zou de zon zelve in stralingskracht en werkzaamheid ook een wijziging ondergaan. Dit kan zover gaan dat zij tot Nova wordt en dus alle planeten opslokt. Zij kan echter ook tijdelijk haar lichtende kracht in zichzelf terugnemen, zodat een verkoeling voor alle planeten ontstaat. Het optreden of ontbreken van één element is dus bepalend voor elke invloed optredend op alle andere planeten, alle andere elementen.

Conclusie: Er bestaat een onmiddellijke band, die bepaald kan worden langs natuurkundige wetten - in dit geval - en die voor de mogelijkheden van elk der elementen afzonderlijk beslissend kan zijn. Zij kunnen niet bestaan zoals zij thans zijn, tenzij de verhouding - die onderling thans bestaat gehandhaafd blijft.

Uit deze voorbeelden zal U reeds gebleken zijn, dat wij dus steeds een relatie kunnen stellen tussen elk wezen in het Al, elke invloed in het Al, ons daarbij baserend op natuurkundige, occulte waarden. Maar aangezien het merendeel der relaties aantoonbaar is langs zuiver menselijke weten, door zuiver menselijk denken, meen ik dat uit het grootste gedeelte der overtuigende bewijzen kan worden geconcludeerd, dat ook wanneer de bewijzen niet te leveren zijn voor een klein gedeelte, de onderlinge beïnvloeding hier evenzeer zal bestaan. Nu blijkt ons, dat die onderlinge beïnvloeding, wederkerig afhankelijk is van eigenschappen, die in elk der delen bevat zijn. Hieruit volgt dus dat het wezen bepalend is voor de toestand van alle andere wezens, die in relatie staan. Omgekeerd ook dat elk wezen voor een groot gedeelte zijn vorm, zijn vorming, zijn bewustzijn, zijn uiterlijk, zijn werking en mogelijkheden zal danken aan omringende wezens.

Zo gezien is het Al een vlechtwerk, waarbij de onderlinge beïnvloeding voortdurend bepalend is voor wat er gebeurt, voor al wat er mogelijk is, voor al wat er ontstaat en te niet gaat. Ik geloof dan ook dat ik niet te veel zeg, wanneer ik als stelling naar voren brengt Tussen al het geschapene bestaat een band. Deze band kan op verschillende trappen worden gewaardeerd. Zij is desalniettemin overall aanwezig. Haar aanwezigheid op zichzelf is voldoende om ons duidelijk te maken dat het geheel der schepping gereleerd is, en dat het ontbreken van een deel der schepping, het ontbreken van waarden in de huidige schepping en dus een vorm verandering voor heel de schepping tengevolge zou kunnen hebben. Naast de banden, die wij meer materieel hebben getracht aan te tonen, bestaan er echter nog andere banden. Wij zouden deze geestelijk, of althans van geestelijke oorsprong kunnen noemen.

Zoals reeds was opgemerkt, is het mogelijk dat het gedachteleven van de mens zijn invloed heeft op dode materie. Die invloed blijft ook bestaan, wanneer de mens niet meer in stoffelijke vorm aanwezig is. Nu wordt het voor ons de vraag: Blijft de band dan bestaan? Het antwoord zal ik weer trachten duidelijk te maken aan de hand van enkele voorbeelden.

Voorbeeld 1. Een mens heeft sieraden vervaardigd met edele stenen. Dit was zijn vreugde en zijn leven. Zijn hele scheppingsdrift heeft hij in het edele metaal neergelegd. Het metaal weerspiegelt daardoor bepaalde kwaliteiten van de maker zelfs zo sterk, dat dit in de kwaliteit van het metaal, zijn houdbaarheid, sterkte, zijn buigzaamheid mede tot uiting komt. Dat bleek o.a. zeer sterk bij de makers van Damasceense klingen. Daar was de persoonlijkheid wel heel erg bepalend voor de kwaliteit. Wanneer deze maker nu overgaat, blijft een reeks van zijn denkbeelden vastgelegd in de materie. De geest, die deze denkbeelden mede heeft gebaard en die dus bepaalde delen van haar wezen in een stoffelijke vormgeving uitdrukte, blijft een band behouden met deze schepping. Want er bestaat een harmonie tussen beide, die niet verbreekbaar is. En zolang als het beeld, van de maker in de schepping bewaard blijft en gelijktijdig in de Schepper het beeld van hetgeen hij voortbracht, zal tussen deze beide een band bestaan, die onverbreekbaar is. Hieruit blijkt dat een binding tussen geest en materie mogelijk blijft, ook wanneer geen stoffelijk bestaan op aarde meer plaatsvindt.

Voorbeeld 2. Een mens heeft samen met een ander op geestelijk gebied gestreefd. Zij hebben elkaar veel geleerd en in hun onderlinge uitwisseling van gedachten zijn zij gekomen tot nieuwe, vaak grootse denkbeelden. Deze denkbeelden zijn voor een vrij geworden geest na de overgang, zeker van groot belang: maar zij zijn tevens deel van de denkwereld van degene, die blijft leven. Alleen door het aanwezig zijn van dezelfde denkbeelden in beiden en het deel hebben aan de ervaring, waardoor zij in het ik ontstonden, blijft tussen beiden een band bestaan, die niet verbroken kan worden. Elke aanvulling van het denkbeeld in de geestelijke wereld, zal reflecteren door een intuïtief denken van degene, die in de stof vertoeft. Er blijft een wisselwerking bestaan, die meer of minder sterk tot uitdrukking komt. Wanneer degene, die in de stof leeft, de uitbreiding van het denken niet kan volgen, dan wordt de binding enigszins beperkt, maar blijft ze toch nog voortbestaan. Uit dit voorbeeld kan de conclusie, worden getrokken dat de banden van de geest met de materie dus op velerlei gronden kunnen berusten.

Om U niet met te veel voorbeelden te vermoeien, wil ik kort enkele van deze bindingsmogelijkheden opsommen:

Gedeelde beleving, gedeelde gedachten, gedeeld streven.

Genegenheid in zijn meest verschillende vormen: haat, al datgene waardoor persoonlijkheden elkaars beeld in zich dragen. Deze werking blijft voortbestaan - ongeacht de toestand van beide deelhebbers aan deze band - tot het ogenblik, dat in één van beiden het beeld geheel is uitgewist. Dit gaat gepaard met een breken van de band en het uitwissen van een deel daarvan in de ander.

Zoals U weet bestaan er verschillende sferen, waaronder verschillende fijn-stoffelijke. Iemand heeft door zijn denken in het z.g. astrale dus fijn-stoffelijke - gebied een gedachtevorm gecreëerd. Deze vorm leefde uit zijn wilskracht en gedachten: werd later eventueel gevoed door anderen. De gesteldheid van dit beeld vloeide voort uit de originator. Wanneer deze overgaat en zelfs het astrale gebied reeds lang verlaten heeft, zal nog steeds de gedachte van de Schepper, de gedachte van de originator voortleven in het beeld, tot het uiteenvalt. Zolang het bestaat, zal er dus een band bestaan tussen originator en astrale schepping. Wanneer deze schepping door anderen in stand wordt gehouden en aspecten daarvan strijdig zijn met de nieuwe bewustwording, zal de originator eerst deze eigenschappen in zijn schepping moeten delgen, voor hij - bevrijd van die band - zelve kan overgaan.

Er zijn grote geesten, die als Schepper optreden voor een klein deel van het Al. Zij zijn wel voortbrenger, maar gemeenlijk niet totale beheersers van elke ontwikkeling, die plaatsvindt binnen het geschapene. Of zij willen of niet zijn ze aan de totale ontwikkeling gebonden en blijft er een band bestaan tussen hen en elke toestand, elk wezen, elke situatie, ongeacht het feit of de Schepper deze wenst te verwerpen of niet. Zijn enige mogelijkheid om banden te

breken is het vernietigen van de factoren, waardoor de band tot stand kwam. De eigenlijke mogelijkheid om de band aan te passen aan eigen wezen betekent toestanden, situaties en bewustzijnen zodanig te veranderen, dat zij wederom harmonisch zijn en in overeenstemming met het eigen wezen. Hieruit zou in vele gevallen een soort verlossingsgedachte geboren kunnen worden.

Met deze tweede reeks van voorbeelden heb ik getracht U duidelijk te maken, dat er sterke banden bestaan tussen geest en materie, tussen geest en geest, tussen geest en verschijnselen uit die geest geboren. Deze banden vlechten het gehele Al ook geestelijk tezamen, zodat er geen scheiding kan worden gemaakt tussen materie en geest, indien wij nadenken over invloeden, beïnvloedingen en werkzame kracht. De geest die in de stof heeft geleefd, zal nooit geheel aan de stof ontkomen. De stof, die eens de geest tot voertuig strekte of met de geest samen was of samenwerkte in enigerlei vorm, zal altijd het stempel van die geest enigszins in zich blijven dragen. Het zijn juist deze banden, die de mogelijkheid in zich bergen, dat wij eens althans een kleine schepping als geheel zullen kunnen realiseren.

Daarnaast bestaan de banden - in het begin genoemd - die ons releren met de kleine en de grote Schepper. Indien wij de relatie met de kleine Schepper geheel hebben gerealiseerd, zijn wij nog een afzonderlijk wezen, doordat in ons de kracht en de relatie met de grote Schepper altijd nog afzonderlijk geuit is. Wij kunnen dus nooit één worden met de kleine Schepper: wel kunnen wij naast de kleine Schepper voortbestaan. De band die dan tussen U en de kleine Schepper zou bestaan, zou die zijn van broeders, die elkaars gedachten volledig delen: elkaars streven en wezen volledig kennen en begrijpen. Er zou echter geen verdere versmelting mogelijk zijn. Hoe deze versmelting wel mogelijk wordt in het Groot Goddelijke, hoop ik U een volgende maal duidelijk te maken, wanneer wij meer in het bijzonder zullen spreken over de band, die bestaat tussen Schepper en schepping en waarbij wij zeker de grote Schepper in de allereerste plaats zullen beschouwen in Zijn binding met het totaal van hetgeen is voortgekomen uit Zijn wil en wezen.

NEGENDE LES - DE SAMENHANG TUSSEN SCHEPPING EN SCHEPPER

Wanneer wij uitgaan van een scheppend vermogen, dan moeten wij tevens uitgaan van het standpunt, dat de schepping eigenschappen van de Schepper vertegenwoordigt. Wij kunnen ons geen absolute Schepper voorstellen met een schepping, die waarden bezit buiten de Schepper om. Deze onmogelijkheid nu komt in vele gevallen toch in het denken van de mens op de voorgrond. Hij meent, dat in de schepping waarden kunnen optreden, die buiten de Schepper liggen of zelfs tegengesteld zijn aan de wil van die Schepper.

Nu zeggen wij Schepper en duiden daarmee een persoonlijkheid aan. Maar wanneer wij het begrip Schepper verder uitbreiden en komen tot het hoogst bevatbare voor de aarde en de meeste geestelijke sferen, dan moeten wij zeggen: het Goddelijke. Het Goddelijke is alomvattend, en er kan dus niets buiten het Goddelijke bestaan. Zou er buiten het Goddelijke iets kunnen bestaan, dan zou hetgeen buiten het Goddelijke ligt groter of gelijk moeten zijn aan het Goddelijke. Daarmede is voor ons de voorwaarde die wij stellen aan het Goddelijke, teniet gedaan, n.l. te zijn: het Al omvattende, Eerste Oorzaak, voortdurende Bron van alle kracht en voortdurend bevattende in het Wezen alle mogelijkheden, die tot uiting komen. Als consequentie kunnen wij dus in ons eigen denken een vaste relatie gaan vinden tussen het Goddelijke en al het geschapene. Het geschapene omvat ook onszelf. Ik wil kort trachten in enkele punten deze verhoudingen vast te leggen.

1. Mijns inziens kan er niets bestaan, wat niet in God bestaat. Dientengevolge zou alles vanuit God gelijkelijk goed of anders gezegd identiek met het eigen wezen moeten zijn.
2. Alle verschillen en verschillende mogelijkheden, ervaren binnen de schepping, kunnen niet voortvloeien uit een niet-bestaan van deze waarden of eventueel een aanwezig zijn van werkelijke tegenstrijdigheden, maar moeten te allen tijde voortkomen uit een onvolledig begrip omtrent de werkelijke schepping en het Goddelijke.
3. Wanneer een deel der schepping erkent, dat het in zichzelf een volledige uiting is van het Goddelijke, zal de kracht van het Goddelijke het leven, beleven, de werkzaamheid en de vorm van dit wezen verder continueren en voortzetten, zonder dat het wezen zelve daar onmiddellijk bij betrokken is. Want het bewustzijn, dat wij bezitten, neemt slechts de wetten van het Goddelijke waar, maar kan de wetten van het Goddelijke niet veranderen.

De drie voorgaande stellingen, kunnen voor een mens b.v. worden teruggebracht tot het volgende. Wanneer ik leef en in mijn leven komen waarden voor, die ikzelf niet kan aanvaarden, zo is het mij natuurlijk mogelijk deze te bestrijden. Maar op het ogenblik, dat ik deze waarden bestrijd, zullen daaruit andere voor mij onaanvaardbare strijdigheden voortkomen. Op het ogenblik echter, dat ik mijn leven en alle consequenties van dit leven aanvaard als voortkomende uit God en uit het Goddelijke, wordt mijn taak een andere. Het is niet mijn taak mijn leven en de consequenties van mijn leven te veranderen, wel om in alle belevingen en in elke consequentie van mijn bestaan het volmaakte van de Schepper wederom te erkennen. Naarmate deze erkenning intenser wordt, zal mijn werkelijke binding qua bewustzijn met de onvolledige belevingen en toestanden van mijn eigen wezen verminderen. Ik kan dus het Koninkrijk Gods inderdaad betreden in elke vorm, zelfs de meest onvolmaakte.

Dit punt is ongetwijfeld zeer belangrijk. Want als mens en geest gaan wij heel vaak uit van het standpunt, dat wij aan onszelf moeten werken en dat wij aan de wereld moeten werken. Wij gaan dan uit van het standpunt, dat al hetgeen ons niet juist of niet goed lijkt, bestreden moet worden. Dit is in de beperktheid van onze eigen opvatting ongetwijfeld aanvaardbaar. Maar op het ogenblik, dat wij trachten verder te gaan dan dat, kunnen wij niet meer komen tot een voorstelling van een heelal. in opbouw, waarbij wij bestanddelen zijn van iets, dat nog niet bestaat, maar langzaam zijn vorm verkrijgt. Dit kan alleen voor óns zo zijn, maar nooit van uit

de Schepper. Want een begrip "eeuwig" kan nooit "tijd" betekenen, hoe vreemd U dit misschien moge klinken.

Eeuwig is iets, dat in zichzelf besloten ligt. Eeuwig moet dus alle punten van mogelijke toekomst en mogelijk verleden gezamenlijk in zich bevatten. Wat meer is: in het Goddelijke is geen verandering mogelijk, omdat de eeuwigheid onbegrensd is en dus in zichzelf besloten. Alle waarden, die in een eeuwigheid één keer zullen worden gerealiseerd, zijn te allen tijde volledig en geheel in die eeuwigheid vertegenwoordigd. Het is dus klaarblijkelijk noodzakelijk een keuze te doen. Een keuze omtrent de wijze, waarop wij vanuit ons persoonlijk ervaren dit Goddelijke zullen benaderen in de band, die bestaat tussen het Goddelijke en Zijn schepping. Dus ook tussen het Goddelijke en ons, gerealiseerd op onze eigen wijze.

De eerste mogelijkheid is de actieve. Deze is ongetwijfeld voor het Westen meer aanvaardbaar dan menige andere stelling. Dit wil niet zeggen, dat andere stellingen juist of minder juist zijn. De actieve stelling zegt: Om mij de band die tussen mij en de Schepper bestaat, te realiseren moet ik te allen tijde nastreven wat volgens mijn opinie de Schepper van mij verlangt, dus datgene, wat volgens mijn weten en bewustzijn mijn tank is binnen de schepping. Hierbij wordt echter de Schepper benaderd in één beperkt punt, n.l. het punt, dat voor het eigen ik te aanvaarden is, het punt, dat voor het eigen ik ook te overzien is.

De tweede mogelijkheid is pseudo-passief. Pseudo omdat van een werkelijke passiviteit geen sprake is. In dit geval stelt de mens: Ik moet streven en leven, want ik ben in dit leven gesteld. Wanneer ik echter op een gegeven ogenblik niet meer zelve verder kan of zelf geen wijzigingen meer tot stand kan brengen, dan is het mijn taak dan vooral en dan alleen - om God te aanvaarden als de Originator van al hetgeen voor mij niet aanvaardbaar, begrijpelijk of begeerlijk is. Hierbij wordt God dus in Zijn volmaaktheid een aanvulling van het eigen ik. Maar deze aanvulling brengt nog een directe scheiding teweeg tussen de voorstelling van het ik en de voorstelling van God.

De derde stelling is de werkelijke passiviteit. Deze passiviteit houdt niet in een lotsgebondenheid zonder enige werkelijk uit het ik gestelde daad. Het omschrijft het leven als volgt: Ik volbreng, wat ik volbrengen moet. Ik kan mij hieraan niet onttrekken. Zou ik dit trachten te doen, dan zou ik toch moeten volbrengen op een ander tijdstip, maar op dezelfde wijze. Ik kan lijden noch vreugde ontgaan. Het is mijn taak deze te aanvaarden en deze te genieten. Maar waar ik God als de kracht, die mij drijft, te allen tijde aanvaard, neem ik geen enkele persoonlijke verantwoordelijkheid voor de resultaten en gevolgen van mijn daden. Voor het Westen is deze stelling praktisch niet aanvaardbaar. In het Oosten daarentegen wordt zij wel aanvaard en leidt zij heel vaak tot een hogere bewustwording.

Wanneer wij een band erkennen tussen God en Zijn schepping, dan houdt dit in dat wij ons stellen op het standpunt van een schepsel. Voor God kan er geen band bestaan tussen Hem en Zijn schepping, waar Hij één is met Zijn schepping, waar de schepping Zijn Ik is en Zijn Ik de schepping, Vanuit het standpunt van het schepsel gezien kunnen wij vaststellen - op grond van geloof, ervaringen, belevingen in de geest zowel als mogelijkheden tot ervaringen in de stof - dat indien God de kracht is en wij alles kunnen herleiden tot zijn kleinste vorm, zijn eerste vorm, tot kracht, dat God alle dingen is. Indien God alle dingen is, is Zijn kracht en wezen in alle dingen gelijkelijk tegenwoordig. Elke verschillende vorm moet dus een uiting zijn van hetzelfde Wezen. Maar wanneer elke vorm een uiting is van hetzelfde Wezen, moet elke vorm ook even intens met dit Wezen verbonden Zijn. Het wezen, de vorm kan niet bestaan zonder de band met God.

De consequenties worden nu duidelijk. Wij mogen nooit de mens stellen boven het dier of het dier boven de mens. Wij kunnen de dode stof niet stellen boven het bewustzijn of het bewustzijn boven de dode stof. Er is geen enkele mogelijkheid om de werkelijke waarden der dingen af te schatten en zo een verschil in band met de Schepper vast te stellen. De band tussen God en Zijn schepping is overal gelijk. Het Goddelijke is gelijkelijk de kracht, die alles vormt en in stand houdt ongeacht vorm, wezen, capaciteit en kwaliteit. Alle krachten des duisters zijn evenzeer krachten Gods, uitingen even direct met God gebonden als de hoogste krachten des lichts. Er blijft ons in deze band met God geen mogelijkheid tot differentiatie over.

Er is echter gelukkig één waarde, één maatstaf, die wij van uit ons standpunt - deel der schepping - wel mogen hanteren en dat is bewustzijn, Ofschoon God Zich van alle dingen gelijkelijk bewust is en in alle dingen gelijkelijk leeft, kan niet worden gezegd, dat alle dingen zich ook gelijkelijk van God bewustzijn en dus bewust in God leven. En hier ontstaat het verschil. De band tussen God of het Goddelijke en de dode materie is eenzijdig. Het is God, Die Zich daarin uit. Maar het hogere bewustzijn aanvaard, ten dele of geheel God als een kracht en als zodanig is hier sprake van een wisselwerking.

Wij kunnen nu stellen, dat de band tussen God en Zijn Schepping, vanuit ons standpunt intenser wordt, naarmate het deel der schepping zich meer de werking van de Schepper, van het Goddelijke, in zijn eigen wezen en beperkingen kan realiseren. Dit brengt ons tot de harmonie met God. Harmonie met God, met het Goddelijke, met de Oerkrácht, kan nooit voortvloeien uit een werking vanuit God. Dit is onmogelijk. Want God is in harmonie met alle dingen en Hij is alle dingen. Zo is Hij in alle dingen slechts in harmonie met Zichzelf. Maar ons bewustzijn - ook behorende tot Zijn Wezen - is klaarblijkelijk voor uitbreiding vatbaar. Het is de mogelijkheid tot realisatie van de gehele schepping van uit elk deel. En deze mogelijkheid is klaarblijkelijk niet overal gelijk ontwikkeld. Daarom kunnen wij van deze mogelijkheid gebruik gaan maken om voor onszelf een levenshouding te bepalen, om voor onszelf een verschil in waardering te vinden t.o.v. verschillende vormen, stoffen, toestanden en waarden. En dan kunnen wij stellen: Naarmate bewust - dus wetend - de krachten van God intenser worden aanvaard, zullen de krachten van God beter worden erkend door het wezen - dus het bewustzijn: gelijktijdig echter zullen de goddelijke krachten sterker tot uiting komen in het wezen, zelfs ondanks het bewust zijn. Ik hoop, dat dit zover duidelijk is.

Nu moet ik nog een paar opmerkingen maken. Gezien het feit, dat voor ons niet gelden kan de band, die het Goddelijke heeft met het geschapene, maar wel de band, die wij hebben als deel van het geschapene met het Goddelijke, mag worden gesteld, dat al ons leven en streven - onverschillig of dit voor ons te wijzigen is of niet - voor ons in het bewustzijn een voortdurende schrede moet worden naar groter begrip, naar grotere, intensere beleving van God. Hierbij is dus de intentie van onze handelingen en ons bewustzijn omtrent onze omgeving van het allergrootste belang. Naarmate wij in staat zijn meer ten goede te handelen van uit ons bewustzijn, zullen wij voor onszelf elke strijdigheid met de wereld en dus met de Schepper, Die zich in dié wereld uit, verminderen. Ons streven ten goede - en dit geldt gelijkelijk voor elke schepping - , elk deel van de schepping op eigen bewustzijnsvlak - ons streven is niet "goed te zijn," maar elke remming van ons wezen te doen wegnemen, die ons belet het Goddelijke te ervaren. Hier ligt nu de werkelijke band van ons standpunt.

Op het ogenblik dat ik zeg: "kwaad", ontken ik een deel. van het leven, een deel van de schepping, een deel van de mogelijkheden. Echter zijn leven, mogelijkheden en toestanden alle stuk voor stuk deel van God. Het feit, dat ik bepaalde delen moet ontkennen - gezien de beperktheid van mijn bewustzijn - dient mij dus te dwingen tot een voortdurend zoeken naar het aanvaardbare, opdat ik bij het beleven van het aanvaardbare de band tussen mij en God sterker maak.

In het geval van het dier is dit een zoeken naar een zo groot mogelijke tevredenheid, ook wanneer deze van uit menselijk standpunt niet meer aanvaardbaar is. Deze tevredenheid met het leven, deze levensaanvaarding zonder verwijten t.o.v. de schepping, zonder ontkenning van delen der schepping, is voor het dier harmonie met God. Dus realisatie van de band tussen het dier en het Goddelijke. Voor de plant is het de aanvaarding van de omstandigheden zonder enig verzet. Bij de plant is het het lijdelijk ondergaan van hetgeen de toestanden haar opleggen, dat voor haar de band met God vormt. Voor de vaste materie zal het ongetwijfeld het bestaan zelf zijn en het ervaren van dit bestaan als goed. Het ervaren stelt ook voor de dode materie een - zij het zeer gering - bewustzijn als norm. Uit onze eigen ervaring kan ik U verzekeren, dat dit inderdaad zo is.

Met de behandeling van dit onderwerp beginnen wij nu te komen aan het kritieke ogenblik: de verwerkelijking van het ik in de Eeuwigheid, in God. Die verwerkelijking kan alleen van uit onszelf plaatsvinden. Bij deze verwerkelijking zijn wij eerst gedwongen de band, die tussen ons en God bestaat, steeds intenser te aanvaarden. Ik zeg niet te beleven: te aanvaarden. De

aanvaarding is hier de eerste noodzaak. Want aanvaarden wij een band, die bestaat tussen ons zowel als elk ander deel van de schepping en de Schepper, dan is er een gelijke beleving in alle vlakken voor ons mogelijk geworden. Wij kunnen stoffelijk, zuiver organisch, mentaal geestelijk en zelfs in de ziel (de directe kern van kracht) gelijk ervaren en op elk van deze vlakken een bepaald facet van het Goddelijke realiseren. Dat is de werkelijke band. Voordat wij kunnen komen tot een aanvaarding van de grote en eeuwige waarden, moeten wij de verbinding tussen ons en het Allerhoogste steeds intenser tot deel van ons bewustzijn maken.

Nog een laatste punt voordat ik deze lezing besluit. Waar wij ook gaan, hoe wij ook leven, hoe wij ook handelen, alles is van uit God goed. Maar wanneer deze handeling - van uit God goed - voor ons betekent een vervreemding van wereld en bestaan, is zij fout, is zij kwaad. Goed en kwaad zijn waarden, die wortelen in onszelf, die voortvloeien uit ons eigen bewustzijn. Maar het feit, dat zij slechts daaruit ontstaan, maakt het ons nog niet mogelijk deze waarden te variëren of te wijzigen. Zij zijn deel van ons wezen, deel van onszelf, onontkoombaar. Als zodanig zullen wij steeds - willen wij een werkelijke band vinden met God - moeten handelen volgens de normen van goed en kwaad, die in ons leven. Alle waarden, die in de wereld rond ons bestaan t.o.v. goed en kwaad, hebben voor ons geen betekenis, tenzij zij beantwoorden aan ons eigen wezen.

Dit houdt in, dat naarmate goed en kwaad voor ons factoren en normen worden, die met een groter deel van het Al gelijkelijk worden gedeeld, wij ook intenser deel hebben aan de schepping en dichter staan bij de Schepper. Het eigenaardige is echter, dat naarmate ons delen van het bewustzijn "goed en kwaad" met een groter gedeelte van het Al zich uitbreidt, gelijktijdig de waarden "goed en kwaad" minder ver van elkaar af liggen. De gebieden goed en kwaad worden dus groter. Op het ogenblik, dat wij geen goed en kwaad kennen maar wel in de wereld rond ons dit ervaren, hebben wij - wat betreft de onmiddellijke band van uit ons bewustzijn met het Goddelijke - de perfectie bereikt. Wij zijn dan niet in staat om een te zijn met God, maar wij zien waarden aan beide zijden van ons eigen bestaan, die slechts één weg van handelen nog mogelijk laat, waarbij zij elkaar volledig opheffen.

In deze tegenstrijdigheid wordt heel de schepping kenbaar. Gelijktijdig kan zij ons niet meer beroeren. In dit onberoerd kennen van de schepping komt voor ons de eerste mogelijkheid om - naast een erkennen van de band met God - te komen tot een waar erkennen van het Goddelijke en zo tot een volmaakte harmonie met de Schepper.

TIENDE LES - SLOTBESCHOUWING OVER HET "IK"

Wanneer wij het "ik" bezien van uit ons eigen standpunt, lijkt het ons gescheiden van de wereld. Door deze scheiding van de wereld, van de kosmos, ontstaan voor ons verschijnselen als ruimte en tijd. Zonder deze scheiding zouden noch ruimte, noch tijd voor ons denkbaar zijn. Om ons te realiseren hoe onze werkelijke toestand is, zullen wij dus moeten trachten onze eenheid met het Goddelijke te realiseren onafhankelijk van de begeleidende verschijnselen, die ons ik als de wereld gelieft te beschouwen.

In elke mens, elke geest, ja, in elk levend wezen is er een geheimzinnige kracht, die niet gelooft aan ondergang: die het "ik" voortdurend toch weer in verband brengt met ongeziene, met capaciteiten, die het "ik" zelve niet denkt te bezitten, etc. Deze band is de zwakke weerkaatsing van ons oorspronkelijk bestaan. Wij leven in onmiddellijk contact met God, ook wanneer wij dat niet weten.

Wanneer ik U mag herinneren aan hetgeen wij in voorgaande lezingen hebben gedoceerd, dan zult U zich misschien herinneren, dat wij God hebben gezien als een volmaaktheid, waarin alle dingen bevat zijn. Gelijkzeitig echter als een volmaaktheid, die niet groeit of verandert, doch slechts is. Deze stelling wordt niet door een ieder gelijkelijk aangenomen. Toch hebben de ervaringen van velen in de geest, zowel als enkelen in de stof ons geleerd, dat dit de werkelijkheid is. Wij zijn één met dit Albestaande.

Beheerst als wij worden door delen van die Godheid (de kleine en uiteindelijk ook de grote goden) staan wij als ik-heid niet in direct contact met die grote Kracht volgens ons bewustzijn, maar wel volgens ons wezen. Er is geen enkel stukje van Uw leven, geen enkel deeltje van Uw lichaam, geen enkel partikel van al hetgeen U omringt, dat niet God is. Wanneer die verbinding ik en God gerealiseerd wordt, betekent zij gelijktijdig een realisatie van God in alle dingen. Een realisatie van God In alle dingen betekent een vereenzelviging van het "ik" met het Goddelijke, waarbij het "ik" als een bewust deel van het Goddelijke in het Goddelijke bestaat, volmaakt volgens zijn eigen wezen. volgens zijn eigen capaciteiten, zoals bepaald in het Goddelijke.

Deze punten werden reeds eerder naar voren gebracht. Wanneer wij echter afgezonderd staan van het Goddelijke in ons ik-bewustzijn, dan blijkt ons dit een koude, een kale theorie. Daarom wil ik aan het eind van deze reeks van tien lezingen trachten U te beschrijven, hoe men zich dit Goddelijke kan realiseren, hoe men voor zichzelf - zij het misschien voor een korte flits - tijd en ruimte kan uitschakelen en het zijn tot zijn grootste intensiteit in zichzelf ervaren.

Weten dat je niets bent en alles bent is moeilijk, maar mogelijk. Ge zijt niets, omdat ge niet kunt bestaan zonder het bestaande. Gij zijt alles omdat de Kracht, die in U bestaat, in alle dingen bestaat. Zo zijt gij rechtens één met alle dingen en zijt ge rechtens verbonden met alle krachten. De realisatie van dit recht maakt het U mogelijk soms het ik te vergeten, In plaats van de voorstelling, die men zich maakt van eigen wezen en eigen omstandigheden, begint men dan te beleven zonder definitie. Dit beleven zonder definitie gaat gepaard met een zichzelf verliezen in wat dan vaak later wordt beschreven als licht of een lichtende wereld.

In feite is dit alleen een voorstelling, die geboren is uit de beperktheid van Uw voorstellingsvermogen. U hebt Uw ervaring aangepast en gerationaliseerd volgens stoffelijke omstandigheden. Een werkelijke begrenzing echter bestaat er niet, zoals gij hebt gezien. Op het ogenblik, dat men nu in dit licht opgaat, dus het gevoel in het licht werkzaam is, is dit "ik" één met het Goddelijke. Of dit nu via vele schakels gebeurt of onmiddellijk is iets, waarmee wij ons niet behoeven te vermoeien. Wanneer de eenheid wordt bereikt, is dit voldoende. Wij moeten daarom leren elke gedachte, die een omschrijving betekent, opzij te zetten, alleen het gevoel te ervaren en alle rede te doen zwijgen.

Het vreemde is, dat dan in ons soms voorstellingen worden geboren die hele tijdsruimten in zich bevatten. Het lijkt ons, of we alle leven van de wereld gelijktijdig kennen. Of we staan bij

de oude Farao's en de bouw der piramiden en gelijktijdig met Napoleon voor de sfinx. Het lijkt ons, of wij gelijktijdig begraven zijn in de aarde en leven in een lichte wereld, vanwaar wij nog vaag de schim zien van de materie. Deze flitsen zijn een uitschakeling van ruimte en tijd of - beter gezegd - een terugbrengen van ruimte en tijd tot hun ware inhoud en betekenis. Een niet persoonlijk ervaren, maar een zijnstoestand, die normaal door ons niet wordt bevat. Hoe meer wij kunnen omvatten in zo'n enkel moment van ontrukt zijn van leven en schepping en hoe minder wij daarbij geneigd zijn na te denken, te rationaliseren, hoe intenser de eenheid tussen ons en God tot stand komt.

Deze eenheid kunnen wij niet blijvend voor onszelf tot werkelijkheid maken in de vorm, waarin wij thans vertoeven. Dat geldt zowel voor geest als voor stof. Wij kunnen echter wel voor onszelf het bewustzijn van deze werkelijke toestand aankweken en het voortdurend sterker doen meewerken in de beperking van ruimte en tijd, waarin wij tijdelijk nog handelend moeten optreden. Hierdoor krijgen wij een onmiddellijk contact met het Goddelijke. Denk niet, dat gij dan wonderen kunt doen: maar wel kunt ge in deze Kracht alle krachten manifesteren. Dit wil zeggen, dat elke schepping en herschepping - evenals in God - in U uitbaar wordt, waarbij de enige begrenzing is, het deel van het Goddelijke, dat gij tijdelijk verwerkelijkt. Op deze wijze kan uit een totaliteit van krachtsbeleven een actieve verwerkelijking van de goddelijke schepping en de kosmos op aarde plaatsvinden.

Het is echter niet mogelijk aan de verschijnselen, daardoor veroorzaakt, ruimtelijke limieten dan wel een tijdslimiet te stellen. Zij ontstaan als natuurlijk, zij zijn deel van de natuur die wij beleven. Zij blijven niet staan voor de grens, binnen welke de werking ons wenselijk voorkwam, maar gaan verder tot een grens, waarvan wij reden, oorzaak noch bestaan weten.

Weten wat werkelijk is betekent evenzeer ruimte en tijd uitschakelen. De werkelijkheid van God is geen wereld van verschijnselen. Het is een wereld van toestanden die - zichzelf volkomen gelijkblijvende - bepaalde emoties en stemmingen binnen ons wezen kunnen oproepen. Onze verplaatsing binnen God bij een ontrukt zijn aan eigen omgeving betekent dan ook het doormaken van reeksen emoties, die achtereenvolgens in ons worden gewekt. Nu is dat "achtereenvolgens" een illusie van tijd. Maar dit kan duidelijker worden verklaard, wanneer ik U zegt dat elk ego op zichzelf een hoeveelheid goddelijke kracht is, een deel van het goddelijk Wezen, in zichzelf tijdloos, oneindig en ruimtelijk niet bepaalbaar en toch - dit is het moeilijke - niet in staat zonder meer en onmiddellijk het geheel van eigen mogelijkheden te activeren. Elke stemming, die wordt geactiveerd is eigenlijk niets anders dan een verrijking van ons wezen, waardoor het daarin bestaande uit God nu ook tot een bestaand iets voor ons wordt.

Het feit, dat we niet gelijktijdig alle aspecten van het Goddelijke in ons onvolmaakte wezen kunnen bergen - want ons bewustzijn is voor óns onvolmaakt, niet voor God - brengt met zich mede, dat achtereenvolgens verschillende fasen van het goddelijke bestaan worden gerealiseerd in emotie en dat deze emoties op zichzelf een steeds grotere beheersing van elke verschijningsvorm betekenen, waardoor de onbelangrijkheid hier van sterker tot ons is doorgedrongen.

Hieruit vloeit voort, dat voor ons nooit en te nimmer iets geoorloofd of verboden kan zijn. Hieruit volgt, dat voor ons niets bereikbaar maar ook niets onbereikbaar is. Dat houdt tevens in, dat goed en kwaad voor ons niet bestaan, zodra wij gerealiseerd zijn binnen het Goddelijke. Het totaal van ons leven en alle levensmogelijkheden is vastgelegd in de schepping. Het is een direct deel van de grote God, Die te allen tijde onbeperkt deze mogelijkheden in Zichzelf in stand houdt.

De keuze van beleving, die wij doen (dus de realisatie binnen de beperking van een bepaald leven) is voor ons een ontwikkeling van ons eigen bestaan. Hoe evenwichtiger dit gebeurt, hoe beter dit voor ons persoonlijk is gezien het feit, dat een logische en geleidelijke ontwikkeling van ons eigen wezen mogelijk wordt. Maar dit geldt slechts voor ons bewustzijn. Vanuit God bestaat hierover geen enkel oordeel, noch enige voorkeur.

Wij mogen dan ook verder stellen, dat geen enkele mens of geen enkel wezen, dat begaafd werd met rede en persoonlijkheid binnen het Goddelijke als deel van het Goddelijke, in werkelijkheid ergens of te enigerlei tijd beperkt is. Alle beperking komt uit óns voort.

Dan is de conclusie duidelijk, dat alle beperkingen, die in ons leven, die wij beleven of aan onszelf opleggen, deel uitmaken van de illusie: tijd en ruimte. Die beperking kan niet verbroken worden, indien ons bewustzijn deze niet volkomen aanvaardt als niet-bestaand. Wij zijn dus gebonden binnen onze eigen wereld steeds weer beperkingen te aanvaarden, te reageren volgens een onvolkomenheid, die uit ons bewustzijn is gesproten.

Wij zullen echter leren dat - naarmate wij verder gaan - de betekenis der dingen voor ons anders wordt. Op het ogenblik, dat het "ik" inderdaad in het Goddelijke bestaat en ruimte en tijd achter zich laat, zijn wij alle dingen: zijn onze daden alle daden - ook de daden, die wijzelf nooit gesteld hebben: zijn onze gedachten alle gedachten en is er van uit menselijk standpunt geen enkele reële band meer tussen werelden en het bestaan van het "ik". Er is verder geen enkel redelijk verband meer tussen schuld en verdienste. Er is geen enkele redelijke verhouding meer te kennen, die een beoordeling van het "ik" nog mogelijk maakt.

Dit vloeit voort uit het feit, dat God - volmaakt zijnde - in Zich niet te beoordelen is. Het volmaakte verdraagt geen oordeel, omdat een oordeel een afwegen vergt en het volmaakte kan alleen met het volmaakte vergeleken worden, zodat er geen mogelijkheid is onderscheid te maken. Het is echter eerst hier, dat onze mogelijkheid tot oordelen en verschil ophoudt. Tot die tijd zullen wij alle verschillen persoonlijk steeds ervaren en kennen en realiseren wij ons niet, hoe het "ik" in het Goddelijke bestaat.

Kunnen wij voor onszelf gebruik maken van alle krachten, die in het Goddelijke gelegen zijn als normaal deel van ons eigen wezen, dan zal ons blijken, dat onze eigen tijd en ruimte verlaten kan worden voor een tijdloosheid. Steeds daaruit terugkerende verwerft het leven zelf (en de wereld zelf) steeds minder betekenis. Langzaam maar zeker sterft het uit, tot het wordt als een holle droom, waarin wij nog acteren, omdat ons bewustzijn zich niet bevrijden kan van de waan, zodat deze actie nog noodzakelijk is.

Op het ogenblik, dat wij als mens of als geest in een beperkte wereld ons de eenheid buiten ruimte en tijd met het Goddelijke realiseren en zo de grote Werkelijkheid - een bestaande toestand in ons ik - begrijpen, wordt de betekenis van de vormen, die buiten ons leven, steeds minder. Men kan niet zeggen, dat men deze toestand kan nastreven: wel, dat deze toestand het logisch gevolg is van een voortdurend opgaan in God. Wij kunnen dus de stelling opherpen:

Naarmate een mens in zijn gedachten intenser één is met God en dit als gevoel - zonder de rede hierbij beschrijvend te gebruiken - intenser kan ondergaan, zal hij vervreemden van zijn eigen wereld, voor zover het zijn werkelijk bewustzijn betreft: ook wanneer het leven zelve nog verder wordt gespeeld, alsof het precies gelijk waren.

De leegte aan betekenis die ons leven krijgt, wordt groter naarmate ons bestaan meer inhoud verwerft. Want leven is een opeenvolgende reeks van vormen. Wij zullen door ons contact met het Goddelijke leren zien, dat dit niet het ware "ik" is. Als zodanig blijkt dan ook, dat het onbelangrijk is, wat wij stoffelijk al dan niet volbrengen, wat wij geestelijk al dan niet volbrengen en hoe onze wereld is. Wij worden in onze stofvorm tot een zuiver instrument van hogere Kracht, waarbij de vormen die wij doorlopen, een logisch deel zijn van een volmaaktheid: een volmaaktheid, die wij kennen. Een deel echter is voor anderen realiseerbaar en draagt bij tot de bewustwording van anderen. Zo is het mogelijk om gelijktijdig als ego buiten ruimte en tijd onmiddellijk in het Goddelijke te bestaan, terwijl gelijktijdig daarnaast in onverschillig welke wereldfase of in welke vorm geleefd wordt en dit leven voor ándéren zijn volle betekenis behoudt.

Dit laatste wil ik nog iets verder verklaren. Wanneer ik zeg: "Wat U doet, is niet van belang," dan bedoel ik daarmee: Wanneer U één bent met God, kan er geen daad bestaan, die ongoddelijk is ofwel U verwijdert van God en waarheid. Voor Uzelf heeft daad of daadloosheid geen enkele betekenis meer. Elke daad, die nog gesteld wordt, wordt gesteld, omdat zij binnen het scheppingspatroon past en voor de nog niet bewuste delen der schepping a.h.w. een rol

speelt in de tijdruimtelijke ervaring, waaraan gij Uzelf ontworsteld hebt. Degene, die leert langs deze wetten te leven zal zich dus nooit emotioneel gebonden voelen aan bepaalde mensen, bepaalde dieren. Hij zal zich niet door bepaalde begeerten gedreven zien, noch een afkeer hebben van een andere bestaande toestand. Het "ik" is volkomen neutraal geworden. Het "ik", voor zover de mensheid dit ziet. Gelijkijdig is het ware "ik" - het grote ego - in zijn eenheid met God tot een volmaaktheid geworden, die alle dingen kent en dus positief en negatief tegelijk is, aan beide zijden werkzaam en in beide uitingen van het Goddelijke voortdurend zichzelf gelijk, zoals God Zelve.

Dit houdt in, dat men op aarde levende in deze toestand - voor een korte wijle of steeds meer bereikend - zich zal regelen naar hetgeen men erkent als goddelijke kracht en wil en zo zijn rol spelen in het leven van anderen zonder zich af te vragen, of dit volgens de geldende opvattingen goed of kwaad is: noch zich af te vragen, of dit voor het "ik" of voor anderen een moeilijke of zelfs kostbare zaak wordt. Wanneer wij één zijn met, God en ruimte en tijd voor ons zijn weggevallen, zijn wij één met al hetgeen wij rond ons kennen, dus met het geheel van de schepping, voor zover voor ons bereikbaar. In deze eenheid kunnen wij niets doen, dat wij niet voor onszelf doen, noch kunnen wij iets laten, dat wij niet voor onszelf laten. Het overzicht van de totale mogelijkheden in de goddelijke schepping vastgelegd, maakt het ons verder mogelijk om zo te kiezen, dat wij voor onszelf zo goed mogelijk zijn: d.w.z. voor al hetgeen, waarmee wij ons identificeren en wat wij zien als deel van ons wezen binnen God.

De leer van naastenliefde benadert dit slechts oppervlakkig. Maar de werkelijke beleving van deze leer brengt ons tot de reële betekenis van naastenliefde: niet zijnde een erkennen van de naaste, maar een erkennen van de eenheid, die de naaste met U vormt binnen God. Op deze wijze hebt U een grondregel gevonden, die voor Uw eigen leven de mogelijkheid schept U steeds meer te onttrekken aan de beïnvloeding van Uw omgeving. Dit is zeer belangrijk.

Ik kan mij voorstellen, dat zeer velen onder degenen, die dit lezen dan wel horen, menen dat hier bovenmenselijke eisen worden gesteld: dat dit een vage toekomstdroom is die niet realiseerbaar is in de materie. Ik wil daarom de volgende argumenten nog aanhalen.

1. U bent te allen tijde deel van God, Zodra ge dit kunt doorvoelen zelfs indien ge dit niet begrijpt - zijt ge reeds in deze toestand gekomen, voor zolang die eenheid duurt. Het eenmaal - zelfs in het gevoel alleen - bereiken van die eenheid betekent een voortdurend begeren naar een herhaling van die eenheid en een streven daarnaar. Zo wordt de steeds meer bewuste en grotere eenheid met God buiten ruimte en tijd bevorderd door elke in de tijd liggende ervaring van het "ik", het individu.
2. De wereld waarin wij leven, de daden die wij stellen, zijn niet meer belangrijk van uit het Goddelijke. Daar zijn ze slechts deel van een volmaaktheid. Op het ogenblik, dat wij een gevoel van deze volmaaktheid in ons dragen, zijn alle andere omstandigheden voor ons teruggevallen tot krachten van nul en generlei waarde. Ook wanneer wij ze beleven, zijn ze voor ons geen problemen meer. Het probleem kan slechts bestaan voor degenen, die deze toestand nog niet bereikt hebbende proberen haar te beschouwen.
3. Ik heb al deze dingen moeten uitdrukken in woorden. Het woord is een zeer gebrekkig middel om deze waarden over te dragen aan U, over te brengen. Wanneer U het gevoel heeft van volkomen rust en volkomen geluk, dan weet U bij benadering wat de waarde is, waarover ik spreek. Er is geen geluk in de kosmos, in de werkelijke wereld, dat overeenkomt met de menselijke opvatting daarvan. Kosmisches geluk (of zo ge wilt: het ervaren van de volmaaktheid door het in-God-zijn) is een volkomen harmonie in het eigen wezen. Deze harmonie, dit harmonisch gevoel, kan het best benaderd worden door te zeggen: volmaakt geluk. In de voorstelling is een verschil. Wie gelukkig is kan veel verdragen: wie een volmaakt geluk bezit, kan alles verdragen. Daarom is deze les niet bestemd alleen voor hogere werelden, niet alleen voor groter bewustzijn, maar kan zij worden aanvaard door een ieder, die het "ik" zozeer kan vergeten in zijn beperkte en begrensde vorm, dat een flits van de waarheid in die persoon geboren wordt.

Hiermede, vrienden, is dan onze reeks van toespraken voor dit jaar ten einde. Wij zullen een volgend jaar met andere onderwerpen, misschien ook wel met andere methoden, trachten

verder te gaan steeds ook op dit terrein, steeds meer en steeds sterker. Want slechts de mens, die zich bevrijden kan van de te nauwe gebondenheid aan de stof en stoffelijke gebeurtenissen, is in staat voor zichzelf de kracht te gewinnen om de waarheid Gods te benaderen en daarin zichzelf weer te vinden.

Nabeschouwing.

Ik wil nog eens erop wijzen: Alles wat ik hier zeg is reëel. Er is helemaal geen vraag, of dit alleen in een andere wereld bereikbaar wordt of niet. Er is geen vraag of dat ergens aan tijd gebonden is of aan bewustwording. Wat ik hier beschrijf en noem is een bestaande toestand, die slechts gerealiseerd behoeft te worden, om ook voor het ik werkelijk te zijn.

❖ *Maar uit Uw betoog maak ik op, dat dit pas mogelijk is, wanneer wij zijn opgegaan in het Goddelijke.*

Pardon, ik ben begonnen met te stellen, dat wij te allen tijde in het Goddelijke zijn, dat elk partikel van ons wezen deel is van het Goddelijke. Wij behoeven dus niet op te gaan. Wij zijn deel ván. Dus de voorstelling, die U tot deze opmerking brengt, is in wezen onjuist.

❖ *Mij dunkt toch dat i.v.m. wat U zegt over naastenliefde, waarbij men zich dus één voelt met zijn naaste, men juist het tegendeel bereikt van wat U zei.*

Waarom?

❖ *Omdat men dan juist niet alleen zichzelf voelt. Men vereenzelvigd zich met de moeilijkheden en zo zal men zich dus niet vrij gaan voelen van ruimte en tijd.*

Dat ben ik niet met U eens. Een eenvoudig voorbeeld: Mevrouw A heeft behoefte aan een dienstmeisje. Dat is haar probleem. Mej. B zoekt een betrekking als dienstmeisje. Dat is haar probleem. De twee problemen lossen elkaar op. Voor mij bestaat het probleem niet, omdat ik beide problemen in mijzelf ken. Een ander voorbeeld: Bij A is een a.s. geboorte een grote zorg, bij B een naderende dood. Dood en geboorte zijn slechts één uiting in deze wereld. Als zodanig heffen beide elkaar op voor mij. Aan alle problemen daarmee verbonden heb ik geen deel, doordat mijn persoonlijkheid in zich een evenwicht schept, dat niet in de delen van de persoonlijkheden A en B aanwezig was.

❖ *Volgens die voorbeelden heeft U gelijk. Maar er zijn misschien andere voorbeelden. Bijvoorbeeld: iemand lijdt aan kanker. Maar daar staat niet - zoals in Uw voorbeeld - iets tegenover, dat dit opheft in deze wereld, zoals U b.v. dood en geboorte tegenover elkaar hebt gezet.*

U neemt kanker. Uitstekend. U maakt U dus één met die persoon, die aan kanker lijdt. Deze kanker betekent een lichamelijke terugval tot primitieve en pijnlijke normen: gelijktijdig een zware, geestelijke belasting. Hierdoor wordt een beroep gedaan op andere krachten tot genezing. Het streven van anderen weegt op tegen het lijden van de patiënt, zodat de positieve uiting, die de bestrijding van de ziekte inhoudt (het medelijden en mede lijden met de patiënt) een onmiddellijke opheffing betekent van het lijden, dat de patiënt in mij veroorzaakt. De beide waarden lossen elkaar bij mij weer op. U ziet, er zijn overall tegenstellingen. En juist omdat er overall tegenstellingen zijn, is de uitbreiding van onze persoonlijkheid in deze zin niet een onszelf belasten met de schulden en de zorgen van anderen, maar het in ons oplossen van schulden en zorgen van anderen. Ook wil ik hier nog het volgende opmerken:

Wanneer wij nu eens goed kijken naar de voorstelling van de Christusfiguur voor de Christenheid, dan zien wij daar onmiddellijk de grote misvatting. Christus wordt voorgesteld als deel van God of één met God. In de termen van onze rede kunnen wij daarvoor zeggen, het "ik" buiten ruimte en tijd, binnen het Goddelijke. En dit zou dan de zorgen, de schuldenlast van anderen moeten dragen? Dat kan niet eens. Maar binnen dit "ik" met zijn mogelijkheden wordt een evenwicht gevormd, dat de individuen als zodanig niet ervaren. En dat gevormde evenwicht kan dan misschien niet als een redelijk begrip in de delen van die ik-heid worden neergelegd, maar wel als een gevoelskwesitie, als een aanvoelen. Zo kan dus een grote geest, een bewuste geest, die buiten ruimte en tijd komt te staan, wel degelijk de delen in ruimte en tijd zijn krachten geven, maar hij kan ze alleen niet het begrip geven voor de overeenkomst.

De oplossing van het probleem moeten ze zelf zoeken. Ik hoop, dat hiermede dit gedeelte U duidelijk is geworden.

De zaak is eigenlijk heel eenvoudig. U leeft op het ogenblik in een wereld, waarin U waardering hebt. Door die waarderingen begeert U sommige dingen, verwerpt U andere: durft U soms Uw begeren te verwerkelijken, voelt U zich in andere gevallen gedrongen dat begeren officieel te ontkennen. Dat is Uw eigen wereld. Maar in die wereld hebben die dingen alleen maar waarde volgens de normen van die wereld. Dus zolang U zich vasthoudt aan dit stoffelijk bestaan zonder meer, zullen deze invloeden U voortdurend van wanhoop tot geluk en omgekeerd brengen. Dan zult U nooit vastheid en harmonie vinden. Maar op het ogenblik, dat U voor dat begeren en voor die angst iets anders in de plaats kunt stellen, een beleven dat binnen in U ligt en dat in verband met God staat en dus niet aan belemmeringen onderhevig is, dan vallen dit begeren, dat lijden, die angst, enz. weg. Dan heeft U daar lang niet zoveel last meer van. Wat meer is, dan leert U binnen Uw eigen wereld een oplossing vinden, die volkomen acceptabel is. Niet alleen voor die wereld - dat is niet zo erg belangrijk - maar vooral voor Uzelf.

Hoe U ook denkt, hoe U ook leeft, U bent werkelijk. Onthoud dat nu. Wat U betreft kan de hele wereld rond U een droom zijn, maar U bestaat. En daarom is het noodzakelijk, dat U voor Uzélf de juiste waarden vindt, voor Uzelf het juiste geluk, voor Uzelf de juiste oplossing. En dat juiste geluk, die juiste oplossing kan nooit liggen in iets tijdelijks. Alles wat aan de buitenkant zit, het is zo vluchtig, zozeer een element van de tijd, dat het, wanneer je het redelijk en logisch beschouwt, geen zin heeft. Heb je echter houvast aan die hogere kracht in je, dan wordt het veel gemakkelijker. Want terwijl je zelf ongetwijfeld geneigd bent om het in de tijd ontstane lijden voor anderen te delgen en hun in de tijd een korte wijle van vreugde te gunnen, zul je voor jezelf - bevrijd van deze dingen - een misschien niet zo uiterlijk groot, maar innerlijk intens geluk hebben, een intense vrede. En dat is het belangrijkste.

Wij hebben nu gesproken over God en alles wat er in de schepping is. Over grote en kleine goden. We hebben de wereld van buiten en van binnen bekeken. Wij hebben getracht a.h.w. de sluiers voor de troon van de Schepper weg te vagen. En wat is de conclusie, waartoe we komen? Als altijd weer, wanneer wij al deze dingen weten, dan komt er toch een ogenblik, dat je moet zeggen: "Dit is onbelangrijk." Het is goed te weten, dat het bestaat. Want doordat je het weet, kun je veel begrijpen. Maar het is nog veel noodzakelijker om zelf te ontkomen aan deze dwingende cyclus en voor jezelf een contact te vinden, dat buiten al deze waarden om continu, constant, eeuwig dus harmonie geeft.

Je kunt alles doen om die wereld te ontvluchten en het lukt je niet. Je kunt alles doen om bepaalde ervaringen te ontgaan, het lukt je niet. Zolang je aan de vorm blijft vastzitten, aan de vormenwereld, zul je ze moeten beleven. Dan blijft er alleen maar één mogelijkheid over: Laten wij dan ruimte en tijd beschouwen als factoren van minder belang en laten wij onze aandacht richten op die grote Kracht, die achter ruimte en tijd continu, constant, altijd is. Die Kracht, waar wij met ons bewustzijn doorheen dwalen, maar waarvan wij de inhoud niet overzien. Kunnen we dan God niet overzien, dan kunnen we toch in ieder geval God ervaren en in dat ervaren de kracht vinden om - in Zijn harmonie reeds - het "ik" stellende a.h.w. buiten alle wereld, alleen in God, te komen tot een ervaring van alle wereld als uiting van God, zodat naast het beleven ook het kennen mogelijk wordt.